



Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep.
0033 OSLO

Vår dato: 29 JUN 2012
Vår ref.: NVE 200802210-79 kv/mcpr
Arkiv: 312 /128.F0
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Marthe Cecilie Pramli
22 95 92 23

NTE – Søknad om tillatelse for bygging og drift av Storåselva kraftverk, Snåsa kommune, Nord-Trøndelag

NVEs innstilling

NVE anbefaler at NTE får tillatelse til bygging av Storåselva kraftverk på de vilkår som er foreslått. Vår vurdering legger til grunn alternativ A i søknaden og forutsetter gjennomføring av avbøtende tiltak. NVE legger i sin vurdering vekt på at kraftverket med den anbefalte utbyggingsløsningen vil produsere 69,3 GWh fornybar energi per år, noe som tilsvarer det årlige strømforbruket til ca. 3500 husstander, samtidig som virkningene på miljø og brukerinteresser er små.

Innhold

Sammendrag	1
Søknad om utbygging av Storåselva kraftverk	3
Høring og distriktsbehandling	19
Tiltakshavers kommentarer til innkomne høringsuttalelser.....	32
NVEs vurdering av konsekvensutredningen.....	40
NVEs vurdering av konsesjonssøknaden.....	41
Vurdering av konsekvenser av kraftverket for miljø, naturressurser og samfunn	47
Forhold til annet lovverk	55
NVEs oppsummering og anbefaling.....	57
Merknader til forslag til konsesjonsvilkår	59
Videre saksbehandling.....	62

Sammendrag

Storåselva har sitt utspring fra Seisjøen i Gressåmoen nasjonalpark og ligger i et skogs- og fjellterreng mellom 137 moh og ca 900 moh. Vassdraget drenerer vestover begrenset av Andorfjellet i nord, Nordre og Søre Gaupstjønnaksla i øst, og vannskillet mot Imsa og Langvatnet i sør. Nedslagsfeltet er 265,2 km², og har flere vann og tjern. Noen kilometer lenger vest fra sitt utspring løper Storåselva sammen med to

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middeithungate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

andre elver, først Øyingselva fra Øyingen og senere Andra fra Andorsjøen. Nærmere bygdesenteret Snåsa løper den sammen med en tredje elv, Skjerva. Ved samløpet med Skjerva dannes elva Grana, og denne fortsetter ut i Snåsavatnet.

Storåselva har ikke vært behandlet i Samla Plan, og søknad om unntak ble oversendt NVE og DN for behandling samtidig med at melding med forslag til utredningsprogram ble sendt NVE. Etter tilrådning fra NVE og Fylkesmannen gjorde DN vedtak av 19.12.08 om å unnta prosjektet fra Samla plan. Det ble blant annet vist til at det ikke er konflikter med andre prosjekt og ikke andre interesser som taler i mot at det gis unntak. Konfliktpotensialet er vurdert slik at en ordinær behandling i Samlet plan ville ført til at prosjektet hadde havnet i kategori I.

NTE har omsøkt to alternativ, A og B, for kraftverk i Storåselva i Snåsa kommune i Nord-Trøndelag. Begge prosjektene er ganske like og forskjellen ligger i at alternativ B har mindre slukeevne og mindre inntakskonstruksjon enn alternativ A. Begge kraftverkalternativene er planlagt i fjell med en ca 2800 meter lang tilløpstunell fra inntaksdam til kraftverk. Det er også prosjektert med kombinert svingesjakt og bekkeinntak som knytter seg på tilløpstunellen. Eksisterende veg langs Storåselva er tenkt oppgradert og det er ønskelig å bygge nye veger både til inntaksdam, svingesjakt og bekkeinntak, kraftstasjon og massetipp. Til sammen er det planlagt 1650 meter med vegbygging. Midlere årlig strømproduksjon er beregnet til ca. 70,5 GWh (alternativ A) og 65,7 GWh (alternativ B). Utbyggingsprisen er beregnet til 4,46 kr. (4,47) kr/kWh.

Høringsuttalelsene er i hovedsak delt mellom å være positive til kraftverket eller ikke ha noen konkret mening om tiltaket. Snåsa kommune, reindriftsforvaltningen og Snåsa fjellstyre er alle positive til vannkraftverket. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag er positive til kraftverket, alternativ A, med forbehold om avbøtende tiltak. De trekker fram at fraføring av vann fra Prestbekken vil gi en påvirkning av landskapet. Også friluftslivets høringsparter fra Nord-Trøndelag er samlet i sin uttalelse om at det kan gis en konsesjon etter alternativ A. Både Forum for Natur og Friluftsliv, med støtte fra Norges jeger- og fiskeforbund, Norsk Ornitologisk forening, Naturvernforbundet og turistforeningen sier de er positive til en konsesjon, forutsatt avbøtende tiltak som å øke minstevannføring i sommerhalvåret, ta Prestbekken ut av prosjektet samt sløyfe permanent veg til svingesjakt.

Ifølge konsekvensutredningene vil en utbygging av Storåselva kraftverk ikke forventes i særlig grad å påvirke vannkvaliteten eller få betydning for fiskebiologiske forhold. Videre antas en utbygging ikke å medføre konsekvenser for flom. Det er imidlertid registrert en prioritert naturtype bekkekløft med rødlistede arter ved Aunsandfossen. De rødlistede artene er vurdert å få en middels negativ påvirkning fordi de vokser i et fuktig miljø.

Etter NVEs syn er den mest negative konsekvensen av tiltaket den reduserte vannføringen i Storåselva og Aunsandfossen. Dette vil kunne påvirke rødlistede arter, gi landskapsmessige endringer og samtidig få betydning for opplevelsen av elva. NVE mener minstevannføring er et viktig avbøtende tiltak for disse konsekvensene. Søker foreslår minstevannføringer for sommer og vinter i søknaden. Den foreslåtte minstevannføringen om sommeren har lagt alminnelig lavvannføring i vannmerke Embrethølen til grunn. Det kommer frem i konsekvensutredningen at vannføringen om sommeren vil føre til at større deler av de grunne og brede partiene blir tørrlagte i lengre perioder. Dette er ansett å gi en redusert opplevelse av elva, noe NVE mener er av stor betydning i selve Storåselva.

Fylkesmannen mener fraføring av vann fra Prestbekken vil gi en påvirkning av landskapet. Det er flere vegbygginger i prosjektet, og selv om det er en veg langs Storåselva i dag vil flere veger påvirke og endre landskapet. NVE er av den oppfatning at det er vegen inn til bekkeinntaket i Prestbekken som vil få mest betydning, både visuelt og for friluftslivet og mener derfor vegen må utformes slik at den kan tilbakeføres etter anleggsperioden.

I totalvurderingen av det omsøkte prosjektet legger NVE stor vekt på at utbyggingen vil produsere 69,3 GWh fornybar energi uten for mange større inngrep. Prosjektet planlegges i et område som fra før er noe berørt av vegbygging. Med avbøtende tiltak og vilkår som foreslått samt gode tekniske og landskapsmessige utforminger, mener NVE at ulempene som følger av utbygging av Storåselva kraftverk er akseptable sett i forhold til økning av produksjon av fornybar energi. Forskjellen mellom alternativ A og B ligger i slukeevnen og antall turbiner. Alternativ A er omsøkt med maksimal slukeevne på 23,4 m³/s og alternativ B på 19 m³/s, i tillegg til at alternativ B trenger 2 turbiner slik at kraftstasjonshallen blir noe mindre mot 3 turbiner i alternativ A. Prosjektene vil for øvrig ha samme anleggsutforming. NVE mener alternativ A er bedre i og med at denne løsningen gir størst produksjon samtidig som miljøkonsekvensene er tilnærmet de samme som alternativ B.

I vår vurdering av søknad om kraftverk i Storåselva har vi lagt til grunn bestemmelser i naturmangfoldloven. Det omsøkte tiltaket er derfor vurdert i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der hensynet til den samfunnsmessige gevinsten og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt er avveid (jf. naturmangfoldloven § jf, §§8-12).

Etter en samlet vurdering av planene for de ulike utbyggingsalternativene og mottatte høringsuttalelser finner NVE at fordelene og nytten ved en utbygging av Storåselva er større enn skadene og ulempene for allmenne og private interesser. Vannressurslovens § 25 er dermed oppfylt. Vår vurdering legger til grunn alternativ A i søknaden og forutsetter gjennomføring av avbøtende tiltak. NVE anbefaler at NTE får tillatelse etter § 8 i vannressursloven til bygging og drift av Storåselva kraftverk. Vi anbefaler at tillatelsen gis på de vilkår som følger vedlagt.

Storåselva kraftverk utløser ikke plikt om ervervskonsesjon i medhold av industrikonsesjonsloven ettersom innvunnet kraftmengde er godt under lovens grense på 4000 naturhesterkrefter pr. år, jf. industrikonsesjonsloven § 1 andre ledd. Av vannressursloven § 19 andre ledd fremgår det imidlertid at konsesjonsavgifter skal fastsettes i medhold av industrikonsesjonsloven selv om en utbygging ikke trenger ervervskonsesjon.

I NVEs helhetsvurdering inngår også konsekvensene av elektriske anlegg som er nødvendig for å gjennomføre bygging av Storåselva kraftverk. Dette omfatter omsøkt bygging av elektriske anlegg, nettilknytning i form av både 66 kV linje og jordkabel. Konsesjonsbehandlingen av kraftverket og de elektriske anleggene har vært koordinert. Etter vår vurdering medfører ikke de elektriske anleggene skader av et slikt omfang at det har avgjørende betydning for om det omsøkte kraftverket skal tillates eller ikke. For nærmere omtale og vurdering av de enkelte traséalternativene se KN-notat 26/2012 utkast til Bakgrunn for vedtak.

Søknad om utbygging av Storåselva kraftverk

NVE har mottatt følgende søknad fra NTE datert 26.04.2010:

"NTE Energi As søker om konsesjon i medhold av følgende lovverk:

Vannressursloven:

- *Bygging og drift av Storåselva kraftverk gjennom utnyttelse av fallet i Storåselva, samt en mindre sidebekk (Prestbekken).*

Energiloven:

- *Bygging og drift av Storåselva kraftverk, med tilhørende koplingsanlegg og 66 kV linje og jordkabel.*

Oreigningsloven:

- Ekspropriasjon og forhåndstiltredelse for bygging av elektriske anlegg, 66 kV nettilknytning i form av 66 kV linje og jordkabel.

Forurensningsloven:

- Tillatelse til bygging og drift av vannkraftverket med hjemmel i forurensningsloven ut fra eventuell/mulig forurensning som følge av vannførendringer i berørte vassdrag.”

Hovedinnholdet i søknaden refereres her. Figurer, foto, vedlegg og enkelte tabeller er ikke tatt med. Også deler av søknadens beskrivelse av miljøkonsekvensene er tatt med. Kraftledningen er omtalt i denne søknaden, men mer detaljerte traséalternativ er vist til i eget notat (KN-notat 26/2012).

Sammendrag

Planen for Storåselva kraftverk omfatter utnyttelse av et fall på ca 124 meter mellom Mollanseteren og Skromoen i Storåselva i Snåsa kommune i Nord-Trøndelag fylke.

Prosjektet i Storåselva har gjennom vedtak fattet av Direktoratet for Naturforvaltning 19.12.2008, fått fritak for behandling i Samla plan.

Teknisk plan – økonomiske vurderinger

Tiltakshaver har utredet en utbyggingsløsning, hvor det presenteres 2 alternativ med ulik utnyttelse av vannressursen gjennom ulike største slukevne.

Alternativ A – NTEs hovedalternativ

Kraftverket vil utnytte et fall i Storåselva på ca 124 m fra kote +265,5 og ned til Skromoen på kote +141,5. Det bygges en inntaksdam i betong med tilhørende inntaksarrangement. Kraftstasjonen legges i fjell ved Skromoen, hvor utløpet også plasseres. Et bekkeinntak bygges i kombinasjon med svingesjakta som er tilknyttet kraftverket. Det anlegges adkomstveg inn til tunnelanlegget, fram til utløpet, bort til inntaket og opp til svingesjakta. Det er ingen overføringer eller reguleringer knyttet til den tekniske løsningen. Slukeevnen i kraftstasjonen er satt til $2,2 \times Q_m$ eller $23,4 \text{ m}^3/\text{s}$. Alternativ A gir en installert effekt på $3 \times 8,5 \text{ MW}$, totalt $25,5 \text{ MW}$ og en gjennomsnittlig årlig produksjon på ca $70,5 \text{ GWh}$. Det er forutsatt slipp av 625 l/s minstevannføring i sommerperioden og 350 l/s i vinterperioden.

Utbyggingskostnaden er beregnet til 314 mill. pr 01.07.2011 som tilsvarer $4,46 \text{ kr/kWh}$.

Alternativ B

Anleggsmessig blir den tekniske løsningen lik Alternativ A, bortsett fra at slukeevnen er redusert til $1,8 \times Q_m$ eller $19 \text{ m}^3/\text{s}$. Inntakskonstruksjonen vil bli marginalt mindre, men dette er i hovedsak under vann. Ellers blir alle konstruksjoner identisk med hovedalternativet. Alternativ B gir en installert effekt på $6,7 + 13,6 \text{ MW}$, totalt $20,3 \text{ MW}$ og en gjennomsnittlig årlig produksjon på ca $65,7 \text{ GWh}$. Det er forutsatt slipp av 625 l/s minstevannføring i sommerperioden og 350 l/s i vinterperioden.

Utbyggingskostnaden er beregnet til 294 mill. pr 01.07.2011 som tilsvarer $4,47 \text{ kr/kWh}$.

Nettilknytning

Tre ulike traseer for nettilknytning er konsekvensutredet, og ut fra dette søkes det nå om konsesjon for bygging av kraftlinje i henhold til alternativ 3 i konsekvensutredningene. Denne løsningen omfatter 2 km jordkabel fra kraftstasjonen til Skromoen, og deretter 17,5 km 66 kV luftlinje fram til Vegset trafo. Dette alternativet skiller seg fra de øvrige to ved at konsekvensene samlet sett er mindre.

Konsekvenser i anleggsperioden

Konsekvensene i anleggsfasen er i hovedsak relativt små. De negative konsekvenser som tiltaket medfører i denne perioden vil stort sett være av forbigående karakter. God detaljplanlegging vil være viktig i denne fasen.

Størst negative konsekvenser i anleggsperioden er knyttet til naturmiljø, jord- og skogbruk og helsemessige forhold. Dette er tema som blir påvirket negativt av selve anleggsvirksomheten i form av støy, økt aktivitet og mulig forurensning. Konsekvensgraden er av utreder her vurdert til å være middels negativ.

Konsekvenser i driftsperioden

I driftsfasen vil konsekvensene bli som vist i tabellene nedenfor. Utreder har for de fleste tema vurdert tiltaket til å medføre små og middels negative konsekvenser. Unntaket fra dette er temaet landskap, som har fått konsekvensgrad middels.

1 Innledning

1.1 Om tiltakshaver (NTE)

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk Holding AS er i sin helhet eid av Nord-Trøndelag fylkeskommune. Kjernevirksomheten er innenfor energiproduksjon og -omsetning, nett og bredbånd. Selskapet har hovedkontor i Steinkjer, i tillegg til butikker, produksjonsanlegg og installasjonsavdelinger /-enheter over hele fylket.

Konsernet har i underkant av 1000 ansatte i morselskap og datterselskaper, og en årlig omsetning på 3,08 milliarder kroner (2009).

Tiltakshaver er NTE Energi AS, et heleid datterselskap av NTE Holding AS. Selskapet har i dag 22 små og store vannkraftverk, i tillegg til å være medeier i fire vannkraftverk. Samlet kraftproduksjon i 2009 var 3288 GWh. NTE Energi AS satser også på utvikling av vindkraft og har vindturbiner i drift på Hundhammerfjellet i Nærøy og på Husfjellet i Vikna. Nye prosjekter er under utvikling både i egen regi, og i samarbeid med både TrønderEnergi og Statoil. Samarbeidet med Statoil er formalisert gjennom selskapet Sarepta Energi AS.

NTE Energiutvikling er en del av NTE Holding AS, har 27 ansatte og jobber med utvikling av nye kraftprosjekter. Energiutvikling har egne fagenheter for vann- og vindkraft, samt en egen fagenhet for det miljøfaglige. NTE Energiutvikling har utarbeidet søknaden for Storåselva kraftverk på vegne av NTE Energi AS.

1.2 Begrunnelse for tiltaket

Det er etter initiativ fra 12 grunneiere i området inngått avtale om rett til utnytting av grunn og fallrett langs Storåselva i Snåsa kommune i Nord-Trøndelag for utbygging og drift av et elvekraftverk i Storåselva. NTEs forretningsidé med vannkraftverk er hovedsakelig å bygge og drive kraftverk for å øke NTEs produksjonskapasitet av fornybar energi og bidra til lokal kraftoppdekking i Nord-Trøndelag. Denne typen satsing bidrar også til lokal sysselsetting og verdiskapning, og kan dermed gi økt grunnlag for lokalt næringsliv og bosetting.

Utbyggingen av Storåselva kraftverk i Snåsa kommune er et av flere vannkraftprosjekter som NTE prioriterer. Sentralt i denne forbindelse er energipotensialet og prosjektets konfliktnivå i forhold til andre verdier og brukerinteresser.

Konsekvensene av tiltaket er utredet og vurdert av Sweco Norge AS, og finnes i vedlegg I-6.

1.3 Geografisk plassering av tiltaket

Tiltaket planlegges ved Skromoen i Storåselva, ca 12 km nordøst for Snåsavatnet og Snåsa sentrum. Storåselva har sitt utspring fra Seisjøen i Gressåmoen nasjonalpark. Noen kilometer lenger vest fra sitt utspring løper Storåselva sammen med to andre elver, først Øyingselva fra Øyingen og senere Andra fra Andorsjøen. Nærmere bygda løper den sammen med en tredje elv, Skjerva. Ved samløpet med Skjerva dannes elva Grana, og denne fortsetter ut i Snåsavatnet.

Storåselva ligger i et skogs- og fjellterreng mellom 137 moh og ca 900 moh. Vassdraget drenerer vestover begrenset av Andorfjellet i nord, Nordre og Søre Gaupstjønnaksla i øst, og vannskillet mot Imsa og Langvatnet i sør. Nedslagsfeltet er 263 km², ca 23,5 km langt og har flere vatn og tjern. Det vises til vedlagte oversiktskart for nedslagsfeltet i vedlegg 2.

Selve kraftstasjonen planlegges anlagt ved Skromoen, med inntak ca 1 km vest for Mollansetra. Den strekningen av elva som blir fratatt vann ligger mellom kote 265,5 moh og 141,5 moh, hvilket utgjør ca 4,5 km av Storåselvas totale lengde på ca 50 km.

1.4 Dagens situasjon og eksisterende inngrep.

1.4.1 Vassdraget

Vassdraget har ikke tidligere vært utnyttet til kraftproduksjon. Den eneste virksomhet en kjenner til fra tidligere er tømmerfløting. Andorsjøen ble demt opp, og når en skulle frakte tømmer ut fra området ble demningene åpnet, slik at en fikk tilstrekkelig vannføring til dette arbeidet. Veg og biltransport avløste etter hvert dette arbeidet, og fløtinga ble derfor avsluttet i løpet av 60-tallet.

Det er bygd veger på begge sider av vassdraget. Akkurat ved inntaket og et stykke videre oppover går veien nær elva på sørsida. Bortsett fra på dette partiet, så ligger veiene stort sett utenfor influensområdet for vannkraftutbyggingen.

Med unntak av en liten hytte ved Buslåtta og en annen ved Mollansetra, er det heller ikke hytter eller andre bygninger innen selve influensområdet. Ålmoseteren ligger også ved Storåselva, men dette er ca 2,5 km lenger opp enn det planlagte inntaket. I tillegg til disse godt synlige inngrepene, er hele området preget av eldre og nyere spor etter hogst, men bortsett fra nederst i selve utbyggingsområdet er disse for det meste mindre synlige.

Som nevnt har ikke denne delen av elva vært utnyttet til kraftproduksjon tidligere. I den senere tid er det imidlertid bygget et småkraftverk i samme elva noen kilometer lengre ned. Gravbrøtfoss kraftverk sto ferdig i juni 2009 og har en installert effekt på 2,1 MW fordelt på 2 stk horisontale Francisturbiner.

1.5 Sammenligning med øvrige nedbørfelt/nærliggende vassdrag

De tre mest relevante nedbørfelt å sammenligne nedslagsfeltet til Storåselva kraftverk med, er beskrevet av de hydrologiske målestasjonene 128.5 Støafoss, 128.10 Navlusfoss og 139.26 Embrethølen.

2 Beskrivelse av tiltaket

2.1 Hoveddata og kort beskrivelse av tiltaket

Tabell 3 Hoveddata for Storåselva kraftverk, alt. A

Storåselva kraftverk, alt. A		
Tilslutning		
TILSLUTNING	Enhet	Verdi
Nedbørfelt	km ²	133+156
Middelvanntilføring	m ³ /s	10,6
Minstevanntilføring sommer (01.05-30.09)	l/s	625
Minstevanntilføring vinter (01.10-30.04)	l/s	350
Midlere tilløp inkl flomtap	Mill.m ³ / GWh	334,5/96
Magasin	Mill.m ³ / %	0,025 / 0
Stasjonsdata		
Inntak	Moh	265,5
Utløp	Moh	141,5
Midlere brutto fallhøyde	m	124,0
Største slukeevne	m ³ /s	23,4
Minste slukeevne	m ³ /s	1,9
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,287
Installert effekt	MW	3 x 8,5 = 25,5
Brukstid	Timer	2765
Produksjon		
Midlere vinterproduksjon	GWh	26,5
Midlere sommerproduksjon	GWh	44,0
Midlere årsproduksjon	GWh	70,5
Utbyggingskostnad		
Byggekostnad (01.07.2011)	mill.kr	314,1
Utbyggingskostnad	kr/kWh	4,46
Generator		
Ytelse	MVA	28,3 (cos φ = 0,9)
Spenningsnivå	kV	6,6
Transformator		
Ytelse	MVA	28,3
Omsetning	kV/kV	6,6 / 66
Kraftlinjer		
Lengde ny linje / kabel	Km	17,5 / 2,0
Nominell spenning	kV	66 kV
Tverrsnitt linje / kabel	mm ²	AI 59-225/TSLF 3x1x240 AI

Storåselva kraftverk vil totalt utnytte et nedbørfelt på 265,2 km² og et fall fra kote +265,5 og ned til ca kote +141,5. Kraftstasjonen legges i fjell ved Skromoen. I kombinasjon med svingesjaktarrangementet bygges et bekkeinntak i form av en overløpsterskel/sperredam i betong. Utover dette bygges en inntakskonstruksjon med lukehus ved inntaksdammen, et portalbygg ved adkomsttunnelen og et opplegg for bjelkestengsel ved utløpet.

Det bygges en ca 55 m lang dam nedenfor Mollanseteren. Dammen bygges som betong gravitasjonsdam med ca 30 m fast overløp på kt +265,5 og 25 m fast overløp på kt +266,0. Dammen blir inntil 4 m høy. I damkonstruksjonen er det medtatt bunnappeluke og opplegg for slipp av minstevannføring. I tillegg bygges en inntakskonstruksjon i tilknytning til inntakssjakta på sørsida av elva, like ved eksisterende skogsbilveg. Her vil det bli bygd et lukehus, og det vil bli montert en utomhus grindrensker.

Driftsvannvegen fra inntaket og inn til kraftstasjonen blir råsprengt tunnel med ca 20 m² tverrsnitt, lengde ca 2800 m. Det sprenges ut for sandfang, trykksjakt og kraftstasjonshall.

Litt avhengig av turbinløsning, antall og utlegg for maskinene, er kraftstasjonshallen beregnet til ca 9000 m³. Dette inkluderer også sugerørslukearrangement/bjelkesteng, trafostoll og volum for høyspent koblingsanlegg. Alt. A er beregnet med 3 like store horisontalt oppstilte Francis-turbiner på 8,5 MW hver. Disse trenger ikke dykking, og dette gjør avstengningsarrangementet på sugesiden enklere, i form av 3 separate bjelkesteng.

Utløpstunnelen er på 30 m² og blir ca 820 m lang. Ved utløp til elva vil det bli en inntil 30 m lang forskjæring for å komme inn i godt fjell med tilstrekkelig overdekning.

Bekkeinntaket kombineres med svingesjakta ved en sperredam med overløp på kote +275. Sperredammen kan bli inntil 6 m bred i tillegg til overbygget over svingesjakta, litt avhengig av endelig lokalisering og fjellkvalitet. Bunnappeluke for omløpsmulighet og avstenging av svingesjakta, som består av en 155 m lang 20 m² stoll med stigning 1:6 fra tilløpstunnelen, og ei 40 m lang 50 m² loddsjakt. Sjakta overbygges i tillegg til at den bygges med et inntaksskjørt i betong. Konstruksjonene her sikres med varegrind, skilting og gjerde.

Adkomsttunnelen inn til kraftstasjonen er 25 m² og blir ca 320 m lang. Det legges opp til et enkelt portalbygg med port. Av andre adkomsttunneller er det medtatt 80 m adkomst til tilløpstunnelen med tverrslagskork og stålport. Adkomst til avløpstunnelen blir ca 40 m.

Utsprengte steinmasser legges i all hovedsak i tipp like nord for påhugget til adkomsttunnelen. Tippen er beregnet for deponering av 160.000 m³ (anbrakt volum) stein. Resterende masser brukes til bygging av adkomstveger og lokal arrondering.

Det bygges permanente adkomstveger fram til på hugget for adkomsttunnelen inn til kraftverket, ned til utløpet, bort til tippen, opp til svingesjakta/bekkeinntaket og fram mot lukehuset ved inntaksdammen. Samlet lengde ca 1620 m.

Netttilknytningen gjøres med en 2 km lang kabel fra koblingsanlegget i fjellet, ut adkomsttunnelen og videre langs adkomstvegen til utløpet, bort til Skromoen og eksisterende 22 kV nett. Herfra bygges en ca 17,5 km ny 66 kV produksjonsradial fram til utendørs koblingsanlegg ved Vegset trafo.

2.2 Teknisk plan for hovedalternativet (alternativ A)

Storåselva kraftverk presenteres med en felles utbyggingsløsning fordelt på to alternative utnyttelser av vannressursen. Utbyggingsløsningen omsøkes med en løsning for netttilknytning tilsvarende alternativ 3 i den utførte konsekvensutredningen. Ut fra en helhetlig vurdering av alle

utredete fagtema, fremstår alternativ 3 som den løsningen med minst negative konsekvenser, se for øvrig kapittel 3. Hydrologien knyttet til begge alternativene er felles, og beskrevet i hovedsak under kapittel 3.1.

2.2.1 Inntak og dam

Inntaksdammen plasseres i en innsnevring i elva ved overgangen til mer stille elv. Vannstanden i elva ved inntaksdammen vil heves noe i forhold til det den naturlige er i elva i dag. Framtidig vil vannstanden bak inntaksdammen bli tilstrebet holdt konstant på +265,5. Vannstanden vil stige over dette ved flom, se kapittel 3.3.2.

HRV er på +265,5. Arealet av vannspeilet bak inntaksdammen vil være ca 28 daa, hvorav ca 3,5 daa vil gå utover dagens elveløp ved middelvannføring. Vannspeilet strekker seg ca 550 meter oppstrøms dammen. Magasinvolument er anslått til i ca 25.000 m³.

For geologisk vurdering av dam- og inntaksområdet vises til ingeniørgeologisk rapport, vedlegg 5 avsnitt 3.2 og 3.3. Det er ikke observert svakhetssoner ved dam- og inntaksstedet, og oppsprekkingen av bergmassene er oversiktlig. Steile hovedsprekkesett kan gi kiledannelse i sjaktveggene, men det forventes ikke å gi stabilitetsproblemer.

2.2.2 Svingesjakt og bekkeinntak

Bekkeinntaket kombineres med svingesjakta ved en sperredam med overløp på kote +275. Sperredammen kan bli inntil 20 m lang og inntil 3 m høy, litt avhengig av eksakt plassering og fjellkvalitet. Det legges opp til buntappeluke i sperredammen for omløpsmulighet og avstenging mot svingesjakta. Svingesjakta består av en 155 m lang 20 m² stoll med stigning 1:6 fra tilløpstunnelen, og ei 40 m lang 50 m² loddsjakt. Sjakta overbygges i tillegg til at den bygges med et inntaksskjørt i betong. Konstruksjonene her sikres med varegrind, skilting og gjerde. Det bygges ca 370 m permanent adkomstveg fram til svingesjakta. Løsningen er vist i bilag 2-4.

For geologisk vurdering av området ved svingesjakta og bekkeinntaket i Prestbekken, ingeniørgeologisk rapport, vedlegg observasjoner som gjør at det forventes svakhetssoner i området.

2.2.3 Kraftstasjon

Kraftstasjonen plasseres i fjell med utløp til Storåselva ved Skromoen og utgjør et sprengningsvolum på inntil ca 9000 m³. I stasjonen plasseres 3 stk horisontale Francis turbiner med en største slukeevne på 7,8 m³/s og minste slukeevne på 1,9 m³/s. Kraftstasjonen får en installert effekt på 3 x 8,5 MW = 25,5 MW og en midlere årsproduksjon på ca. 70,5 GWh. Det installeres 3 stk synkrongeneratorer med en samlet effekt på ca 28 MVA for cos φ 0,9. Maskinsaldekket er foreløpig lagt på kote +148, og kraftstasjonshallen er gitt følgende foreløpige maksimale mål: L x B x H = 60 x 15 x 10 m.

Adkomsttunnelen blir ca 320 m lang med et tverrsnitt på ca 25 m². Tilløpstunnelen blir ca. 2.800 m lang og vil få et tverrsnitt på ca 20 m². Utløpstunnelen blir en ca 820 m lang friskeiltunnel med et tverrsnitt på ca 25 m². I tillegg sprenges det adkomsttunnel til tilløpssiden og ned på utløpstunnelen. Ved utløp til elva vil det bli en inntil 30 m lang forskjæring for å komme inn i godt fjell med tilstrekkelig overdekning.

For geologisk vurdering av kraftstasjonsområdet og tilhørende tunneller, vises til ingeniørgeologisk rapport, vedlegg 5 avsnitt 3.4 –3.7. For tilløpstunnelen er det god bergoverdekning og det er ikke observert svakhetssoner som forventes å gi stabilitetsproblemer. Ved påhugget for adkomst- og utløpstunnelene må det påregnes økt sikring grunnet liten fjelloverdekning, og begge tunnelene krysser en mulig svakhetsone, slik at økt sikringsomfang må påregnes. Kraftstasjonen har tilfredsstillende fjelloverdekning, men kan slik den er orientert,

ligge med noe spiss vinkel i forhold til hovedsprekkesettet i området. En justering av lengdeaksen for å oppnå gunstigere orientering vil bli vurdert i forbindelse med detaljprosjekteringen.

2.2.4 Veier

Det bygges permanente adkomstveger fram til påhugget for adkomsttunnelen inn til kraftverket, ned til utløpet, bort til tippen, opp til svingesjakt/bekkeinntaket og fram mot lukehuset ved inntaksdammen. Samlet lengde ca 1620 m med standard tilsvarende skogsbilveg klasse 2, totalt 4,5 m vegbredde inkludert skulder.

2.2.5 Kraftlinjer

Tre ulike traseer for nettilknytning ble konsekvensutredet, og ut fra dette søkes det nå om konsesjon for bygging av kraftlinje på 66 kV i henhold til alternativ 3 i konsekvensutredningene.

Nettilknytningens alternativ 3 gjøres med kabel fra koblingsanlegget, ut adkomsttunnelen og videre langs adkomstvegen til utløpet og bort til Skromoen og eksisterende 22 kV nett, totalt ca 2 km. Herfra bygges en ca 17,5 km ny 66 kV produksjonsradial fram til Vegset trafo. Produksjonsradialen vil eies og driftes av tiltakshaver, NTE Energi AS. I henhold til overensstemmelse med grunneier er det valgt å legge kabel fra adkomsttunnelen inn til kraftverket og fram til eksisterende nett ved Skromoen. Kostnadsdifferansen mellom kabel og linje er stor på dette spenningsnivået, men strekningen er forholdsvis kort, ca 1250 m.

Alternativ 3 skiller seg fra de øvrige to ved at det er lagt vekt på stor grad av parallellføring, der hvor dette er mulig. Dette dreier seg om parallellføring både til eksisterende 22 kV nett, samt andre tekniske inngrep som veg og jernbane.

Ryddebelte og byggeforbudssone for 66 kV traseen er 20 m. Mastene vil være av tre, med høyde på 11 – 15 m med varierende spenn mellom 150 og 200 m. Det brukes gråfargede isolatorer i kompositt, faseavstand er 3 m. Eksempler på masteutførelse er vist i bilag 2-10.

Ved Skromoen vil kraftledningen gå i parallellføring med eksisterende 22 kV fra Omlia og over til Austerås. Fra Austerås og vestover, følger traseen jernbanen. Videre fra Solås og forbi Dravlan følger kraftledningen nordsiden av dalføret. Kraftledningen legges på nordsiden av Roaldsteinen og åsryggen i forlengelsen av denne. Fra Moum og videre mot Vegset vil kraftledningen følge eksisterende 22 kV.

Kraftforsyningen i anleggsperioden vil bli etablert midlertidig via nedtransformering fra eksisterende 22 kV distribusjonsnett eller fra en provisorisk tilkobling via den nye 66 kV nettløsningen. Mobile strømaggregat kan også være et alternativ både ved svingesjakt og inntaksdammen.

2.2.6 Steintipp

Det vil bli sprengt ut ca 105.000 faste m³ med steinmasser. Dette er anslått til å tilsvare ca 180.000 løse m³ hvor 160.000 m³ er tenkt lagt ut i tipp som etableres like ved adkomsten til kraftverket, i området rett nord for påhugget. Tippen vil legge beslag på om lag 40 daa, med en største høyde på ca 15 meter. Plan og snitt av tippen er vist i bilag 2-11.

Resterende masser er tenkt brukt til bygging av adkomstveger og lokal arrondering, og dersom det er mulig, skal deler av massene etter nærmere avtale kunne benyttes til andre lokale/kommunale og samfunnsnyttige formål som vegbygging eller -opprusting. Ved etablering av tippen fjernes vekstmassene før massene deponeres. Opprinnelig matjord og veksttorv legges tilbake som vekstgrunnlag for ny vegetasjon.

En del av riggområdet, ca 5 daa, er planlagt ved tåa av tippen, innenfor arealet for tippområdet i anleggsperioden. Deler av tippmassene legges derfor opp midlertidig lenger oppe på tippen.

Riggområdet fjernes ved anleggsperiodens slutt og tippet ferdigstilles og arronderes.

Bekken som i dag går i dalen der tippet tenkes plassert, legges om og føres åpent på sørsida av tippet og ned dagens bekkeleie ved foten av tippet.

2.2.7 Massetak, løsmasser og steinbrudd

Det kan være aktuelt å ta ut noe masse i eksisterende grustak ved Skromoen i tilknytning til anleggsarbeidene. Massene kan bli brukt til arronderingsarbeid og som topplag til nye veger og istandsetting av eksisterende veger. Eier av grustaket, gnr/bnr 32/1, er også fallrettseier i kraftverket.

2.2.8 Manøvreringsreglement / minstevannføring

Alminnelig lavvannføring fra VM 139.26 Embrethølen (1981-2006) er lagt til grunn for fastsetting av minstevannføring i sommersesongen 01.05-30.09. Denne er beregnet til ca 2,5 l/s·km² som tilsvarer 625 l/s for nedslagsfeltet oppstrøms inntaksdammen i Storåselva. Dette faller sammen med størrelsen på minstevannføringspålegget i sommerperioden gitt i konsesjon 13.09.2005 for Gravbrøtfossen kraftverk i Grana, ca 8 km nedstrøms inntaket til Storåselva kraftverk.

Størrelsen på minstevannføringen i vintersesongen 01.10-30.04 er basert på 95-persentil vintervannføring for VM 139.26 Embrethølen (1981-2006) som er 350 l/s. Dette begrunnes spesielt i forhold til konsekvenser for temaene landskap, fisk og ferskvannsøkologi, se kapittel 3.1 og 3.4.

Konsekvensene for de ulike tema er beskrevet og kommentert i kapittel 3.4 og behandlet under avbøtende tiltak knyttet til hvert enkelt fagtema i konsekvensutredningen.

Tabell 4 Forslag til minstevannføring i Storåselva, alt. A

Periode	m ³ /s
Sommer 01.05 – 30.09	0,625
Vinter 01.10 – 30.04	0,350

Det er ikke forutsatt minstevannføring fra bekkeinntaket. Restfeltet nedstrøms bekkeinntaket er på 2,0 km² sammenlignet med 1,9 km² oppstrøms. Slukeevnen i bekkeinntaket er satt til 15·Q_m. Det vises til kurver for bekkeinntaket i bilag 3-1.

2.2.9 Magasiner, reguleringer og overføringer

Utbyggingen medfører ingen reguleringer eller overføringer. Prestbekken tas inn i tilknytning til svingesjakt, og oppfattes ikke som en overføring siden (ref. Vassdrags- og energirett, kap 3.3.2.3 "Overføringer", Falkanger og Haagensen, 2002):

- den drenerer naturlig til Storåselva også i dag, og er ikke et annet selvstendig vassdrag
- vannet fra inntaket føres ikke til inntaket for kraftverket, ei heller til noe magasin for lagring.
- avløpet fra kraftstasjonen er plassert slik at vannet kommer ut nedstrøms Prestbekkens naturlige samløp med Storåselva.

2.2.10 Kraftproduksjon

Med utgangspunkt i hydrologiske data og beskrevne anleggsoppbygging, er kraftproduksjonen beregnet ved hjelp av programmet ALAB. Minstevannføring basert på Tabell 4.

Tabell 5 Beregnet kraftproduksjon for Storåselva kraftverk, alt. A

Sommer	44,0 GWh
Vinter	26,5 GWh
Sum produksjon	70,5 GWh

Dette er beregnet som produksjon i middelåret basert på serien fra VM 139.26 Embrethølen i perioden 1981-2006.

2.2.11 Innvunnet og utbygd kraft

Siden prosjektet i Storåselva ikke innebærer noen regulering er regulert vannføring, og dermed innvunnet kraft, lik null. Vassdragsreguleringsloven kommer derfor ikke til anvendelse.

Utbygd kraft vil være bestemt av alminnelig lavvannføring, skalert for 139.26 Embrethølen 1981-2008, ca 2,5 l/s·km². Innsatt i formel for beregning av naturhestekefrier gir dette følgende for utbygd kraft:

$$\text{Kraftgrunnlag} = q_{alm} \times H_{fall} \times 13,33 = 0,0025 \text{ m}^3/\text{s} \cdot \text{km}^2 \times 265,2 \text{ km}^2 \times 124 \text{ m} \times 13,33 = 1096 \text{ nat.hk}$$

Siden dette er under 4000 nat.hk kommer ikke Lov om erverv av vannfall m.v. (Industrikonsesjonsloven) til anvendelse.

2.2.12 Framdrift

Det har vært, og vil bli arbeidet etter følgende framdriftsplan for kraftverksprosjektet i Storåselva:

<i>Innsending av melding med forslag til KU-program</i>	<i>juni 2008</i>
<i>KU-undersøkelser</i>	<i>sommeren 2008</i>
<i>Fritak fra Samla Plan</i>	<i>19.12.2008</i>
<i>Endelig fastsatt KU-program</i>	<i>27.05.2009</i>
<i>Innsending av konsesjonssøknad</i>	<i>april 2010</i>
<i>Konsesjon foreligger</i>	<i>1. kvartal 2011</i>
<i>Byggestart 1.</i>	<i>kvartal 2012</i>
<i>Ferdigstillelse</i>	<i>2014</i>

2.4 Fordeler og ulemper med tiltaket

2.4.1 Fordeler

Storåselva kraftverk er et kompakt vannkraftprosjekt med et ikke ubetydelig vannkraftpotensial med moderate konsekvenser for miljø, naturressurser og samfunn. Dette faller naturlig inn under strategien gitt i felles Fylkesplan for Trøndelag 2009-2012, som sier at små kraftanlegg nødvendigvis ikke er mer miljøvennlig enn større, men at det er viktig at miljøkostnaden vurderes pr utbygd GWh og ikke pr enkelt anlegg.

Et kraftverksprosjekt i denne størrelsesorden vil også bidra til lokal sysselsetting og verdiskapning, og kan dermed gi økt grunnlag for lokalt næringsliv og bosetting i dette distriktet. Videre kan et samarbeid med kommunen omkring bruk av steinmasser være en positiv ringvirkning.

Sett i lys av situasjonen med betydelig kraftunderskudd i Midt-Norge, er det av stor betydning at kraftverksprosjekt av denne størrelsesorden realiseres raskt i denne regionen. Antall utbyggbare anlegg på denne størrelse er svært få, og med et såpass moderat konsekvensnivå, vil det være naturlig å prioritere utbygging av denne typen kraftverksprosjekt.

2.4.2 Ulemper

Forventede ulemper knyttes først og fremst til de tekniske inngrepene som tiltaket medfører. Dette omfatter alle tekniske installasjoner nevnt i Tabell 7. Foruten dette vil det være ulemper knyttet til at en del av elva får redusert vannføring.

Ut fra konsekvensutredningsarbeidet er det fagtemaene landskap, kulturminner og kulturmiljø, jord og skogbruk, og naturmiljø som får de største ulemper. Konsekvensgraden er her på små/middels negativ, med unntak av landskap som har konsekvensgrad på middels/stor negativ. For jord og skogbruk er det hovedsakelig kraftledningen som er utslagsgivende for at dette temaet får middels negative konsekvenser.

Det vil også være enkelte ulemper i selve anleggsfasen. Det er da først og fremst anleggstrafikk, og støy som vil være den mest merkbare virkningen av dette. Dette vil ha ulemper både for opplevelsen av området i sammenheng med f.eks. friluftsliv. Anleggsfasen vil også ha noen ulemper for dyrelivet i området. Dette dreier seg imidlertid om ulemper av en forbigående karakter, og vil være over ved anleggsfasens slutt etter ca 2,5 år.

2.6 Forholdet til offentlige planer og nasjonale føringer

2.6.1 Plan og bygningsloven

Tiltakshaver har i henhold til plan- og bygningslovens (PBL) § 33-2, gjennomført konsekvensutredninger i samsvar med krav som stilles (Forskrift om konsekvensutredninger av 1. april 2005) og utredningsprogrammet for Storåselva kraftverk fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat den 27. mai 2009.

Konsekvensutredningene presenteres i søknadens kapittel 3.

2.6.1.1 Kommuneplanens arealdel (2006)

Den berørte elvestrekningen mellom Mollansetra og utløpet, samt tilhørende områder som blir berørt av veger og anlegg, er i kommuneplanens arealdel hovedsaklig avsatt til LNF- område. Strekningen Gravbrøt - Aunsan er imidlertid avsatt til LNF-K, dvs. et område hvor det tillates spredt ervervsbebyggelse i tilknytning til mikro og minikraftverk. En del av dette LNF-K området berører deler av den elvestrekningen som inngår i planene for Storåselva kraftverk.

Følgende forhold er lagt til grunn for kategoriseringen av vassdrag i LNF-K:

NVE's oversikt over elver med småkraftpotensiale, privateide elvestrekninger, god lønnsomhet, og at utbygging ikke kommer i konflikt med naturverdier.

2.6.1.2 Fylkesplan for Nord-Trøndelag

Ny felles fylkesplan for Trøndelag ble vedtatt i fylkestinget i desember 2008.

Utfordringer knyttet til dagens energisituasjon og framtidig energibehov er et av flere viktige tema som inngår i fylkesplanen. Planen har klare mål for hvordan en kan møte det framtidige kraftbehovet, samtidig som en må ta hensyn til klima og miljø.

Følgende mål og strategier er satt:

MÅL: Utvikle Trøndelags fortrinn på energiområdet i samsvar med prinsippene for bærekraftig utvikling.

Strategi 1: Støtte lokal og regional energiproduksjon fornybar energi.

Vannkraften har satt Norge og Trøndelag i en særstilling globalt sett. Det er få land som kan skilte med nesten 100 % fornybar energiproduksjon. I tillegg har Norge en av Europas beste vindressurser. Videre står skogen for verdifulle bioenergiressurser, som pr i dag på langt nær utnyttes optimalt.

I tillegg til de mer kommersielle formene for fornybar energi, er også Trøndelag langt framme i forskning og utvikling av mer umodne miljøteknologier. Mye av dette vil først ha virkning på lang sikt. Havbasert vindkraft og saltgradientkraftverk vil kanskje ikke bidra kommersielt innenfor

denne planperioden. Videre vil lokale små vannkraftressurser kunne utvikles, samt jordvarme og solenergi. Imidlertid er FoU-virksomhet i seg selv interessant og stimulerende, og kan få stor betydning for framtidig utvikling i regionen.

Strategi 2: Gjennom våre forsknings- og utviklingsmiljøer skal Trøndelag innta en ledende rolle i utviklingen av fornybar energi.

Trøndelag har en sterk posisjon når det gjelder kompetanseutvikling på energisektoren. FoU bidrar til en kompetanseutvikling som er viktig og nødvendig for å få en omlegging og fornying av energisektoren i regionen. I denne sammenheng er det interessant at klimaforliket innebærer at Norge åpner for å framskynde målet om å bli et karbonnøytralt samfunn innen 2030. Det er derfor viktig å bygge opp under vårt fremste kompetansemiljø i regionen på dette området.

Vannkraft: Vannkraft vil fortsatt være viktigste energikilde i Trøndelag. I lys av den økte vekt på globalt klima som viktigste miljøutfordring bør økning av vannkraftens bidrag vurderes. Små vannkraftprosjekter vil ha viktig lokal betydning for utvikling av næringslivet og bidra til det totale næringsgrunnlaget slik at bosetting og verdiskaping i distriktene styrkes. Når det gjelder miljøkostnaden så er det viktig at denne vurderes per utbygd kWh og ikke per anlegg. Det kan derfor ikke sies generelt at små anlegg er mer miljøvennlig enn store. Dette bør ligge i bunn ved vurdering av utnyttelse av vannkraftpotensialet i mulige utbygginger. Ny vannkraftutbygging kan i dag gjøres mer skånsomt og miljøvennlig og Trøndelag må ta i bruk det som finnes av ny teknologi på området.

2.6.2 Samlet plan for vassdrag

Samlet plan for vassdrag ble vedtatt av Stortinget for å få en samlet nasjonal forvaltning av vassdragene. Planen skal gi en prioritering av hvilke vassdrag som kan bygges ut til vannkraftformål m.v. I utgangspunktet skal alle kraftutbyggingsprosjekter av en viss størrelse behandles i Samla plan før de kan konsesjonssøkes.

Storåselva var i utgangspunktet ikke behandlet i Samla Plan. Før en kunne søke konsesjon for utbygging, måtte det dermed søkes Direktoratet for naturforvaltning (DN) om unntak fra dette. Denne søknaden ble oversendt NVE og DN for behandling samtidig med at melding med forslag til utredningsprogram ble sendt NVE.

I brev fra DN, datert 19.12.08, kunngjøres det at direktoratet har gjort vedtak om å unnta prosjektet fra Samla plan. Dette etter tilråding fra NVE og Fylkesmannen.

Det vises blant annet til at det ikke er interessekonflikter med andre prosjekt, eller andre interesser som taler i mot at det gis unntak. Konfliktpotensialet er vurdert slik at en ordinær behandling i Samlet plan ville ført til at prosjektet hadde havnet i kategori I.

2.6.3 Verneplaner

2.6.3.1 Vassdragsvern

Vassdragene er ikke berørt av vassdragsvern.

2.6.3.2 Natur- og kulturvern

Tiltaksområdet, inkludert alternativ 3 for nettilknytning er heller ikke berørt av vern etter naturvernloven eller kulturminneloven.

Det finnes registrerte kulturminner innenfor tiltaksområdet, men ingen ser ut til å bli direkte berørt av tiltaket. Temaet er imidlertid ytterligere beskrevet i kapittel 3.8.

2.6.4 Andre forhold og tillatelser

Forurensningsloven av 13. mars 1981, nr 6

Det søkes om tillatelse til bygging og drift av vannkraftverket med hjemmel i forurensningsloven ut fra eventuell / mulig forurensning som følge av vannføringsendringer i berørte vassdrag.

Kulturminneloven av 9. Juni 1978, nr 50

Det vil bli gjennomført påvisningsundersøkelser i samsvar med kulturminnelovens § 9 før oppstart og bygging.

Motorferdselloven

Tiltakshaver trenger ikke særskilt tillatelse til motorferdsel i forbindelse med bygging og drift av ledningsanlegg (jfr. Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag av § 4 pkt. e).

Oreigningsloven av 23. oktober 1959, nr 3

NTE har som mål å fremforhandle frivillige / minnelige avtaler med berørte grunneiere og rettighetshavere. Dersom det ikke oppnås slike avtaler, søkes det med hjemmel i Lov om oreigning om tillatelse til ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for bygging av vannkraftverket og framføring av nettilknytning. Samtidig søkes det om tillatelse til å iverksette ekspropriasjonsvedtak før rettskraftig skjønn foreligger (forhåndstiltredelse).

Lov om vassdragsreguleringer (Vassdragsreguleringsloven) av 14. desember 1917, nr 17

Siden prosjektet i Storåselva ikke innebærer noen regulering kommer ikke Vassdragsreguleringsloven til anvendelse.

Lov om erverv av vannfall m.v. (Industrikonsesjonsloven) av 14. desember 1917, nr 16

Siden kraftgrunnlaget underskrider 4000 naturhesterkrefter kommer ikke Lov om erverv av vannfall m.v. (Industrikonsesjonsloven) til anvendelse.

3 Virkning for miljø, naturressurser og samfunn

Plan- og bygningslovens kap. VII-a stiller krav om utarbeidelse av konsekvensutredning for utbyggingstiltak som kan ha vesentlig virkninger for miljø, naturressurser eller samfunn. Planen for Storåselva kraftverk faller inn under disse bestemmelsene. Forskrift om konsekvensutredninger av 1. april 2005 gir videre utdyping av arbeidet knyttet til utarbeiding og saksbehandling av konsekvensutredninger. Videre er NVEs veileder nr. 1/98 del V førende for konsekvensutredningsarbeidet.

NTE har mottatt konsekvensutredningsprogram (KUP) fra NVE av 27. mai 2009 (bilag 1-1). Hovedtrekkene i alle utredninger er presentert i dette kapitlet, med en sammenstilling av alle konsekvenser til slutt. For øvrig er alle utredningsrapporter vedlagt søknadsdokumentet.

Kapitlene 3.1-3.10 inneholder et sammendrag av konsekvensutredningene for hvert enkelt fagtema. Kapittel 3.11 - 3.12 er skrevet av NTE. Det vil i tilknytning til de ulike fagtema bli lagt vekt på å presentere status- og verdivurderinger for temaet, videre omfang og konsekvenser. Fagutreder presenterer i tillegg forslag til avbøtende tiltak. Dette kan være tiltak av generell karakter som ikke gir endringer i konsekvensgraden, eller andre tiltak av mer spesifikk art som vil gi reduksjon i konsekvensgrad. Også behovet for oppfølgende undersøkelser er foreslått av fagutreder.

I etterkant av at hovedutredningene ble gjennomført (høsten 2008), har NTE valgt å gjøre noen endringer ved selve kraftverksløsningen, som igjen innebærer at de tekniske forutsetningene er noe forskjellig fra det som ble lagt til grunn for utredningsarbeidet. Begrunnelsen for dette er at

man ønsker å få en så optimal utnyttelse av vannressursen som mulig, samt at det er gjort nye teknisk og økonomiske vurderinger opp i mot resultatet av utredningsarbeidet.

Endringene dreier seg om en økning av slukeevne fra 19 m³/s (presentert som alternativ B i kapittel 4) til 23,4 m³/s (alternativ A), samt at foreslått minstevannføring for sommerhalvåret endres fra 1150 l/s til 625 l/s. Foruten disse endringene er bekkeinntak 2 og 3 tatt ut av planene.

Som en følge av disse endringene har NTE bedt fagutreder gjennomføre en tilleggsutredning for de tema som blir berørt. Resultatet av denne tilleggsutredningen fremgår i et eget notat. (Vedlegg 4) Fagutreder konkluderte innledningsvis med at disse endringene først og fremst påvirker temaene naturmiljø og landskap. Kapittel 3.4 og 3.5 er derfor gitt et eget avnitt som inneholder fagutreders vurdering og konklusjon i denne tilleggsutredningen. En løsning som innebærer økt slukeevne og redusert minstevannføring tilsvarende forutsetningene i tilleggsutredningen er å anse som hovedalternativet. I alle sammenstillinger av konsekvensgrad er det derfor tilleggsutredningen som legges til grunn for temaene landskap og naturmiljø.

Det er alltid fagutreders fremstilling som presenteres. Tiltakshaver har for enkelte av konklusjonene, gjort egne vurderinger og kommentarer som er fremstilt i tekstbokser. Dette vil gjøre det enkelt for leser å skille mellom fagutreders – og NTEs vurderinger. Fullstendige konsekvensutredninger for hvert enkelt fagtema presenteres som vedlegg til søknaden. Tiltakshavers forslag til avbøtende tiltak for hvert tema er presentert samlet i kapittel 3.14.

3.4.4 Konsekvensvurdering oppsummert

3.4.4.1 Anleggsfasen

En utbygging vurderes å medføre middels negativ konsekvens for naturmiljø i anleggsfasen. Vurderingen er den samme for alle utbyggingsalternativ.

3.4.4.2 Driftsfasen

Konsekvensene for naturmiljø i driftsfasen varierer mellom de ulike alternativene for nettilknytning. Konsekvenser er sammenstilt i tabell:

Konsekvenser i driftsfasen

Tema	Verdi	Konsekvenser (driftsfase)		
		Alternativ 1	Alternativ 2	Alternativ 3
Flora og vegetasjon	Middels til stor	Middels negative konsekvenser	Middels negative konsekvenser	Middels negative konsekvenser
Fauna	Stor	Store negative konsekvenser	Middels negative konsekvenser	Middels negative konsekvenser
Fisk og annen ferskvannsfauna	Liten til middels	Liten til middels negative konsekvenser	Liten til middels negative konsekvenser	Liten til middels negative konsekvenser

3.4.5 Tilleggsutredning naturmiljø

3.4.5.1 Flora og vegetasjon

Prioriterte naturtyper i området Aunsanfossen og Aunsanfossen øst kan bli berørt av endret vannføring rundt Storåselva. Følgende gjelder for lokalitetene:

4	<i>Aunsanfossen. Sørvendt berg og rasmark. Liten lokalitet med ca. 30 meters høye bergskrenter ved en liten foss. Rike partier med kravfulle arter</i> <i>Rødlistearter: ingen</i>	<i>Lokalt viktig C</i>
5	<i>Aunsanfossen øst. Bekkekløft. Liten lokalitet, men har pent utviklede miljøer med gammel sentvoksende og fuktig granskog.</i> <i>Rødlistearter: Granbendellav (sårbar – VU), huldrelav (nær truet – NT), svartsoneskjute (nær truet – NT), gråfølett køllesopp (nær truet – NT), og duftskinn (nær truet – NT)</i>	<i>Viktig B</i>

Artsmangfoldet som er påvist i tilknytning til bekkekløfta (lok. nr. 5) er arter som mest er knyttet til gammelskogselementet, og som i mindre grad stiller krav om konstant høy disse lokalitetene er avgrenset og omtalt av Miljøfaglig utredning (Andorkraft. Snåsa kommune. Virkninger på biologisk mangfold. Miljøfaglig Utredning, rapport 2007:12). Konklusjonene vedr vannførendringenes påvirkning er derfor også diskutert med Geir Gaarder, som var ansvarlig for disse utredningene.

3.4.5.2 Virkninger av økt slukeevne og mindre minste vannføring om sommeren

Fuktighetskrevenne arter vil bli mer utsatt for uttørring i perioder om sommeren ved en utbygging som nytter mer av vannet og mindre minste vannføring. Det er svært sjelden så lave i naturlig tilstand, også i tørre år. Dette gjør at tørketålende arter på sikt vil få økt utbredelse, på bekostning av de fuktighetskrevenne artene. Det er imidlertid vanskelig å fastslå hvilke arter som tåler vannførendringene dårligst, da sjeldne artene som er funnet er imidlertid i mindre grad avhengige av konstant høy fuktighet (Miljøfaglig utredning, 2007).

Påvirkningens omfang og dermed konsekvensgrad endres derfor ikke i betydelig grad i forhold til opprinnelige utredning.

3.4.5.3 Fisk og annen ferskvannsf fauna

Det er ikke funnet prioriterte ferskvannslokaliteter i influensområdet. Det er lite trolig at det finnes annet enn vanlige arter i området, selv om dette ikke er undersøkt. Ørret er eneste fiskeart i elva. Elvemusling (VU – sårbar) finnes et godt stykke nedenfor prosjektstrekningen, men er ikke kjent på prosjektstrekningen. Dette er imidlertid ikke dokumentert, og baseres kun på utsagn fra lokalkjente. Ut fra tilgjengelig kunnskap vurderer vi at influensområdet har liten til middels verdi for fisk og annen ferskvannsf fauna.

Virkninger av økt slukeevne og mindre minste vannføring om sommeren:

Det er oftest vesentlig lavere vannføringer om vinteren enn opprinnelig foreslåtte maksimale slukeevne (19 m³/s). Økt slukeevne om vinteren forventes derfor ikke å gi andre virkninger på virvelløse dyr og fisk enn det som tidligere er utredet i denne perioden.

Tidligere vurderinger med minstevannføring tilsvarende 1,15 m³/s om sommeren tilsa at ferskvannsfaunaens diversitet og mengde trolig ville beholdes i stor grad etter utbygging. Storåselva varierer mellom et smalt elveløp i kløft og brede partier med mye avsatte grusmasser, og det er gjerne i de rolige partiene av elvene at ferskvannsinsektene har høyest tetthet.

En halvering av minstevannføringen fra 1,15 til 0,625 m³/s vil føre til at større deler av de brede, grunne partiene blir tørrlagte i lengre perioder. Det er derfor også trolig at det kan bli lavere tetthet og endringer i artssammensetning. Datagrunnlagets kvalitet og eksisterende kunnskap om effekter av slike endringer, gjør det imidlertid vanskelig å konkludere.

Selv om det er større områder som blir tørrlagte, øker ikke sjansen for tørrlegging av evt. elvemuslinger på prosjektsrekningen. Årsaken til dette er at muslingens utbredelse er begrenset til vanndeckt areal i perioder med laveste vannføring gjennom året. Denne vannføringen opptrer om vinteren, og er lavere enn foreslåtte minstevannføring om sommeren.

Samlet vil påvirkningen på virvelløse dyr i elva bli noe mer negativ enn tidligere utredning viste. Dette skyldes hovedsakelig den lave minstevannføringen om sommeren, som er sjeldent forkommende i naturlig situasjon, men som etter utbygging vil opptre som en vanlig vannføring.

Påvirkningen vurderes som middels (til stor) negativ. Elvas produktive områder for ørret vil bli redusert betydelig som følge av redusert vanndeckt areal i lengre perioder. Selve gyteområdene begrenses av den naturlig lave vannføringen om vinteren, og disse forholdene endres derfor lite. Imidlertid vil det bli lange perioder med dårligere vanngjennomstrømming for nyklekket yngel som holder seg i grusen ved gytestedet. I tillegg vil mattilgangen til annen fisk bli redusert, både ved at mengden insekter reduseres, samt at tilgangen til tidligere matområder blir mindre. Deler av strekningen vil fremdeles egne seg som leveområder, eksempelvis vil ikke kulper endres i størrelse.

Det er også lange strekninger oppstrøms kraftverket med gode tettheter av ørret, og det vil fremdeles være fisk som slipper seg nedover fra disse områdene. I vinterperioden vil påvirkningen ikke endres vesentlig i forhold til forrige utredning.

Påvirkningen på fisk vurderes samlet som middels negativ.

Samlet forventes påvirkningen av endret slukeevne og redusert minstevannføring om sommeren til middels (til stor) negativ. Dette gir en middels negativ konsekvens for fisk og ferskvannsfauna.

Av hensyn til biologisk mangfold (ferskvannsfauna), anbefales derfor en minstevannføring om sommeren lik forutsetningene for opprinnelige utredning (1,15 m³/s).

Tiltakshavers kommentarer

Minstevannføring:

Av hensyn til faren for tilfrysing om vinteren, og dermed store konsekvenser for fisk og ferskvannsfauna, har tiltakshaver valgt å rette seg etter utreders anbefaling når det gjelder minstevannføring i vinterhalvåret. Minstevannføring vinter er satt til 350 l/s og vannføringen vinterstid er tidvis naturlig lavere enn valgte minstevannføring i denne perioden.

For sommerhalvåret har en imidlertid valgt å omsøke en løsning med minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring, dvs. 625 l/s. Dette nivået er omtalt i tilleggsutredningen.

Det er av utreder pekt på at inntak av Prestbekken i kraftverket vil gi en negativ påvirkning i området, som igjen gir en negativ konsekvens for flora og vegetasjon. Det er samtidig viktig å

poengtere at det er kun halvparten av nedbørfeltet til Prestbekken som blir berørt av at dette. Av et totalt nedbørfelt på 3,9 km², så vil en etter utbygging fortsatt sitte igjen med 2 km² restfelt. Ut fra dette er det grunn til å peke på at Prestbekken vil opprettholde en viss vannføring, og ikke blir tørrlagt som følge av utbyggingen.

Tilleggsutredning for naturmiljø gir en noe økt negativ konsekvensgrad. Dette skyldes i hovedsak en større påvirkning av fisk og ferskvannsfauna, som følge av redusert minstevannføring. Det er i denne vurderingen også lagt vekt på at en redusert minstevannføring vil inntreffe "i lengre perioder".

Tiltakshavers vurdering av vannføringsberegningene basert på vassmerke Embretholen viser at antall dager med kun minstevannføring endres i relativt liten grad. Grunnlaget for dette er gjengitt i Tabell 20. Dager med kun minstevannføring vil i gjennomsnitt øke med 10,5 dager pr år. Andelen av tida med kun minstevannføring økes med 3,3% (54,4-57,7%).

Endringene mellom det som er beskrevet som løsning (1) og (4) i Tabell 20 er mer utfyllende drøftet i "tiltakshavers kommentar" til utredninger om landskap.

I utreders vurdering er det også poengtert at fisk fra vassdraget ovenfor vil slippes nedover elva. Dette bidrar til å sikre fiskebestanden i denne delen av elva."

Høring og distriktsbehandling

Søknaden har vært kunngjort og sendt på høring på vanlig måte. I forbindelse med NVEs saksbehandling har det vært avholdt flere møter og befaring i området. Sluttbefaring ble gjennomført 04.10.2011.

Innkomne merknader

Vi har mottatt nedenfor angitte uttalelser til saken og i det følgende gis et utdrag av de viktigste synspunktene på omsøkte planer. Der synspunktene er knyttet sammen med krav til vilkår for en eventuell konsesjon er disse kravene gjengitt her, men alle vesentlige krav om vilkår vil bli nærmere drøftet i et eget avsnitt senere i innstillingen.

Snåsa kommune (03.09.2010):

"Kommunestyret har i møte den 02.09.2010 behandlet sak 56/10 og fattet slikt vedtak:

Kommunestyrets vedtak:

1) Snåsa kommune har følgende innspill til høringen av konsekvenssøknad og konsekvensutredninger for Storåselva kraftverk:

- a) Kommunestyret støtter alt. 3 som høyspenttrase.
- b) Det forutsettes at veg oppstrøms inntaket, og grunnvasskilde for Øverbygda vassverk ikke blir skadelidende pga utbyggingen. Ved eventuell skade plikter NTE å utbedre denne.

2) Kommunestyret godkjenner utkast til avtale mellom NTE Energi AS og Snåsa kommune, men ber om at følgende innarbeides i endelig avtale pkt. 4.

- a) "NTE skal grovsortere massene før de legges i tipp etter bergart og fraksjon der dette er mulig."
- b) Samt et tillegg i siste setning i pkt. 4: "SK skal være med i utarbeidelsen av uttaksplanen".

Sametinget kom 31.08.10 med innspill til NVE før sin kulturminnebefaring:

Tiltaket

Inntaksdammen blir ca. 55 meter lang og inntil 4 meter høy med en topp på kote +265,5. Vannstanden ved damstedet vil bli hevet, hvilket vil gi et vannspeil som strekker seg ca. 550 meter oppstrøms dammen. Kraftstasjonen plasseres i fjell med utløp til Storåselva ved Skromoen på kote +141,5. Den vil utnytte et fall på 124 meter. Tunnelen for adkomst inn til kraftstasjonen blir ca. 320 meter, tilløpstunnelen fra inntaket blir ca. 2800 meter og utløpstunnelen blir ca. 820 meter.

Permanente adkomstveier på til sammen ca. 1620 meter planlegges fram til påhugget for adkomsttunnelen inn til kraftverket, ned til utløpet, bort til tippet, opp til svingesjakt/bekkeinntaket og fram mot lukehuset ved inntaksdammen. Massetak blir ikke opprettet, men det kan bli behov for mindre uttak i eksisterende grustak lokalt. Masse fra tunnelbygginga legges i en tipp på ca. 40 daa, med en største høyde på ca. 15 meter, like ved adkomsten inn til kraftverket, rett nord for påhugget. Riggområdet legges delvis ved foten av tippet, resterende riggområde planlegges plassert øst for gården på Skromoen.

Nettilknytningen utføres med jordkabel ut fra kraftverket, videre langs adkomstveien til utløpet og bort til Skromoen og eksisterende 22 kV nett. Jordkabelen vil ha en lengde på ca. 1,25 km. Fra Skromoen bygges en ca. 17,5 km ny 66 kV kraftlinje fram til Vegset trafo. Ved Skromoen vil krafledningen gå i parallellføring med eksisterende 22 kV kraftlinje fra Omlia og over til Austerås. Fra Austerås og vestover vil kraftlinja følge jernbanetraseen. Videre fra Solås og forbi Dravlan vil krafledningen følge nordsiden av dalføret, og den vil legges på nordsiden av Roaldsteinen og åsryggen i forlengelse av denne. Fra Moum og videre mot Vegset vil krafledningen følge eksisterende 22 kV kraftlinje.

Samiske kulturminner

Sametinget har registrert en giedtie, reingjerde/samleplass, i nærheten av adkomstvegen til svingesjakt/bekkeinntak. Sametinget har tidligere i prosessen uttalt at det ikke er behov for undersøkelser i tiltaksområdet. Etter en ny vurdering av den nåværende søknaden, ser vi det likevel som nødvendig at det gjennomføres en befaring av det berørte tiltaksområdet både for selve kraftverket, dammen, rigg/deponiområdet, adkomstveiene og kraftlinja

Sametinget anser derfor at det kan finnes hittil uregistrerte samiske kulturminner innenfor det berørte området. Vi anser at undersøkelsesplikten, jfr. Kulturminneloven 9, ikke er oppfylt og utbyggingsområdet ikke er endelig avklart hva gjelder samiske kulturminner. Tiltaket kan ikke iverksettes før undersøkelsesplikten i henhold til § 9 i Kulturminneloven er oppfylt. Dette må tiltakshaver bli gjort oppmerksom på.

Arealbruk og øvrige samiske interesser

Innenfor tiltaksområdene vil to reinbeitedistrikt bli berørt; Luru og Østre Namdal. Det omsøkte området er høstvinterbeite for Luru reinbeitedistrikt, de har også sitt hovedslakteanlegg i Storådalen. Kraftlinjene vil krysse gjennom vinterbeiteområdene til Østre Namdal reinbeitedistrikt.

Det er viktig at tiltakshaver holder en tett dialog med de berørte reieneierne, spesielt under anleggsarbeidet for å hindre at arbeidet vil medføre unødvendig negativ påvirkning på reinbeitedistriktet.

Oppsummering

Sametinget anser det som sannsynlig at det finnes hittil uregistrerte samiske kulturminner innenfor de berørte områdene. Undersøkelsesplikten i forhold til Kulturminnelovens § 9 anses ikke som oppfylt.

Reinbeitedistriktene må involveres i planleggingen av anleggsarbeidet slik at man unngår unødvendig belastning i forhold til reinen i området.

Vi gjør oppmerksom på at denne uttalelsen kun gjelder Sametinget, og viser til egen uttalelse fra Nord-Trøndelag fylkeskommune. ”

Sametinget har i brev til NTE (med kopi til NVE) gitt uttalelse den 24.08.11 at det ikke er påvist automatisk fredete samiske kulturminner som kommer i direkte konflikt med det omsøkte tiltaket. Sametinget viser imidlertid til den omtalte giedtie-sijjie/reinsamleplassen og oppfordrer at det blir tatt hensyn til denne i det videre arbeidet med utbyggingsplanene.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag (15.09.10) har i sin uttalelse kommet med følgende innspill:

”Det ble gjennomført befaring i området 17.08.10 med deltagelse fra NTE og Fylkesmannen.

Bakgrunn / Utbyggingsplaner

NTE søker om konsesjon for Storåselva kraftverk. Storåselva er navnet på øvre deler av Granaelva som er en del av Snåsavassdraget og renner ut i Snåsavatnet ved Granabukta.

Omsøkte utbygging (alt.A) er et elvekraftverk som vil utnytte et fall i Storåselva på 124 m mellom kote 265,5 og 141,5. Kraftverket vil ha en slukeevne på 23,4 m³ og er beregnet å gi en midlere årsproduksjon på 70,5 GWh.

Kraftstasjonen planlegges i fjell med utløp til Storåselva ved Skromoen. Det planlegges bygd permanente adkomstveier med en samlet lengde på ca. 1620 m fram til påhogget for adkomsttunnelen og til kraftverket.

Det er gjort konsekvensutredninger av 3 ulike kraftlinjetraseer der det søkes om konsesjon for bygging etter alt. 3. Dette alternativet innebærer bygging av 2 km jordkabel fra kraftstasjonen til Skromoen og 17,5 km 66 kV luftlinje til Vegset trafo. Det søkes etter oreigningsloven om samtykke til ekspropriasjon og forhåndstiltredelse for bygging av elektriske anlegg.

Minstevannføring for prosjektet ble opprinnelig foreslått med hhv. 1150 l/s og 350 l/s for sommer og vinter. I revidert forslag (omsøkt) er minstevassføring for sommer foreslått redusert til 625 l/s, mens minstevassføring for vinter er uendret.

I søknad med vedlegg oppgis at konsekvenser av omsøkte utbygging og nettilknytting (alt 3) for Naturmiljø (biologisk mangfold, flora, fauna, fisk mm, fm's merknad) vil være middels negative, for Jord- og skogbruk vil være middels negative til ubetydelige, for Friluftsliv-/reiseliv vil være små negative, og for Urørthet og inngrepsfrie naturområder (INONområder) små negative til ingen konsekvenser.

Fylkesmannens vurderinger

Fylkesmannen vil innledningsvis påpeke at ny Lov om forvaltning av naturens mangfold (Naturmangfoldloven) av 01.07.2009 er et sentralt regelverk som setter klare føringer for forhold som berører miljøforhold og biologisk mangfold.

Fylkesmannen finner imidlertid ikke at dette lovgrunnlaget er omhandlet i framlagte søknad. Dette kan skyldes at søknaden synes å være utarbeidet før Naturmangfoldloven ble vedtatt. Fylkesmannen forutsetter allikevel at Naturmangfoldloven legges til grunn ved endelig behandling av framlagte konsesjonssøknad. Fylkesmannen vil i tilknytning til loven særlig peke på §§ 8-12 som uttrykker at:

- §8 "Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet" (Kunnskapsgrunnlaget).
- §9 "Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet" (Føre-var-prinsippet).
- §10 "En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for" (Økosystemtilnærming og samlet belastning)
- §11 "Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter" (Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver).
- §12 "For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater" (Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder).

Fylkesmannen vil ellers til konsesjonssøknaden bemerke at det fremstår som uheldig for saken og høringen at prosjektplanene er endret for viktige parametre underveis i prosessen.

Dette gjelder slukeevne som er økt fra 19 m³/s til 23,4 m³/s og minstevassføring (sommer) som er redusert fra 1,15 m³/s til 0,625 m³/s.

Vedlagte fagrapporter er utarbeidet på grunnlag av opprinnelig foreslått slukeevne og minstevassføring. Selv om det er vedlagt en tilleggsrapport som behandler deler av tema på nytt ut fra endrede forutsetninger, fremstår dette som uryddig og det blir unødig vanskelig å forholde seg til fagrapportenes innhold og konklusjoner, særlig for miljøinteressene.

Konsesjonssøknaden er forelagt Fylkesmannens fagavdelinger som har følgende merknader:

Landbruksavdelingen

I henhold til oversendt konsekvensutredning så vil landbruksinteressene bli mindre berørt når det gjelder selve kraftverksinstallasjonene. Det er utredet 3 alternative kraftlinjer, hvor alternativ 2 og 3 vil gi minst negative konsekvenser for jord- og skogbruksdriften samlet sett.

Konsekvensutredning angir alternativ 2 som det foretrukne. Av utredningen går det fram at det må påregnes betydelige ulemper for landbruksdriften på enkelte delstrekninger. Rapporten foreslår noen avbøtende tiltak som kan gjennomføres under byggefasen som i noen grad kan bidra til å motvirke disse ulempene. Landbruksavdelingen legger til grunn at flere av de beskrevne tiltakene kan bidra til å minske skadevirkningene. Det er imidlertid viktig at mulige tiltak avklares i dialog med berørte grunneiere og med kompetansemiljø i landbruket (kommunen, næringa) som kan gi råd om hvilke og hvordan slike tiltak best kan utføres.

Ut over dette har landbruksavdelingen ingen merknader til konsesjonssøknaden med tilhørende konsekvensutredning.

Miljøvern avdelingen

Fylkesmannens miljøvern avdeling har et særlig ansvar for å ivareta miljøinteressene i alle utbyggingssaker. Vi finner det derfor nødvendig å peke på det store utbyggingspresset små og middels store vassdrag nå er utsatt for. Den senere tid har det også vært en klar tendens til stadig større og omfattende "småkraftutbygginger", slik som i denne saken, noe som kan øke konfliktgraden vesentlig.

Erfaring fra de senere år viser at enkeltvis innebærer slike utbyggingsprosjekt sjelden så store

miljøkonflikter at NVE avslår konsesjonssøknadene. Dette medfører i neste omgang en typisk "bit for bit- utbygging" med vesentlige negative konsekvenser både for rødlistearter og biologisk mangfold for øvrig.

Også i Snåsa kommune har det vært en betydelig utbygging av små kraftverk de senere år. Her kan nevnes Strindmoelva, Kleivfossen (Jørstadelva), Gravbrøtfossen (Granaelva) og Bruvollrelva. Nå fremmes planer for utbygging av Storåselva kraftverk og Mela kraftverk. Samla sett får dette betydelige konsekvenser for naturverdiene knytta til vassdragene i Snåsa.

Til framlagte konsesjonssøknad er det vedlagt flere fagrapporter med konsekvensvurderinger av omsøkte tiltak, utarbeidet av Sweco Norge AS, herunder: "Storåselva kraftverk i Snåsa, Nord-Trøndelag fylke. Konsekvenser for naturmiljø. Flora og vegetasjon. Fauna. Ferskvannsökologi og fisk" (Rapport nr. 573961- 2.14.01.2009).

I framlagte miljørapport er ikke eventuelle forekomster av Elvemusling utredet. Dette er en vesentlig mangel ved undersøkelsen. Utover dette mener imidlertid Fylkesmannens at framlagte rapport gir et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag for miljøinteressene og slutter seg i hovedsak til sammendraget der det konkluderes med at omsøkte utbygging og nettilknytting (alt 3) vil medføre middels negative konsekvenser for Naturmiljø, små negative/ubetydelige konsekvenser for Friluftsliv/reiseliv, og små negative/ingen konsekvenser for Urørthet og inngrepsfrie naturområder (INON-områder).

Fylkesmannen har imidlertid merknader og kommentarer til flere av fagfeltene og problemstillingene som blir berørt av utbyggingsplanene.

Fauna

Fuglefauna

Fossefall og Vintererle er arter som er sterkt påvirket av utbygging av kraftverk over hele landet og som derfor må være sentrale ved registrering av fuglearter i slike prosjektområder. Fossefall er avhengig av rennende vatn, bl.a. til matsøk. Reirplasser er også knytta til rennende vatn og plasseres gjerne på berghyller under fosser. Fossefall er en art som er i tilbakegang og der kraftutbygginger antas å være en vesentlig årsak.

Fossefall og Vintererle er ikke registrert i prosjektområdet under miljøundersøkelsene, men Fossefall er påvist tidligere. Elvestrekningen har en slik karakter og lengde at det forutsettes at Fossefall har hekke- og leveområder på berørt strekning slik det også sies i miljørapporten. For Fossefall vil høy minstevassføring på sommeren være av stor viktighet for områdets betydning som leveområde for arten.

For fuglefaunaen ellers er de største konfliktene knytta til overføringslinjen. Det er bla. en mulig hekkelokalitet for Hubro (EN - sterkt truet) langs ledningstraseen (alt.1). Hubroen ble bla. hørt i området våren -08. Denne forekomsten gjør at linjetrase alt.1 frarådes.

Fisk

Storåselva er ikke lakse- eller sjørretførende, men det er forekomst av vanlig bekkeørret på berørt strekning, særlig synes øvre deler av prosjektområdet å ha gode forhold både for gyting og oppvekst. For å redusere de negative virkningene av utbyggingen vil høy minstevassføring på sommer og høst være av stor betydning.

Elvemusling

Det er ikke gjennomført undersøkelser mht. mulig forekomst av Elvemusling (VU-sårbar), men som også beskrevet i miljørapporten, finnes Elvemusling lenger ned i vassdraget. Eventuell forekomst på berørt strekning må undersøkes før konsesjon kan gis.

Flora/Naturtyper

Under miljøregistreringen er det innenfor flora/naturtyper kartlagt 11 lokaliteter med prioriterte naturtyper og som er nærmere beskrevet i miljørapporten (s.23). Ingen av disse er i kategorien truede vegetasjonstyper, men flere av lokalitetene har forekomster av rødlistearter. Miljørapporten konkluderer med at prosjektområdet har middels til stor verdi for flora, vegetasjonstyper og naturtyper. For virkninger i driftsperioden konkluderer miljørapporten med at samla påvirkning innen tiltakets influensområde vil være middels negativt.

Fylkesmannen har vesentlige merknader til disse konklusjonene, men vi vil vise til våre merknader nedenfor for Bekkeinntak og Prestbekken.

Andre forhold

INON-områder

En gjennomføring av prosjektet får relativt små konsekvenser for inngrepsfrie naturområder med bortfall av ca 1,9 km² INON sone 2. Villmarksområder vil ikke bli berørt av prosjektet.

Bekkeinntak

Det er foreslått å ta inn Prestbekken som bekkeinntak i tilknytting til planlagt svingsjakt. I framlagte miljøundersøkelser påpekes de negative miljøkonsekvensene av bekkeinntaket og det foreslås flere tiltak for å bevare naturtypelokaliteten (s.40 i miljørapporten). Utbygger uttaler til saken (s. 45 i søknaden) at det etter bekkeinntaket fortsatt vil være igjen ca 2 km² uregulert felt av Prestbekkens samla nedbørsfelt på 3,9 km².

Til dette vil Fylkesmannen påpeke at den delen av Prestbekken som vil bli tørrlagt utgjør et viktig landskapselement og viktig del av landskapsbildet i området, noe som kom klart fram under befaringen langs Prestbekken 17.08.10. Området omfatter videre viktige botaniske kvaliteter bl.a. forekomst av rik Sumpskog og funn av rødlisteartene Langnål og Rustdoggnål. Prestbekkens nedbørsfelt ved planlagt inntak er bare 1,9 km² og utgjør kun 0,7 % av prosjektets samla felt på 266,2 km². Fylkesmannen mener at et bekkeinntak vil medføre vesentlige negative miljøkonsekvenser pga. tørrlegging av en bekkestrekning, veibygging og inntakskonstruksjon i bekken. Disse negative effektene må etter Fylkesmannens vurdering veier tungt målt opp mot eventuelle økonomiske fordeler for utbyggingsprosjektet.

Fylkesmannen vil derfor sterkt tilrå at Prestbekken tas ut av prosjektet og at svingsjakta legges noe lenger nord, nærmere eksisterende veg, slik det bl.a. ble drøftet under befaringen.

Avbøtende tiltak

Minstevassføring

Slipp av minstevassføring vil være det klart viktigste avbøtende tiltak ved en utbygging. Det anbefales i miljørapporten en minstevannføring på 1,15 m³/s om sommeren og 0,60 m³/s om vinteren. Om sommeren forventes det at minstevannføring på 1,15 m³/s som tilstrekkelig for å kunne opprettholde det vanntilknyttede biologiske artsmangfoldet som eksisterer i og ved elva, mens større minstevassføring om vinteren (senhøst) foreslås av hensyn til ørret. Fylkesmannen vil også sterkt tilrå en minstevassføring på min. 1,15 m³/s om sommeren av hensyn til landskapsbildet på berørt strekning.

Vi vil for øvrig vise til FM's merknader (s.2) om uryddigheten i at prosjektplanene er endret underveis i konsesjonsprosessen, noe som særlig berører planlagt minstevassføring.

Terskler

Fylkesmannen slutter seg til forslaget i miljørapporten der det bl.a. uttales:

Det anbefales at man bygger terskler på egnede steder i elva for å skape en mer variert elv ved lave vannføringer. Utløpskulpen bør utformes slik at det blir et egnet leveområde for fisk.

Veier

Fylkesmannen slutter seg til forslaget i miljørapporten der det bl.a uttales:
Det er en fordel om man unngår å bygge veiene som permanente inngrep, slik at disse kan tilbakeføres til opprinnelig terreng. Det anbefales derfor at man lager en plan for biotopjusterende tiltak i etterkant av en evt. konsesjon, i forbindelse med detaljplanen

Kraftledninger

Fylkesmannen slutter seg til at omsøkt linjeføring (alt.3) miljømessig er det beste alternativet. Dette alternativet kommer heller ikke i konflikt med aktuelle Hubro-lokaliteter (alt.1).

Fylkesmannen anbefaler som foreslått i miljørapporten at kraftledningene utstyres med spiraler el.l. for å synliggjøre den for fugl. Hubro og rovfugler kan ofte benytte linjestolper som hvile-/utkikkssteder, og ledningene bør derfor isoleres ca. 1 m ut fra stolpene.

Oppfølgende undersøkelser

Som anbefalt i miljørapporten vil Fylkesmannen tilrå at det pga. usikkerhet tilknyttet forekomst av Elvemusling (VU-sårbar) gjøres undersøkelser for å avklare mulige forekomster av denne arten på prosjektstrekningen.

Konklusjon

Under forutsetning av at det slippes minstevassføring i Storåselva på minimum:

- 1.150 l/s i sommerhalvåret (1.mai - 31. okt)
- 350 l/s i vinterhalvåret (1.nov - 31.april)

og at:

- planlagte bekkeinntak for Prestbekken tas ut av prosjektet (jfr. fm's merknader s.4)
- det foretas kartlegging for å avklare eventuelle forekomster av Elvemusling
- øvrige avbøtende tiltak gjennomføres som beskrevet i søknaden

kan Fylkesmannen tilrå at det gis konsesjon for utbygging av Storåselva kraftverk.

Reindriftsforvaltningen (22.09.10) har gitt følgende høringsuttalelse:

"Viser til brev dat 04.05.2010 ang overnevnte. Saken er sendt direkte til berørt reinbeitedistrikt. Vi har ikke mottatt noen uttalelse fra de. Saken ansees ikke som nødvendig å behandle i områdestyret, slik som det var tenkt i første omgang (jfr. brev fra oss dat 12.07.2010).

Reindriftsagronomen mener søknaden beskriver reindriften bruk av området tilstrekkelig. I tillegg er konsekvensene av tiltaket tilfredsstillende omtalt. Reindriftsagronomen mener det er viktig at utbygger tilpasser anleggsperioden i forhold til når det er rein i området og at distriktet får medvirke i planleggingen av anleggsfasen. Reindriftsagronomen har ellers ingen merknader til tiltaket."

Direktoratet for mineralforvaltning (31.08.10) skriver i sin høringsuttalelse:

"Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (Direktoratet, tidligere Bergvesenet) viser til oversendelse om ovennevnte mottatt her 07.05.2010.

Vi har gått gjennom den framlagte søknaden om konsesjon. Direktoratet kan ikke se at det planlagte anlegget kommer i konflikt med kjente forekomster av mineralske råstoffer.

Direktoratet for mineralforvaltning har derfor ingen kommentarer til søknaden."

Statens landbruksforvaltning (10.09.10) skriver i sin høringsuttalelse:

"Statens landbruksforvaltning viser til brev av 04.05.2010 der konsesjonssøknad med konsekvensutredning for Storåselva kraftverk er sendt på høring.

I følge konsekvensutredningen vil landbruksinteresser bli mindre berørt når det gjelder installasjonen av selve kraftverket. Når det gjelder kraftlinjer er det utredet 3 alternativer, hvorav alternativ 1 vil gi størst negativ konsekvens for jordbruks- og skogsdrift. I konsekvensutredningen angis alternativ 2 som det mest foretrukne for landbruksinteresse totalt sett. Det er likevel vist til at på enkelte delstrekninger vil det bli betydelige ulemper for landbruksdrift. Rapporten foreslår en del avbøtende tiltak som kan bidra til å motvirke disse ulempene.

Statens landbruksforvaltning anser at en del av de avbøtende tiltak som er foreslått vil kunne bidra til å motvirke ulemper for landbruksdrift, spesielt under byggeperioden. Statens landbruksforvaltning viser her til uttalelsen fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og ber om at mulige tiltak avklares i dialog med berørte grunneiere og med kompetansemiljø i landbruket.

Ut over dette har Statens landbruksforvaltning ingen merknader til søknad og konsekvensutredning for Storåselva kraftverk."

Mattilsynet (19.08.10) skriver i sin høringsuttalelse:

"Det vises til høringsuttalelse av konsesjonssøknad og KU for Storåselva kraftverk i Snåsa Kommune. Mattilsynet DK Innherred gir herved følgende uttalelser på bakgrunn av at det ligger et godkjenningspliktig vannverk i området med en sårbar kilde hvis noe uforutsett skulle skje.

Planene med tegninger samt en befaring i området den 13.08.2010 ble foretatt av Seniorinspektør Jan Arild Røkke og Førsteinspektør Øyvind Dillan. Representanter fra det berørte vannverket, Øverbygda Vannverk, var representert med formann Joar Gravbrøt og Stig Kolven. Vi hadde for øvrig med oss Carl Petter Andersson, grunneier i Skråmoen der inntaket ligger og som har lokale kunnskaper om området.

Etter gjennomgang av søknad, kart, tegninger og befaring i området betegnes risikoen mht bygging av kraftverk som lav. Men samtidig synes utredningen med hensyn til vannverket i søknaden som mangelfull. Om drikkevannskilden står det i pkt 4.3.1:

"I temakart ressurs fra Snåsa Kommune er drikkevannskilder avmerket. En drikkevannskilde (løsmassebrønn) ligger ved elva i området Skromo. Dette blir da nedenfor utløpet av kraftstasjonen, dermed blir vannstanden uendret. Det er derfor ikke forventet grunnvannsendringer i dette området som følge av kraftbyggingen. Av den grunn tas dette forholdet ikke med i utredningsprogrammet".

Selv om vannstanden vil bli uendret er det andre forhold som bør utredes selv om risikoen er lav. Inntaket ligger et godt stykke unna utløpstunnelen. Det antas også at vannet kommer fra tilsig fra andre områder enn elva uten at dette er dokumentert.

Den ingeniørgeologiske rapporten har ikke tatt for seg vannverket og drikkevannskilden. Hva kan for eksempel skje ved innlekkasje i utløpstunnel? Vil sprengning/anleggsarbeid endre vannstrømmer i grunn og/eller ta med seg elementer fra dyrka mark på en annen måte enn tidligere? Som et "føre- var prinsipp" bør man se nærmere på forholdet til vannverket, f.eks ved å:

- *Innhente vurdering fra (hydro)geolog*
- *Lage beredskapsplan under anleggsperioden (eksempel risiko mht lekkasje fra maskiner/ depot)*

- *Tillage dokumenter som sikrer varsling til vannverk og Mattilsynet ved uønskede hendelser under bygging og eventuelle andre sikkerhetshensyn som må tas. Avklaringer mht ansvar hvis kilden ødelegges ligger ikke inn under Mattilsynets ansvarsområde.*

Mattilsynet anmoder NVE og søker om å vurdere disse punktene. Ut over dette har vi ingen Anmerkninger”

Statens vegvesen – Region midt, Plan- og trafikkseksjonen, (11.05.10) skriver i sin uttalelse at de ønsker å motta søknad om avkjørsel og kryssing/nærføring dersom anlegget berører riks- eller fylkesveg.

Snåsa fjellstyre (31.08.10) sier i sin uttalelse:

”Snåsa fjellstyre ser generelt positivt på utbygging av Storåselva. Elva er godt egnet til kraftproduksjon da den kommer fra et stort fjellområde med mye myr, innsjøer og er snørikt om vinteren.

Snåsa fjellstyre har en av sine innfallsporter til statsallmenningen på Storåsveien og den brukes av friluftsfolk, fiskere og jegere. Veien brukes jevnlig av reindriften, saunæringa og fjelloppsynet. Fra planlagt inntaksdam og oppover elva, har dalen veldig liten stigning. Storåsveien går nært elva i store strekninger av dalen.

I fagrapport fra Sweco om flomberegning ser vi at ved en 1000-årsflom med gitte kriterier i rapport, vil dette føre til en vannstigning på 2,2 m ved damsted. Ut av flomberegningskart i samme rapport ser vi da at store deler av Storåsveien vil stå under vann. En slik flom vil kunne ødelegge veien med erosjon av betydelig karakter.

Snåsa fjellstyre er spesielt opptatt av hva som kan skje med Storåsveien oppstrøms inntak vinterstid. Vi vet av erfaring at det kan være kraftige flommer vinterstid i fjelldalene. I månedskifte januar-februar 2006 var det en stor flom i Storåselva. I Swecos KU naturressurser og samfunn under 3.5.2.hydrologi står det henvisning til at det kan komme flommer hele året.

I konsesjonsøknad 3.2 om isforhold står det at elva vil kunne fryse tidligere en før. Snåsa fjellstyre ser ut fra skissene til inntaket at det vil bli en innsjøvirkning med tidlig frysing av vannet oppstrøms inntak. I denne dalen er det opp til 10 grader kaldere en nede i bygda, og under stabile vinterforhold vil det bli kraftig is på elva oppover hele dalen. En skikkelig vinterflom vil komme oppå isen før isen vinner å flyte opp, og når isen begynner å flyte opp tar det ei stund før isen løftes over damkrona(alt etter isen tykkelse). Med isen tatt i betraktning, kan dette medføre unormalt høye vannivåer i dalen, og veien kan flomme over og eventuelt bli utsatt for erosjon.

Etter at solid is på elva er lagt, vil små flommer som er over maks slukeevne for anlegget eller driftstans på anlegget i slike perioder løfte på isen. Av erfaring vil ikke isen som er frosset til landkantene så lett la seg løfte opp, men isen på midten av elva vil løfte seg. Dette vil i løpet av vinteren under ulike flom og driftsforhold, føre til at isen kan bli noe høyere på midten av elva. Dette kan igjen medføre at når en skikkelig vinterflom inntreffer vil vannet strømme langs elvekanten og ha lettere for å komme oppå veien på utsatte steder.

På grunnlag av overnevnte forhold kan veien bli ufarbar.

På vinterstid brukes Storåsveien i perioder daglig av Luru Reinbeitedistrikt i forbindelse med foring og slakting av rein. I tillegg brukes den for å ta seg inn i fjellområdene for tilsyn av rein. Det er kritisk for reinbeitedistriktet hvis veien skulle være stengt av flom. Veien brukes som

vinterlei til Gjeftsjoen fjellgård. Fjelloppsynet bruker veien i perioder daglig i forbindelse med oppdrag i statsallmenningen.

Hvis anlegget blir realisert vil Snåsa fjellstyre be utbygger se på forebygging/heving av Storåsveien på utsatte steder under videre detaljplanlegging av anlegget.

Forum for natur og friluftsliv (10.09.10) skriver i sin uttalelse:

”Forum for natur og friluftsliv i Nord-Trøndelag

Forum for natur og friluftsliv (FNF) er et samarbeidsorgan og nettverk mellom natur og friluftsforsamlinger på fylkesnivå. FNF jobber blant annet for at natur- og friluftslivsinteressene blir ivaretatt i aktuelle saker i de enkelte fylkene.

Kommentarer

NTE Energi AS søker utbygging av Storåaelva kraftverk etter vannressursloven, energiloven, oreigningsloven og forurensningsloven. Planen for Storåselva omfatter utnyttelse av et fall på 124 meter mellom Mollanseteren og Skromoen i Storåselva, prosjektet er fritatt behandling i Samla plan etter vedtak fattet av Direktoratet for Naturforvaltning i 2008. I konsesjonsøknaden søkes det også om konsesjon for nettilknytning.

NTE Energi AS skisserer 2 utbyggingsalternativ i søknaden, samt at det var vurdert 3 traseer for nettilknytning i konsekvensutredningen der det i søknaden søkes for alternativ 3:

Alternativ A: Man ønsker å utnytte et fall på 124 meter fra kote 265,5 og ned til Skromoen, kote 141,5. Man ønsker å bygge en inntaksdam i betong med tilhørende inntaksarrangement Kraftstasjonen legges i fjell ved Skromoen hvor man også har utløpet. Et bekkeinntak bygges i kombinasjon med svingsjakt som tilknyttes anlegget. Det er planlagt adkomstvei inntil tunnelanlegget, fram til utløpet, til inntaket og opp til svingsjakta. Installert effekt vil være 3x8,5 MW, totalt 25,5 MW med gjennomsnittlig årsproduksjon på 70,5 GW. Dette er hovedalternativet.

Alternativ B: Teknisk sett blir løsningen som i alt. A men slukeevnen reduseres. Inntakskonstruksjon vil bli mindre, hovedsakelig under vann. Installert effekt vil bli på totalt 20,3 MW og gjennomsnittlig årsproduksjon på 65,7 GW. Nettilknytning: Det søkes om alternativ 3 i konsekvensutredningen og omfatter 2 km jordkabel fra kraftstasjon til Skromoen og videre 17,5 km 66 kV lufillinje fram til Vegset trafo.

Storåselva kraftverk vil utnytte et nedbørsfelt på 265,2 km² og ligger i tilknytning til et vassdrag som utnyttes til energiproduksjon. Inntaksdammen som ønskes bygd vil bli på inntil 4 meter høy. De tunnelmasser som sprenges ut er planlagt lagt til masse deponi ved utløpet, beregnet deponi er på 160.000m³. Veier som er planlagt bygd i forbindelse med kraftverket vil bli på til sammen 1620 meter.

Ved utbygging av Storåselva kraftverk vil vannstanden i elva reduseres gjennom året. Forslaget om minstevannføring i elva på 625 l/s i sommerhalvåret og 350 l/s i vinterhalvåret. Dette er et positivt tiltak for elva da man ikke tørrlegger den helt og på den måten vil kunne risikere tap av biologisk mangfold. Hvis man i tillegg tilrettelegger kulper og terskler for å opprettholde vannspeilet i elva vil dette være med på å opprettholde liv i elva. Det vil også være positivt for landskapsopplevelsen Ved reduksjon fra 3 til 1 bekkeinntak i forbindelse med svingsjakt vil man redusere tørrlegging av området noe. Dette er positivt at utbygger har tatt hensyn til. Da dette er en av innfallsportene til Blåfjella/Skjækerfjella Nasjonalpark vil det være viktig å tilrettelegge slik at det blir minst mulig inngrep i naturen. I den forbindelse burde man vurdere mulighetene til å sløyfe permanent vei inn til svingsjakt. Det vil i hovedsak kun være behov for vei ved bygging av anlegget.

I anleggsfasen vil det være positivt for friluftslivet at man legger til rette for minst mulig forstyrrelser i de perioder området benyttes mest. I forbindelse med nettbygging vil det være positivt at man legger luftlinjen slik at man i minst mulig grad kommer i konflikt med friluftsliv. Videre tilrettelegging slik at det visuelt ser bra ut vil være en fordel.

Tiltakshavers forslag om å benytte seg av miljøfaglig kompetanse ved detaljplanlegging og oppfølging er et godt tiltak. Samarbeid med de ulike forvaltningsorgan innen de ulike tema vil være med på å redusere konflikter og negative virkninger for miljøet i området.

Konklusjon

Ut fra de opplysninger som kommer fram i søknaden ser FNF-NT positivt på at konsesjon i forhold til alt. A blir gitt. Blant annet på grunnlag av at man samlokaliserer inngrepene i ett vassdrag og ikke foretar inngrep i alle vassdrag. Videre ser FNF-NT positivt på at alternativ 3 ved nettilknytning benyttes da dette samlokaliseres i stor grad med allerede eksisterende inngrep og er lagt mest mulig ned i terrenget slik at de visuelle opplevelse i naturen ile forstyrres.

Med de forbehold at de planlagte avbøtende tiltak som minstevannføring i elva igangsettes. Videre bør anleggsarbeid legges til tidsrom som ikke forstyrrer friluftsliv, hekkeperiode for fugl med mer. Dette for å redusere negative effekter av kraftverket

Det bør vurderes om permanent vei inn til svingsjakt kan sløyfes da dette vil være et meget synlig inngrep og redusere opplevelsesverdien av naturen i området betydelig. Det bør også undersøkes mer sikkert om det befinner seg elvemusling i området og oppfølgende undersøkelser i forbindelse med fugl, da særlig hubro.

Følgende organisasjoner har sluttet seg til uttalelsen:

Nord-Trøndelag Turistforening v/ Daglig leder Nina Kolstad

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag v/ Fylkesleder Børge Wahl

Norges Jeger og Fiskeforbund i Nord-Trøndelag v/ Fylkessekretær Endre Alstad

Norsk Ornitologisk Forening i Nord-Trøndelag v/ Leder Stein Narve Kjelvik

Øverbygda vannverk (31.08.10) skriver i sin høringsuttalelse:

"Øverbygda vannverk støtter uttalelser fra Mattilsynet i forbindelse med høringsuttalelse Storåselva kraftverk.

Vi anmoder NVE å søker å følg rådan fra Mattilsynet, Da det er meget viktig at vannkilden ikke bli skadd eller vatnet forurensa. Det e tatt vannprøver av vatnet i alle år kilden hi vørri, å vatnet e meget bra.

Det må avklares at NVE og søker er ansvarlig økonomisk hvis kilden ødelegges eller skadd."

Gravbrøtfoss Kraft AS (30.08.10) skriver i sin høringsuttalelse:

"Vi er kjent med at NTE har sent inn søknad om konsesjon på Storåselva Kraftverk. Gravbrøtfoss kraftverk, som ble satt i drift i 2009, har inntaket sitt knapt 3 km nedenfor utløpstunnelen for Storåselva kraftverk. Elva går på denne strekningen med relativ svak strøm.

Vi er naturlig nok opptatt av om det nye kraftverket har influens på vårt kraftverk. Vi er i hovedsak positive til det nye kraftverket. Vi synes det er riktig at ressursene blir utnyttet.

I den grad vi har oversikt, kan vi ikke se at det nye kraftverket i en driftsfase har vesentlig betydning for vårt kraftverk så lenge det ikke er regulering.

I en anleggsfase er vi derimot litt usikker. Det vi spesielt er redd for er at det i forbindelse med anlegget kan bli partikkeldannelse i vannet som kan komme inni våre turbiner og skade disse. Dette kan kunne skje ved graving i elveløpet, og spesielt ved eventuell skylling av tunnelen. Kombinert med en flomsituasjon kan vi se for oss at store mengder med partikler kan komme i retning mot vårt inntak.

Vi mener at dette må vurderes nærmere og at det i byggefasen må tas hensyn til forholdet. Vi forutsetter at vi får en dialog med utbygger om dette og at vårt kraftverk i spesielle situasjoner kanskje må stoppes."

Dagrunn og Konrad Moum (05.09.10) skriver i sin uttalelse:

Bebyggelse:

I sammendraget av konsekvensutredningen som NTE omtaler i sin brosjyre, står det under "helsemessige forhold" at det ikke vil være bebyggelse innenfor nærgrensen rundt kraftlinjen. Det er nå i 2010 oppført et storfeffjøs på Moum, Gnr. 1, Bnr 10 mellom 200 og 300m øst for gårdstunet på eiendommen. Dette, samt en nybygd gjødselkum er markert på vedlagte kart. Deler av innmarka rett sør for det nybygde fjøset er avsatt til mulig framtidig ungdyrffjøs og fôrlager.

Silhuettvirkning:

Fra Moum mot Vegset skal kraftlinjen iflg. alternativ 3 følge traseen til eksisterende 22kV linje. Dagens linje har beskjeden silhuettvirkning, men dersom ny linje bygges med høyere master, vil silhuettvirkningen bli betydelig!

Hubro:

Det ble sagt på møtet på Snåsa Hotell 10.06. at det ikke er registrert aktivitet på Hubrolokaliteten ved Vegset de siste årene. Vi mener å ha hørt hubro hver vår, og har observert hubro i skogen sør for Gnr 1, Bnr 10 den 29.08.10, 30.08.10 og 05.09.10.

Line Kolås og Lars Holmberg (05.09.10) skriver i sin høringsuttalelse:

"Vi er positive til at Storåselva bygges ut, men er kritiske til foreslått kraftledningstrase av mange grunner. Vi har nedenfor beskrevet ulemper ved kraftledningstrase - alternativ 3, samt beskrevet hvorfor vi mener alternativ 2 er bedre. I tillegg skisserer vi to nye alternativ (alternativ 4 og 5).

1. Ulemper ved alternativ 3:

a) Nær bebyggelse:

Alternativ 3 er et dårlig alternativ for Omli-gårdene, som får kraftlinja veldig nært gårdstunene. Med så få boliger i området burde det være mulig å finne alternativer som gjør at man unngår kraftlinjen så nært boliger. Dette gjelder også i Skartnes-grenda, selv om kraftlinja ikke er like nært boliger her som i Omli-grenda, er det 6 boenheter som halvveis innringes av kraftlinjen. Se vedlegg nr 1 og 2.

b) Jordbruk:

Swecos konsekvensutredning foretrekker kraftledningsalternativ 2 framfor alternativ 3 i vurderingen mht jordbruk og skogbruk. Vi er kritiske til at dette ikke nevnes i brosjyren for konsesjonssøknaden, samt at det ikke tas større hensyn til dette. Etter å ha lagt om til økologisk drift ved Skartnes øvre, kan vi ved behov dokumentere at vi fra tidligere å ha overflod av grovfor, nå har for lite grovfor til eget bruk og har vært avhengig av å kjøpe inn økologisk grovfor (som for øvrig er vanskelig og dyrt å få tak samt at det er snakk om lange avstander med frakt). Vi har derfor ikke jordbruksareal å gi fra oss dersom vi skal overleve som økologiske bønder. Som økologiske bønder er vi avhengige av spredning av gjødsel. Pga sikringssone ifm kraftledningstrase er det ikke ønskelig at jordbruksarealet brukes til kraftledningstrase.

c) Skogbruk:

Skog som for oss blir berørt av alternativ 3 er av høy og middels bonitet.

d) Saksbehandlingsfeil / Informasjonsmangel:

I Sweco's rapport om konsekvenser for naturressurser og samfunn, mer spesifikt jordbruk og skogbruk finner vi feil. Ved vurdering av kraftledningsalternativ 3 skriver Sweco at "noe verdifull skog vil krysses, bl.a. ved Årenget". Årenget berøres ikke av alternativ 3. Med bakgrunn i denne feilen stiller vi spørsmålstegn ved om det er vurdert konsekvenser for strekningen Omlia — Skartnes i Swecos konsekvensutredning. Skartnes øvre (gnr 29, bnr 1) har ikke fått informasjon om at eiendommen blir berørt før plutselig alternativ 3 kommer opp langt ute i prosessen (som prioritert alternativ i konsesjonssøknaden), der flere km kraftlinje halvveis omringer heimearealet til gården. Dette er en saksbehandlingsfeil som dokumenteres i listen over berørte grunneiere, se bilag 2.12, hvor Skartnes øvre og grunneier L. Kolås ikke er nevnt. Vi betrakter dette som et demokratisk problem.

e) Kraftutbygging av Skartnes-fossen

Skartnes-fossen har et fall på 46 m og teoretisk mulig produksjon på 2,4 GWh. Ved eventuell utbygging av Skartnes-fossen vil alternativ 1 eller 2 være bedre enn alternativ 3 da kraftverket vil bygges nedenfor fossen.

f) Turisme:

Både Skartnes og Landsem driver gårdsturisme — det estetiske rundt gården er viktig innen slik turisme. Snåsa lanseres som "seterbygda" og to kraftlinjer langs vegen til 4 seter gjør ikke godt inntrykk, da setring forbindes med et syn om "gamle dager" og uberørt natur.

g) Estetiske hensyn:

Det estetiske er også problematisk. Ved alternativ 3 er det eneste man ser langs vegen fra Skartnes-brua til Storhaugen 2 parallelle kraftlinjer på begge sider av vegen. Alternativ 2 er det beste alternativet estetisk sett, da man får mulighet til å legge kraftkablene nede i terrenget i stedet for høyt i terrenget, synlig for alle. Vi har pr i dag et virr-varr av kabler rundt gården. Vi hadde opprinnelig planer om å få ryddet opp i deler av dette, men rakk ikke å begynne med det før vi får forslaget om en 66 kV kraftlinje i tillegg til øvrige kraftlinjer og telefonkabler over vår eiendom (i vinkel rundt bebyggelsen i Skartnes-grenda). Vi har allerede fått vår andel med kraftlinjer på eiendommen.

h) Planer om utbygging:

Skartnes øvre vurderer utbygging, og i og med at gården har elveløp som begrensninger både nord, vest og sør for gården (se kart vedlegg 2), er det ikke ønskelig at ny 66kV kraftlinje videre omringer gården på øst og nordsiden. Elver i tillegg til kraftlinjer vil omringe heimearealet til Skartnes-gårdene og vil gjøre det vanskelig å finne egnet plass for utbygging.

i) Kulturminner:

Pkt 4.2.3 i konsesjonssøknadens bilag 1.1 sier at det er ingen kjente kulturminner i riksantikvarens database. Riksantikvaren ved påviste i 2009 en gravhaug ved Skartnes gård hvor nett-traseen er tegnet (se: www.mittkulturminne.no).

j) Biologisk mangfold: Ospelund ved toppen av Skartnesbakken ble fredet av Olaf Kolås for 3 generasjoner siden.

k) Lufttrafikk: Jan Ivar Sandnes eier av gnr 31, bnr 4, driver med helikopterflygning. For han er det ofte aktuelt å ta mot øst og å komme inn for landing mot vest. Han har bygd landingsplass og hangar på sin eiendom.

2. Alternativ 2 er et bedre alternativ fordi:

a) Man unngår med alternativ 2 kraftlinje nær bebyggelsen i Omli-grenda (se vedlegg 1) og Skartnes-grenda (vedlegg 2).

b) Infrastruktur-situasjonen er endret siden forrige gang alternativ 2 ble utredet, da grunneier P. Gravbrøt er i gang med å bygge veg fra Nordelva og oppover langs elva Skjerva, noe som gjør tilgjengeligheten til alternativ 2 bedre.

c) Alternativ 2 er en gunstig trasé ved utbygging av kraftverk i Skartnesfossen.

d) Alternativ 2 er mer skånsom mht synlige inngrep og er estetisk sett et bedre alternativ.

e) Swecos konsekvensutredning foretrekker kraftledningsalternativ 2 framfor alternativ 3 i vurderingen mht jordbruk og skogbruk.

f) Det allerede eksisterer veg fra Aglemarka til jernbanelinje.

3. Andre alternativer (se vedlegg 3):

Alternativ 4: Unngår bebyggelse, kommer tidligere til jernbanen. God tilgang til inspeksjon av linjer fra Skolmoen over brua og fra veg til Rotmoen, hvor veg nå er opprustet siste år.

Alternativ 5: Unngår bebyggelse. Gir god tilgang til inspeksjon av linjer.

4. Konklusjon:

a) Vi ønsker primært at kraftlinjetrasé alternativ 2 velges fra Storåselva kraftverk til jernbanelinjen.

b) Dersom alternativ 2 ikke velges, ønsker vi utredning av alternativ 4 evt. 5 (se skisser vedlagt som vedlegg 3).

c) Vi ønsker også at det vurderes flytting av eksisterende 22 kilovolt trase til alt. 2.

Carl Petter Andersson (05.09.10) skriver i sin uttalelse:

"Massedeponi for Storåselva kraftverk er planlagt på min eiendom, Skromoen østre 32.1. I følge pkt. 2.2.6 i konsesjonssøknad står det at overskuddsmasser er tenkt brukt til andre samfunnsmessige formål som vegbygging etc. Det er positivt at massene blir brukt på denne måten. Massene som det er bruk for bør kjøres ut under anleggsperioden for kraftverket. Jeg forutsetter at tippen ferdigstilles og arronderes ved anleggsperiodens slutt jfr. 2.2.6 del 3. i konsesjonssøknad."

Tiltakshavers kommentarer til innkomne høringsuttalelser

NTE har gitt følgende kommentarer til høringsuttalelsene i sitt brev av 16.11.10:

Kommentarer / innspill som går på forhold i miljørapporten fra SWECO er forelagt SWECO for ny vurdering. Disse vurderingene er gjengitt i NTEs kommentarer. Se tabell under.

Offentlige instanser

Statens vegvesen	Krever søknad om avkjørsel og kryssing / nærføring dersom anlegget berører riks- eller fylkesvei
NTEs kommentar	Nødvendige søknader vil bli oversendt.
Mattilsynet	• Det ligger et godkjenningsspliktig vannverk i området med en sårbar kilde. • Fokus på uforutsette hendelser. Risikoen mht bygging av vannverket betegnes som lav. • Utredningen mht vannverket er i søknaden mangelfull. Selv om vannstanden er uendret, er det andre forhold som bør utredes selv om risikoen er lav. • Ingeniørgeologisk rapport tar ikke for seg vannverket og drikkevannskilden. • Bør se nærmere på forholdet til vannverket (føre-var), innhente vurderinger fra hydro- / geolog, lage beredskapsplan under anleggsperioden, sikre varsling til vannverket og Mattilsynet ved uønskede hendelser.
NTEs kommentar	Ved detaljplanlegging av kraftverket vil det bli utarbeidet en miljøanleggs- og transportplan (MTA) som bl.a. inkluderer en beredskapsplan for prosjektet.
Direktoratet for mineralforvaltning	Anlegget kommer ikke i konflikt med kjente forekomster av mineralsk råstoff.
Snåsa kommune	Saken er behandlet i kommunestyret. • Støtter alternativ 3 som høyspenttrase

	• Forutsettes at vei oppstrøms inntaket og grunnvannskilde for Øverbygda vassverk ikke blir skadelidende. Ved evt. Skade plikter NTE å utbedre dette. • Utkast til avtale mellom NTE Energi og kommunen godkjennes med følgende tillegg: - NTE skal grovsortere massene før de legges i tipp etter bergart og fraksjon der dette er mulig - Tillegg i siste setning i punkt 4: SK skal være med i utarbeidelsen av uttaksplanen
NTEs kommentarer	Tiltakshaver vil ha fokus på vei oppstrøms inntak samt grunnvannskilde både i prosjekterings-, anleggs- og driftsfasen. Avtale med kommunen og NTE Energi er nå godkjent og signert og innebærer en del økonomiske vederlag til Snåsa kommune. Bl.a. dekking av kommunens utgifter til behandling av utbyggingssaken samt et kommunalt næringsfond på 1 mill. kr.
Sametinget	• Ser det som sannsynlig at det finnes hittil uregistrerte samiske kulturminner innefor de berørte områdene. • Undersøkelsesplikten ikke oppfylt. Krever nye befaringer før uttalelse kan gis. • Reinbeitedistriktene må involveres i planleggingen av anleggsarbeidet slik at man unngår unødvendig belastning i forhold til reinen i området. • Varsel om befaring av 31.08.2010
NTEs kommentarer	Sametinget har i e-post av 29.10.2010 meddelt at feltbefaring ikke vil bli gjennomført før våren 2011. Tiltakshaver har bekreftet rammene for befaringen.
Reinsdriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag	• Saken anses ikke som nødvendig å bli behandlet i områdestyret. • Reindriften bruk av området er beskrevet tilstrekkelig, og konsekvensene er omtalt tilfredsstillende. • Viktig at utbygger tilpasser anleggsperioden i forhold til og når det er rein i området og at distriktet får medvirke i planleggingen av anleggsfasen
NTEs kommentarer	Tiltakshaver vil holde kontakten med berørte reinbeitedistrikter i videre arbeid med prosjektet for på denne måten å ta hensyn til reindriften bruk av området.
Statens landbruksforvaltning	Anser at en del forslag til avbøtende tiltak som er foreslått vil kunne bidra til å motvirke ulemper for landbruksdrift, spesielt under byggeperioden. Det vises til uttalelser FMNT og ber om at mulige avbøtende tiltak avklares i dialog med berørte grunneiere og med kompetansemiljø i landbruket.
NTEs kommentarer	Avbøtende tiltak vil bli pålagt av NVE i konsesjonsvedtaket. Gjennomføringen av disse vil bli vurdert i samråd med berørte grunneiere og med kompetansemiljø i landbruket.
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag	• Viser til nytt lovverk: naturmangfoldloven. Er ikke omtalt i søknaden. • Uheldig for saken og høringen at prosjektplanen er endret for viktige parametre underveis i prosessen. Uryddig.
NTEs kommentarer	Naturmangfoldloven erstatter tidligere lovverk som naturmangfoldloven omfatter, og vil ligge til grunn for videre arbeid.
FMNT, Landbruksavdelingen	• Landbruksinteressene blir mindre berørt av selve kraftverksinstallasjonene

	• KU angir linjetrase alt. 2 som det fortrukne for tema landbruk. • Anser at en del av forslagene til avbøtende tiltak vil kunne bidra til å motvirke skadevirkningene. • Viktig at mulige beskrevne tiltak avklares i dialog med berørte grunneiere og med kompetansemiljø i landbruket.
NTEs kommentarer	Se kommentarer for Statens landbruksforvaltning. Ang. tiltakshaves valg av traseløsning, er valget basert på en samlet vurdering av tema og ikke bare landbruk. Denne helhetsvurderingen gir en lavere konsekvensgrad med alternativ 3 sett i forhold til alternativ 2.
FMNT, miljøvern avdelingen	• Viser til generelt stort utbyggingspress. Dette kan øke konfliktgraden vesentlig. • Uheldig med "bit-for-bit" utbygging; negative konsekvenser for rødlistearter og biologisk mangfold for øvrig • Samlet sett gir utbyggingen av flere vassdrag i Snåsa betydelige konsekvenser for naturverdiene knytta til vassdragene i Snåsa • Eventuelle forekomster av elvemusling er ikke utredet — en vesentlig mangel ved undersøkelsen. • Miljørapportene er et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag. • MVA slutter seg til konklusjonene i miljørapporten. • Forutsettes at fossekallen har hekke- og leveområde på berørt trekning. Høy minstevannføring på sommeren vil være av stor viktighet for områdets betydning som leveområde for arten. • Fraråder linjetrase 1 ut fra hubroregistreringer. • Anbefaler alt 3 for linjetrase. • For å redusere de negative virkningene for bekkørret vil høy minstevannføring sommer og høst være av stor betydning. • Evt. forekomst av elvemusling må undersøkes før konsesjon gis (anbefaler etterundersøkelse) • Den delen av Prestbekken som blir tørrlagt (bekkeinntak) utgjør et viktig landskapselement og viktig del av landskapsbildet i området. Området omfatter viktige botaniske kvaliteter (rik sumpskog og rødlistearter langnål og rustdoggnål). • Tiltrår sterkt at Prestbekken tas ut av prosjektet og at svingesjakta legges noe lenger nord, nærmere eksisterende vei. • Tiltrår sterkt en minstevannføring; 1,15 m³/s om sommeren og 0,35 m³/s om vinteren) av hensyn både til landskap og vanntilknyttet biologisk arts mangfold • Enig i forslaget om å bygge terskler på egnede steder i elva. • Utløpskulpen bør utformes slik at det blir et egnet leveområde for fisk. • Støtter miljørapporten forslag ang. tilbakeføring av veier. • Anbefales at det lages en plan for biotopjusterende tiltak. • Anbefaler at kraftledningen utstyres med spiraler eller lignende for å synliggjøre den for fugl, samt at ledningen isoleres ca 1 m ut fra stolpene
NTEs kommentarer	Elvemusling: Se kommentarer om elvemusling etter tabellen samt vedlagt utredning om elvemusling (SWECO). Prestbekken: Svingesjakta er plassert og dimensjonert ut fra en dynamisk analyse av vannveien ved lastavslag i kraftstasjonen.

	Tiltakshaver vil utføre mer detaljerte beregninger for å avdekke om det er mulig å endre plassering av svingesjakt lenger nord, nærmere Storåsvegen. Funksjonsmessig er svingesjakt en nødvendighet for kraftverket og vil uansett medføre bygging av en betongkonstruksjon som er langt større og mer ruvende landskapsmessig enn terskelen for bekkeinntaket som er tenkt anlagt inntil sjakta i Prestbekken. Bekkeinntaket tar inn 1,9 av de 3,9 km² som er Prestbekkens nedslagsfelt (49 %). Vannføringsendringene i Prestbekken er vist i søknadens bilag 3-1 på side 4, og viser at restfeltet gir et betydelig bidrag for samløp med Storåselva. I kombinasjon med svingesjakt og adkomstvegen vil kostnaden pr produsert kWh i bekkeinntaket være langt lavere enn for kraftverksutbyggingen sett under ett, og være den klart mest kostnadseffektive utnyttelsen av vannressursen i dette prosjektet. Minstevannføring: se kommentarer etter tabell. <i>Avbøtende tiltak</i> • Utforming av utløpskulp i forhold til fisk. Dette er vurdert i kap. 3.14 avsnitt for naturmiljø. • Biotopjusterende tiltak. Evt. pålagte tiltak følges opp / behandles i MTA • Isolering av ledningene ut fra stolpene kan imidlertid være et problem på 22 kV-linjer med stående piggisolatorer, men på 66 kV linje blir isolering av kraftledningen godt nok ivarettatt med isolatorer som vist i søknadens bilag 2-10, med en lengde på ca 1 m.
Andre høringsparter	
Øverbygda vassverk v/ Joar Gravbrøt	Viser til vannverkets aktivitet i området
Snåsa fjellstyre	• Er generelt positive til utbygging av Storåselva • Viser til 1000-års flom og mulige problemer knyttet til oversvømmelse av adkomstveien • Er opptatt av Storåsveien oppstrøms inntaket vinterstid (flommer) - endrede isforhold, unormalt høye vannivåer i dalen - veien kan flommes over og bli utsatt for erosjon - veien er viktig for reindrifta (Luru rbd) vinterstid - vinterlei til Gjefsjøen fjellgård - veien benyttes daglig av fjelloppsynet • Ber utbygger om at det blir sett på forbygging / heving av veien på utsatte steder under videre planlegging av anlegget
NTEs kommentar	Storåsveien oversvømmes også i dag (før tiltak) ved stor vannføring og isgang. Søknadens kap 3.2 konkluderer med at "Det forventes mindre fare for oppstuvning av is i vårløsningen enn i dagens situasjon". Dette begrunnes med at dagens trange elveløp ved inntaket erstattes av en 40 m lang overløpsterskel / -dam. Det vil i planleggings- og utbyggingsfase bli vurdert tiltak for å hindre og redusere skadeomfanget på Storåsveien i forbindelse med stor vannføring og isgang.
Gravbrøtfoss Kraft AS v/ Jørgen Gravbrøt	• Er i hovedsak positive til det nye kraftverket. • Har inntaket til Gravbrøtfoss kraftverk ca 3 km nedenfor utløpstunnelen til Storåselva kraftverk

	• Er opptatt av om etablering av Storåselva kraftverk har influens på Gravbrøtfoss kraftverk • Kan ikke se at det nye kraftverket i en driftsfase har vesentlig betydning for Gravbrøtfoss kraftverk (ikke regulering) • Er usikre på om det nye anlegget vil påvirke negativt i anleggsfasen (graving i elveløpet, skylling av tunnelen, flom) - partikkeldannelse i vannet — skade på turbiner - ber om at det blir tatt hensyn til dette - ønsker dialog - stopp av Gravbrøtfoss kraftverk i spesielle situasjoner i anleggsperioden?
NTEs kommentarer	Viser til uttalelse i tilknytning til Mattilsynet. Tiltakshaver finner det naturlig å ha kontakt med Gravbrøtfoss Kraft - spesielt i tilknytning til anleggsperioden.
Øverbygda vannverk AL v/ Joar Gravbrøt	• Støtter uttalelser fra Mattilsynet • Anmoder NVE å søke å følge rådene fra Mattilsynet — viktig at vannkilden ikke blir skadet eller at vannet blir forurensset • Vannkvaliteten har i alle år vært meget bra • Må avklares at NVE og søker er ansvarlig økonomisk hvis kilden ødelegges eller blir skadet.
NTEs kommentarer	Tiltakshaver gjør en måling av kvalitet og kapasitet på vannverket før utbyggingen og etter at kraftverket er ferdigstilt. Dette for å vise om utbyggingen har påvirket vannkvaliteten eller kapasiteten.
Carl Petter Andersson	• Planlagt massedeponi på Anderssons eiendom, Skromoen østre • Positivt at overskuddsmasser blir brukt til samfunnsmessige formål • Masser som det er bruk for bør kjøres ut under anleggsperioden • Forutsetter at tippen ferdigstilles og arronderes ved anleggsperiodens slutt
NTEs kommentarer	Avtalen som er inngått med Snåsa kommune innbefatter utarbeidelse av en uttaksplan for tippen. Berørt grunneier og kommunen vil bli involvert i planarbeidet
Dagrun og Konrad Moum	• Har oppført et storfjøs i 2010; 2- 300 m øst for gårdstunet (kart) • Deler av innmarka rett sør for det nybygde fjøset er avsatt til mulig fremtidig ungdyrfjøs og fôrlager • Ny linje parallell med dagens 22 kV; betydelig silhuettvirkning • Mener å ha hørt hubro hver vår, og har observert hubro i skogen sør for gården (29.08.2010, 30.08.2010, 05.09.2010)
NTEs kommentarer	• Traseen må justeres i forhold til nytt fjøs og fôrlager slik at grensene for avstander overholdes. • Når det gjelder silhuettvirkningen, kan tiltakshaver vurdere løsninger for området som vil redusere dette forholdet. Det er likevel viktig å poengtere at fremlagte løsning baserer seg på en totalvurdering knyttet til ulike tema. • Grunneiers registreringer av hubro er for tiltakshaver nye. Se generelle kommentarer om hubro under tabellen (s. 9).
Line Kolås og Lars Holmberg	• Positive til at Storåselva bygges ut • Ulemper ved ledningsalternativ 3 - anbefaler alt. 2

Ulemper ved alt 3:

- *Dårlig alternativ for Omli-gårdene; kraftlinja veldig nær gårdstunene*
- *Det samme for Skartnes-grenda*
- *Kritiske til at SWECOs konklusjon og prioritering av alt. 2 for landbruk ikke nevnes i brosjyren og at det ikke tas hensyn til dette*
- *Har ikke jordbruksarealer til overs for trasebygging (mangel på areal samt behov for spredning av gjødsel)*
- *Skog berørt av alt. 3 har høy og middels bonitet*
- *Peker på saksbehandlingsfeil (kryssing av skog ved Årenget). Er konsekvenser for strekning Omli- Skartnes vurdert?*
- *Er dårlig informert alt. 3 kommer sent i prosessen - er ikke nevnt i listen under berørte grunneiere; et demokratisk problem.*
- *Ved utbygging av Skartnesfossen vil alt. 1 eller 2 være bedre enn alt. 3.*
- *Linjetraseen påvirker naturopplevelsene negativt. Snåsa lanseres som "seterbygda" - avhengig av uberørt natur.*
- *Alt. 2 best ut fra det estetiske*
- *Generelt for mye kabler rundt Skartnesgrenda*
- *Krafledningen vil begrense videre utbygging*
- *Feil i miljøvurderingene: det er en påvist gravhaug (2009) ved Skartnes gård hvor nett-traseen er tegnet inn.*
- *Ospelunden ved toppen av Skartnesbakken er fredet av Olaf Kolås for 3 generasjoner siden*
- *Helikopterflyging i området*

Alternativ 2 er et bedre alternativ fordi:

- *Unngår krafledninger nær bebyggelse i Omli-grenda og Skartnes-grenda*
- *Infrastrukturen er endret siden utredningen ble gjort: ved fra Nordelva og oppover langs hele elva Skjerva*
- *Gunstig trase ved utbygging av kraftverk i Skartnesfossen*
- *Mer skånsom trase mht synlige inngrep - et bedre alt. Rent estetisk*
- *Bedre for landbruk (i forhold til alt 3; SWECO)*
- *Eksisterer allerede vei fra Aglemarka til jernbanelinje*

Andre alternativ

- *Alt. 4: Unngår bebyggelse - kommer tidligere til jernbanen. God tilgang til inspeksjon av linjer fra Skromoen over brua fra veg til Rotmoen (veien er nå opprustet)*
- *Alt. 5: Unngår bebyggelse. Gir god adgang til inspeksjon av linjer.*

Konklusjon

- *Prioriterer linjetrase alt. 2 fra kraftverket til jernbanelinja*
- *Hvis ikke alt. 2 velges, ønskes utredning av alt. 4 evt. alt. 5*
- *Ønsker en vurdering av flytting av eksisterende 22 kV trase til alt. 2.*

<i>NTEs kommentarer</i>	<i>Trasevurderinger: Se generelle kommentarer om valg / prioritering av kraftledningstrase. Nærføring med eksisterende infrastruktur har vært sentralt for dette valget.</i>
Forum for natur og friluftsliv v/ Marit Helland NT turistforening, Naturvernforb., NJFF i NT og NOF NT har sluttet seg til uttalelsen.	• Minstevannføring: 625 l/s sommer og 350 l/s vinter: positivt tiltak • Ønsker tilrettelegging med kulper og terskler: positivt for livet i elva samt landskapsopplevelsen • Positivt at ant. Bekkeinntak er redusert fra 3 til 1 • Innfallsporten til Blåfjellet / Skjækerfjella: viktig å tilrettelegge slik at det blir minst mulig inngrep i naturen (sløyfe permanent vei inn til svingesjakt). • Positivt for friluftslivet at man legger til rette for minst mulig forstyrrelse i de perioder området benyttes mest. • Ved nettbodygging vil det være positivt at man legger luftlinjen slik at man i minst mulig grad kommer i konflikt med friluftsliv. • Videre tilrettelegging slik at det visuelt ser bra ut vil være en fordel. • Bra at det skal benyttes miljøfaglig kompetanse ved detaljplanlegging og oppfølging, samt samarbeid med de ulike forvaltningsorganene Konklusjon: • Ser positivt på konsesjon etter alt. A samt linjetrase alt. 3. • Må undersøkes om det finnes elvemusling i området • Oppfølgende undersøkelser på fugl ønskes, særlig hubro
<i>NTEs kommentarer</i>	<i>Elvemusling: Se kommentarer om elvemusling etter tabellen (s. 10).</i> <i>Fugl / hubro: Dersom det gis konsesjon til alt. 3, bør det ikke være nødvendig med etterundersøkelser på hubro. Se for øvrig generelle kommentarer for hubro (s. 10).</i>

Generelle kommentarer fra tiltakshaver

Elvemusling

Utbyggingsstrekningen er i oktober 2010 undersøkt i forhold til elvemusling (vedlegg 1). Konklusjonen sier at;

'Utbyggingsstrekningen for Storåselva kraftverk vurderes ikke å ha verdi for elvemusling. En utbygging vil derfor ikke gi noen påvirkning og dermed ingen konsekvenser her. For elvemuslingforekomsten nedstrøms planlagte kraftverk anbefales det at man benytter siltskjørt eller liknende i anleggsperioden, for å skåne den mot nedslamming anleggsperioden. Tiltaket må da planlegges nærmere og beskrives i detaljplan (plan for miljø og landskap).'

Tiltakshaver ser ikke behov for å etablere et permanent siltskjørt for hele anleggsperioden. Tiltaket kan være problematisk i tilknytning til stor vannføring / flom, men vil i MTA bli vurdert som tiltak i forbindelse med spesielle anleggsarbeider.

Hubro

Grunneierne Dagrun og Konrad Moum mener å ha hørt hubro hver vår, og observerte hubro i skogen sør for gnr/bnr 1/10 29.8., 30.8. og 5.9.2010. Det er videre kjent fra miljøutredningen at det har vært en gammel hekkeplass for hubro ved Vegset, samt at det har vært registrert hubro på motsatt side av Snåsavatnet så sent som i 2008.

Hubroens roping kan høres over lange avstander, og under gunstige forhold, kan man høre den opp til 4 km unna, avhengig av topografi og vær (Glutz von Blotzheim, 1980). Det kan derfor være svært vanskelig å lokalisere hvor roping kommer fra. I tillegg er det kjente tilfeller der roping fra den langt mer vanlige kattugla er forvekslet med roping fra hubro (http://www.birdlife.no/fuglekunnskap/aaretsfugl_2008.php).

Om høsten roper hubroen også fra andre steder enn ved hekkelokaliteten, og slik roping kan derfor ikke bekrefte hekking i nærområdet. Leveområdet til hubropar er stort (ofte opp mot 10 km i diameter, Mikkola 1983), mens "kjerneområdet" er noe mindre, 6 — 14 km² (Sitkewitz, 2005). Når de markerer territorier, flytter hubroen seg gjerne mellom ytterkantene innen et område på ca. 10 km i diameter (Olsson 1979). Hekkende fugler roper generelt mest i tida før egglegging om ettervinteren, men kan både ha aktiv periode om høsten og om våren. Om våren kan man eksempelvis høre ungfuglene som forsøker å etablere egne territorier (Røv og Jacobsen, 2007).

Basert på opplysningene over, mener tiltakshaver at hubroen som er registrert øst for Snåsavatnet i 2008, kan være samme individ / tilhører samme par som hevdes å ha blitt hørt og sett ved Vegset. Ropingen om våren kan være territoriemarkering i ytterkantene av et stort revir av ungfugler som forsøker å etablere seg. Ingen opplysninger tilsier at det er hørt roping rundt Vegset om vinteren, noe som ville hadde gitt større indikasjoner på hekking her. Dette mener vi peker mot at hekkelokaliteten er et annet sted i territoriet enn ved Vegset. I denne sammenheng finner vi også relevant å opplyse om at det i dag allerede er mange inngrep med kraftledninger, veier og gårdsdrift i dette området, noe som gjør at vi mener en kraftledning fra Storåselva kraftverk ikke vil medføre særlig mer problemer for hubro enn det den evt. har allerede i dette området. Dersom det viser seg som et ønskelig og effektivt avbøtende tiltak, kan tiltakshaver merke og isolere ledningen som foreslått som generelt avbøtende tiltak i miljørapporten. Tiltakshaver ønsker uansett å vurdere tiltaket opp mot aktuelle master / linjer, jfr. tiltakshavers kommentarer til Fylkesmannens innspill (s 4, 5 og 6).

Referanser:

- Glutz von Blotzheim, U.N., 1980. Handbuch der Vögel Mitteleuropas. 9. Akademisches Verlagsgesellschaft, frankfurt am Main.
- Mikkola, H. 1983. Owls of Europe. Poyser.
- Olsson, V. 1979. Studies on a population of eagle Owls, *Bubo bubo* (L.) in Southeast Sweden. *Viltrevy* 11: 1-99.
- Røv, N. og Jacobsen, K.-O. 2007. Hubro på Karmøy og vindkraft. NINA-rapport 239.
- Sitkewitz, M. 2005. Telemetrische Untersuchung zur Raum- und Habitatnutzung des Uhus *Bubo bubo* im Landkreis Weissenburg-Gunzenhausen. *Ornithol. Anz.* 44: 193-170.

Valg / prioritering av kraftledningstrase

Det er i utgangspunktet få kommentarer til prioritert kraftledningstrase — alt. 3. Kommentarene som kommer der det prioriteres andre alternativer, primært alt. 2, argumenterer med arealbeslag på landbruksarealer, tap av høyproduktiv skog samt nærføring med de ulemper dette kan medføre.

Tiltakshaver har ved prioritering av trase valgt å se på en helhetsløsning gjennom en totalvurdering. Tiltakshaver kan likevel se at det kan lages andre alternativer ved å kombinere de ulike trasealternativene på forskjellige måter. Tiltakshaver velger likevel å beholde sine prioriteringer og trasealternativ som søknaden viser.

Minstevannføring

Tiltakshaver har lagt inn minstevannføring som et forutsatt avbøtende tiltak. Minstevannføringen i sommerhalvåret (625 l/s) er basert på alminnelig lavvannføring og sammenfaller med konsesjon gitt for kraftverk lenger nedstrøms i elva. Minstevannføringen i

vinterhalvåret er satt til 95-persentil (350 l/s), begrunnet i forhold til konsekvenser for temaene landskap, fisk og ferskvannsøkologi!

Andre avbotende tiltak

Det er av flere høringsparter listet opp avbotende tiltak av ulik karakter. Disse er stort sett sammenfallende med tiltak som Sweco har foreslått i miljørapporten og som tiltakshaver har kommentert i søknaden. Disse kommentarene vil fortsatt være tiltakshavers endelige kommentarer til temaet.

Vedlegg:

SWECO, 20.10.2010. Notat Storåselva kraftverk. Elvemusling i Storåselva.

NVEs vurdering av konsekvensutredningen

Konsekvensutredningene som følger søknaden er utarbeidet med utgangspunkt i KU-programmet som NVE fastsatte 27.05.2009. Konsekvensvurderingene er utredet for kraftverksutbyggingen med 3 bekkeinntak samt kraftlinjetraseer, på følgende fagtema:

- Hydrologi
- Mineral- og masseforekomster
- Jord- og skogbruk
- Reindrift
- Flora og vegetasjon
- Fauna
- Ferskvannsøkologi og fisk
- Landskap, kulturhistorie og friluftsliv
- Kommunal økonomi
- Helsemessige forhold

Det er i tillegg laget en ingeniørgeologisk rapport, et notat om flomberegning samt et notat om endrede forutsetninger som følge av økt slukeevne og reduksjon av minstevannføring på sommeren og hvordan dette virker på de ulike fagtema.

Tilleggsrapportene og notatene ble lagt ved høringen av søknaden.

Med bakgrunn i fylkesmannens uttalelse om manglende utredninger av elvemusling ble det igangsatt en undersøkelse for å vurdere konsekvensene av dette. Det ble imidlertid ikke registrert elvemusling på utbyggingsstrekningen for Storåselva kraftverk.

Fylkesmannen skriver i sin høringsuttalelse at det er uheldig for saken og høringen at prosjektplanene er endret underveis i prosessen. Konsekvensutredningene er gjort i forhold til opprinnelig foreslåtte slukeevne og minstevannføring. Til tross for at tilleggsrapporten behandler temaene på nytt mener fylkesmannen at dette fremstår som uryddig, men er likevel av den oppfatning at miljørapporten og en tilleggsundersøkelse av elvemusling gir et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag for miljøinteressene.

Mattilsynet mener utredningen er mangelfull ettersom den ingeniørgeologiske rapporten ikke har tatt for seg verken vannverket eller drikkevannskilden. Drikkevannskilden pumpes fra en grunnvannskilde ved

Skromoen gård, nedenfor utløpet av planlagt kraftstasjon. NTE viser til at de ved en detaljplanlegging av kraftverket vil utarbeide en miljøanleggs- og transportplan for å hindre skade av dette. NVE er enig med Mattilsynet om at det er viktig at vannverket er kjent før en eventuell utbygging og mener dette kan sikres i detaljplanfasen.

NVE mener, i likhet med fylkesmannen, at det er uheldig at KU er gjort i forhold til foreslått slukeevne og minstevannføring og at ekstra informasjon er tilkommet underveis ut fra endring av prosjektet. Det er likevel positivt at vi nå har mer informasjon om ulike minstevannføringer og at vi har fått flere vurderinger av disse. NVE mener derfor konsekvensutredningen for Storåselva, sammen med høringsinnspill og tiltakshavers kommentarer til disse, gir tilstrekkelige opplysninger om planene til at det kan tas en avgjørelse i saken.

Fylkesmannen trekker fram at søknaden ikke har omhandlet Naturmangfoldloven og trekker særlig fram §§ 8 – 12 som mest relevante. Fylkesmannen har forståelse for at søknaden er fremlagt før Naturmangfoldloven er vedtatt, men forutsetter at den blir lagt til grunn ved endelig behandling av søknaden.

Det følger av § 8, første ledd i naturmangfoldloven at beslutninger som berører naturmangfoldet, så langt det er rimelig, skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kunnskap om miljøvirkninger av vannkraftutbygginger er generelt god. Det er imidlertid sjelden å kunne forutsi alle virkninger helt eksakt. En viss grad av usikkerhet vil i slike saker være til stede på enkelte områder. Der kunnskapen om miljøvirkningene er usikker, er det tatt høyde for å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet, jf. føre-var-prinsippet i § 9. Det legges stor vekt på avbøtende tiltak, som skal gjennomføres basert på standard vilkår.

Etter NVEs syn er kunnskapsgrunnlaget i forhold til elvemusling og annet biologisk mangfold tilstrekkelig, jf. naturmangfoldloven § 8, tatt i betraktning sakens karakter og risikoen for skade på naturmiljøet. Vi legger vekt på at risikoen for negative virkninger på naturmiljøet reduseres med avbøtende tiltak, jf. naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Konklusjon

NVE mener at konsekvensutredninger, fagrapporter, tilleggsutredninger, høringsinnspill og tiltakshavers kommentarer til disse, gir tilstrekkelige opplysninger om planene til at vedtak kan fattes. NVE legger til grunn at kunnskapsgrunnlaget ut fra sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet er i samsvar med de krav som følger av naturmangfoldloven § 8.

NVEs vurdering av konsesjonssøknaden

Innledning

Konsesjonsbehandling etter vannressursloven innebærer en konkret vurdering av de fordeler og ulemper et omsøkt prosjekt har for samfunnet som helhet. I saker med kraftverk hvor planlagt installert effekt er over 10 MW, og saker som behandles etter vassdragsreguleringsloven, avgir NVE en innstilling til OED. NVE anbefaler at det blir gitt konsesjon til prosjekter som tilfredsstiller kravene i lovverket. Dette innebærer at prosjekter der fordelene ved prosjektet ansees som større enn ulempene blir anbefalt gitt konsesjon med tilhørende vilkår.

Det er kun noen konsekvenser av tiltaket som det er hensiktsmessig å tallfeste og som kan omtales som prissatte konsekvenser, for eksempel energiproduksjonen og ulike skatteinntekter. De aller fleste konsekvenser ved etablering av et vannkraftverk med tilhørende infrastruktur, er såkalte ikke-prissatte konsekvenser hvor effekten av tiltaket ikke tallfestes, og kan dermed ikke summeres opp for å få et

positivt eller negativt resultat. Miljøkonsekvensene blir oftest synliggjort gjennom kvalitative vurderinger. Vurdering om det skal gis konsesjon til et omsøkt prosjekt eller ikke, er således i stor grad knyttet til en faglig skjønnsvurdering. Vi legger til grunn at de utredningene som er gjort og innkomne høringsuttalelser, vil gi opplysninger om verdier og konsekvenser ved gjennomføring av det omsøkte tiltaket.

I det følgende vil NVE drøfte og vurdere ulike forhold ved det omsøkte prosjektet. Dette, sammen med en vurdering av aktuelle avbøtende tiltak, legger grunnlaget for NVEs konklusjon og anbefaling til OED.

Om søker

Tiltakshaver Nord-Trøndelag Energi AS (NTE) opplyser i søknaden at de er et datterselskap av Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk Holding AS, som i sin tur i sin helhet er eid av Nord-Trøndelag fylkeskommune. Selskapet har i dag 22 små og store vannkraftverk, i tillegg til å være medeier i fire vannkraftverk. Samlet kraftproduksjon i 2009 var 3288 GWh.

Bakgrunn for søknaden

Søkeren, NTE, viser til at det etter initiativ fra 12 grunneiere i området ble inngått avtale om rett til utnytting av grunn og fallrett for et elvekraftverk i Storåselva. NTE mener de er opptatt av å bygge og drive vannkraftverk som både øker NTEs produksjonskapasitet av fornybar energi og bidrar til lokal kraftoppdekking i Nord-Trøndelag.

Søknaden

NTE søker om tillatelse etter vannressursloven til å utnytte fallet i Storåselva samt en mindre sidebekk (Prestbekken) og til å bygge Storåselva kraftverk. Det er etter energiloven søkt om tillatelse til bygging og drift av tilhørende koplingsanlegg og 66 kV linje og jordkabel. Etter oreigningsloven er det søkt om tillatelse til ekspropriasjon og forhåndstiltredelse for bygging av elektriske anlegg, nettilknytning i form av 66 kV linje og jordkabel. Det søkes om tillatelse for gjennomføring av tiltaket etter forurensningsloven.

NVE vil bemerke at for elvekraftverk med gjennomsnittlig årsproduksjon over 40 GWh gjelder også en del bestemmelser i vassdragsreguleringsloven, jf. vannressursloven § 19. Bestemmelsene omfatter byggefrister, alminnelig revisjon av konsesjonsvilkår, vurdering av næringsfond m.m.

Storåselva kraftverk utløser ikke plikt om ervervskonsesjon i medhold av industrikonsesjonsloven ettersom innvunnet kraftmengde er beregnet til 1096 naturhesterkrefter pr. år, og er godt under lovens grense på 4000 naturhesterkrefter pr. år, jf. industrikonsesjonsloven § 1 andre ledd. Av vannressursloven § 19 andre ledd fremgår det imidlertid at konsesjonsavgifter skal fastsettes i medhold av industrikonsesjonsloven selv om en utbygging ikke trenger ervervskonsesjon.

Eksisterende forhold i vassdraget

Vassdraget har ikke tidligere blitt utnyttet til kraftproduksjon, men det ble i 2009 bygget et småkraftverk (Gravbrøtfossen) noen kilometer lengre ned. Det er bygd veger på begge sider av elva og disse ligger stort sett utenfor influensområdet bortsett fra det planlagte inntaket og et stykke oppover, der vegen går nærme elva. Det er hytter ved Buslåtta og Mollansetra, men ellers er tiltaksområdet uten bygninger. Ålmoseteren ligger ca. 2,5 km lengre opp enn det planlagte inntaket, ved Storåselva.

Fallretter og grunneierforhold

Tiltakshaver har inngått avtale med de private grunneierne om de rettighetene som er nødvendig for å bygge Storåselva kraftverk. Dette gjelder rettigheter både for fall, arealer for etablering av inntakskonstruksjoner, tunneller og sjakter, eventuelle bekkeinntak, kraftstasjon, utendørs koblingsanlegg, utløpskonstruksjoner og nødvendig etablering av anleggs- og atkomstveger. I tillegg gjelder dette også midlertidige anlegg og andre anleggsdeler som hører til kraftverksutbygginga eller anleggsdrifta, samt mulig uttak av stedlige masser, areal for deponering av masser/tipp samt bruk av eksisterende veier som måtte være aktuelle. Grunneiere som berøres av kraftledningen blir redegjort for under tilleggsnotat om kraftledningen (KN-notat 26/2012).

Utbyggingsplanene

Det foreligger 2 utbyggingsalternativer (alternativ A og B) med ulik utnyttelse av vannressursen (ulik slukeevne og antall turbiner). Utbyggingsløsningene omsøkes med en nettilknytning som er omtalt og diskutert under tilleggsnotat om kraftledningen (KN-notat 26/2012).

Alternativ A

Utbyggingsplanene går i korthet ut på å utnytte fall i Storåselva på ca 124 m. Inntaksdammen plasseres i en innsnevring i elva ved overgangen til et stillere parti. HRV på kote 265,5. Ved middelvannføring vil arealet gå utover dagens elveløp med ca. 3,5 daa og vannspeilet vil strekke seg ca. 550 m oppstrøms dammen. Dammen bygges i betong med tilhørende inntaksarrangement, der en inntakssjakt skal sprenges som en ca. 25 meter dyp loddsjakt. Vannet føres gjennom en 2700 meter lang tilløpstunnel, via kraftstasjon i fjell på kote 225 m.o.h. Planen er å anlegge en svingesjakt i kombinasjon med et bekkeinntak (Prestbekken). I kraftstasjonen plasseres 3 like store francisturbiner, på 8,5 MW hver, til sammen 25,5 MW. Disse vil ha største slukeevne på 23,4 m³/s og minste slukeevne på 1,9 m³/s. Kraftverket vil tilknyttes Vegset trafo via en 17,5 km 66 kV luftlinje.

Det er planlagt slipp av minstevannføring på strekningen mellom inntak og utløp. Om vinteren er minstevannføringen foreslått til 0,350 m³/s, vurdert ut fra 95-persentil vintervannføring for VM 139.26 Embrethølen (1981-2006). Omsøkt minstevannføring i sommersesongen er på 0,625 m³/s og er basert på alminnelig lavvannføring, også fra Embrethølen.

Det etableres en vel 320 meter lang adkomsttunell til kraftstasjonen og 1130 meter lang vei til adkomsttunellens påhugg. I tillegg kommer rigg- og tippområde og veg til disse samt til svingesjakt/bekkeinntak. Tippen er beregnet til 160 000 m³ volum stein. Resterende masser brukes til bygging av adkomstveg og lokal arrondering.

Alternativ B

Slukeevnen er på 19 m³/s, som er noe redusert i forhold til alternativ A. Kraftstasjonen vil ha 2 stk Francisturbiner på 13,6 og 6,7 MW. Kraftstasjonshallen vil bli noe mindre, men for øvrig er det samme utbyggingsløsninger og minstevannføringer som i alternativ A.

Kraftproduksjon og utbyggingskostnader

Utbyggingskostnaden er kalkulert til 314,1 mill.kr. for alternativ A og 293,6 mill.kr. for alternativ B. Dette gir en utbyggingspris på 4,46 kr/kWh (alt A) og 4,47 kr/kWh. (alt B).

NVE har gjort et enkelt kostnadsoverslag for prosjektet. Resultatet er 10 – 15 % lavere enn søkers som er et avvik innenfor usikkerhetsmarginene. Størstedel av avviket er knyttet til driftsvannveg og kraftstasjonsbygg.

I tråd med energiloven er det utbyggers eget ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten.

Forholdet til Samla plan, verneplaner, kommunale og fylkeskommunale planer

Søknad om unntak fra Samlet Plan for Storåselva ble sendt samtidig med oversendelse av melding med konsekvensutredningsprogram ble oversendt NVE. Direktoratet for naturforvaltning mente i sin vurdering av søknaden at det ikke er interessekonflikter med andre prosjekt eller andre interesser og innvilget søknad om unntak fra Samlet Plan 19. desember 2008.

Ingen del av prosjektområdet kommer direkte i berøring med verneplan for vassdrag eller andre verneområder.

Den berørte elvestrekningen mellom Mollansetra og utløpet og områder som blir berørt av veger og anlegg, er i kommuneplanens arealdel (2006) avsatt som et landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF). Strekningen Gravbrøt – Aunsan er avsatt til LNF-K, altså et område der det tillates spredt ervervsbebyggelse i tilknytning til mikro og minikraftverk. En del av dette LNF-K området berører deler av elvestrekning som inngår i planene for Storåselva kraftverk.

Fylkesplanen for Nord-Trøndelag, vedtatt for 2009-2012 tar opp utfordringer for energisituasjonen i dag og framtidig energibehov. Målet er å "utvikle Trøndelags fortrinn på energiområdet i samsvar med prinsippene for bærekraftig utvikling". Her vises det blant annet til at miljøkostnaden må vurderes per utbygd kWh og ikke per anlegg, og at små vannkraftanlegg i denne sammenhengen er mindre miljøvennlige enn større.

Tiltakets konsekvenser

Under gis punktvis sammenstilling av forventede fordeler og ulemper med tiltaket, slik det er presentert i søknadens hovedrapport. Der ikke annet er oppgitt er forventede konsekvenser av tiltaket det samme for alternativ A og B.

Fordeler

- Prosjektet faller inn under strategien gitt i felles Fylkesplan for Trøndelag 2009-2012 som uttrykker at det er viktig at miljøkostnaden for en utbygging vurderes pr. utbygd GWh og ikke pr. enkelt anlegg.
- Kraftverksprosjektet vil bidra til lokal sysselsetting og verdiskapning og slik gi økt grunnlag for lokalt næringsliv og bosetting i dette området.
- Bruk av steinmasser for kommunen er en positiv ringvirkning.
- Viktig med et kraftverk av denne størrelsen på grunn av kraftunderskuddet i Midt-Norge.

Negative konsekvenser:

- Redusert vannføring i elva.
- Tekniske inngrep i området.

- Ulemper for fagtema landskap, kulturminner og kulturmiljø, jord og skogbruk og naturmiljø. Samtlige vurdert til små/middels negative konsekvenser. Konsekvensene for landskap er vurdert å ha konsekvensgrad middels/stor negativ.
- Det vil forekomme anleggstrafikk og støy i anleggsfasen, noe som vil påvirke spesielt friluftsliv og dyreliv. Dette anses som ulemper av forbigående karakter.

Saksgang og merknader fra høring og sluttbefaring

Konsesjonssøknaden ble sendt på høring 04.05.2010 til offentlige instanser og organisasjoner i henhold til NVEs vanlige prosedyrer. Søknaden har vært kunngjort to ganger i avisene *Snåningen* og *Trønderavisa*. Høringsfristen var 06.09.2010. I løpet av høringsperioden har to eksemplarer av søknaden vært lagt ut til offentlig gjennomsyn på hovedkontoret i kommunehuset og Snåsa Bibliotek og det ble arrangert folkemøte 10.06.2010. Fristen for høringsuttalelser ble forlenget til 01.10.10. Ved fristens utløp var det kommet inn 15 høringsuttalelser. Uttalelsene har vært forelagt søker for kommentarer. Det ble gjennomført befarings i området 04.10.2011. Etter sluttbefaringen kom det inn 2 innspill som begge gjaldt kraftlinjetraseene.

På sluttbefaringen viste søker frem ny plassering for massedeponi, der deponiet blir trukket lengre nord og øst for å unngå en registrert naturtypelokalitet.

NVEs oppsummering av høringsuttalelsene

Denne gjennomgangen av høringsuttalelsene omtaler i noen grad også kraftledningstraseene. Nærmere omtale og vurdering av disse finnes i vedlagte KN-notat 26/2012, Utkast til Bakgrunn for vedtak.

Snåsa kommune har behandlet søknaden i kommunestyret og er positive til kraftverket. De støtter også omsøkte høyspenttrase (alternativ 3) under forutsetning av at veg oppstrøms inntak og grunnvannskilden for Øverbygda vannverk ikke blir skadelidende av utbyggingen. Kommunen påpeker at det er NTE som plikter å utbedre skade.

Sametinget har registrert flere samiske kulturminner i nærheten av adkomstvegen til svingesjakt/bekkeinntak og mener det er nødvendig med befarings av det berørte tiltaksområdet. Undersøkelsesplikten jf. Kulturminneloven § 9 anses ikke å være oppfylt og utbyggingsområdet er ikke endelig avklart i forhold til samiske kulturminner. Tiltaket kan ikke iverksettes før undersøkelsesplikten er oppfylt. Sametinget gjør oppmerksom på at uttalelsen bare gjelder Sametinget og ikke Nord-Trøndelag fylkeskommune.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag tilrår konsesjon under visse forutsetninger: sommervannføring på 1150 l/s, planlagt bekkeinntak for Prestbekken tas ut, kartlegging av forekomster av elvemusling og til sist at øvrige avbøtende tiltak gjennomføres som beskrevet i søknaden. Fylkesmannen bemerker at Naturmangfoldloven ikke er omhandlet i søknaden og trekker frem §§ 8-12 som viktige. Fylkesmannen legger til grunn at flere av de beskrevne tiltakene kan bidra til å minske skadevirkningene for jord- og skogbruk og det er viktig at slike tiltak avklares med berørte grunneiere og kompetansemiljø i landbruket. Fylkesmannen peker på det store presset som små og middels store vassdrag er utsatt for og viser til en rekke småkraftverk som har fått konsesjon de senere år. Fylkesmannen mener imidlertid at konsekvensutredningen for naturmiljø er tilfredsstillende for miljøinteressene, men har en del kommentarer til flere av fagfeltene. For fauna er det viktig med høy minstevannføring om sommeren, for å sikre mulige hekke- og leveområde især for fossefall og gyte- og oppvekstområde for bekkeørret. Fylkesmannen påpeker at Prestbekken er et viktig landskapselement og er en viktig del av landskapsbildet i området. Det finnes rødlistede arter og forekomst av rik sumpskog, og en tørrlegging vil gi vesentlig negative miljøkonsekvenser. I forhold til linjetraseen viser fylkesmannen til at det kan

finnes en hekkelokalitet for hubro langs linjetrase alternativ 1, og fraråder derfor dette alternativet. Fylkesmannen slutter seg til alternativet som er omsøkt, fordi det er best miljømessig og anbefaler at kraftledningene utstyres med spiraler eller lignende for å synliggjøre dem for fugl.

Reindriftsforvaltningen mener søknaden gir en tilstrekkelig beskrivelse av reindriftens bruk av området. Reindriftsagronomen mener det er viktig at utbygger tilpasser anleggsperioden i forhold til når det er rein i området og at distriktet får medvirke i planleggingen av anleggsfasen.

Direktoratet for mineralforvaltning kan ikke se at anlegget kommer i konflikt med kjente forekomster av mineralsk råstoff og har ingen kommentarer til søknaden.

Statens landbruksforvaltning mener det omsøkte alternativet for linjetraseen vil gi negative konsekvenser for landbruket. De viser til Fylkesmannens uttalelse om at mulige tiltak avklares i dialog med berørte grunneiere og kompetansemiljø i landbruket.

Mattilsynet gir sin uttalelse med bakgrunn i at det ligger et godkjenningspliktig vannverk i området og er opptatt av at det ikke må forekomme noe som kan forurense dette. Mattilsynet har befart området og påpeker flere beredskapsmessige forhold som må ivaretas, slik som innhenting av vurderinger fra (hydro)geolog, beredskapsplan for anleggsperioden og dokumenter som sikrer varslings til vannverket og Mattilsynet ved uønskede hendelser. Mattilsynet bemerker at de ikke har ansvar i forhold til ødeleggelser av kilden.

Statens vegvesen – Region midt ønsker å motta søknad om avkjørsel og kryssing/nærføring dersom anlegget berører riks- eller fylkesveg.

Snåsa fjellstyre er generelt positive til utbygging av Storåselva. De viser til både deres eget og andres bruk av Storåsvegen, som ligger nærme elva i store deler av dalen, og er opptatt av hvilke virkninger en utbygging vil få for den. Snåsa fjellstyre er opptatt av virkninger oppstrøms dammen og viser spesielt til flom og erosjon. De ber om at utbygger ser på forebygging eller heving av Storåselva på utsatte steder under den videre detaljplanleggingen av anlegget.

Forum for natur og friluftsliv har gitt en uttalelse med tilslutning fra følgende organisasjoner: Nord-Trøndelag Turistforening, Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag, Norges Jeger og Fiskeforbund i Nord-Trøndelag og Norsk Ornitologisk Forening i Nord-Trøndelag. Uttalelsen er positiv til at det gis konsesjon for alternativ A, spesielt med tanke på at man samlokaliserer inngrepene i ett vassdrag og ikke foretar inngrep i alle vassdrag. Uttalelsen er samtidig positiv til at en benytter alternativ 3 ved nettilknytning, ettersom den medfører noe mindre inngrep og gir minst visuell forstyrrelse for naturen fordi den er lagt mest mulig ned i terrenget. Forum for natur og friluftsliv tar i uttalelsen forbehold om at det foretas avbøtende tiltak som minstevannføring. Videre ber de om at en vurderer å sløyfe permanent veg inn til svingesjakt. Det bør foretas undersøkelser av elvemusling og oppfølgende undersøkelser i forbindelse med fugl, særlig hubro.

Øverbygda vannverk viser til uttalelsen fra Mattilsynet og støtter denne.

Gravbrøtfoss Kraft AS er opptatt av om Storåselva kraftverk kan ha betydning for Gravbrøtfoss kraftverk, og mener det er viktig å vurdere om det i en byggefase kan være snakk om partikkelforurensning i vannet som i sin tur kan skade turbinene i dette kraftverket.

Dagrunn og Konrad Moum viser til at det er bygd et fjøs som nå ligger i nærheten av tiltenkte trase for kraftlinjen, slik at forutsetningene er noe endret i forhold til undersøkelsene som er gjort omkring ”helsemessige forhold”. Videre påpeker Moum at silhuettvirkningen av mastene vil bli betydelige

dersom de bygges med høyere master enn de som står her i dag. Til sist varsler de at de både har hørt hubro hver vår og gir tre konkrete datoer der hubro er observert.

Line Kolås og Lars Holmberg er positive til utbygging av Storåselva, men kritisk til den foreslåtte kraftledningstrase alternativ 3. Kolås og Holmberg mener alternativ 2 er bedre og foreslår i tillegg at det utredes to nye alternativ som de har lagt ved sin uttalelse.

Carl Petter Andersson er positiv til at overskuddsmassene benyttes til samfunnsmessige forhold, og mener massene bør kjøres ut under anleggsperioden for kraftverket.

Vurdering av konsekvenser av kraftverket for miljø, naturressurser og samfunn

Hydrologi

Storåselva kraftverk vil totalt utnytte et nedbørsfelt på 265,2 km². Det er brukt tre relevante nedbørsfelt for å sammenligne nedslagsfeltet til Storåselva. De hydrologiske målestasjonene har ulike svakheter. 128.5 Støafoss har langt større selvregulering og er noe mer maritimt påvirket enn Storåselva, mens 128.10 Navlusfoss har noe usikkerhet knyttet til flomdelen og lavvann delen av vannføringskurven. 139.26 Embrethølen er i følge søker den målestasjonen som dekker et nedslagsfelt (Luru) som ligner mest på Storåselva og de har derfor valgt å forholde seg til vannføringsdata fra perioden 1981-2006.

NVE har gjort en vurdering av bruk av Embrethølen som målestasjon og mener denne er representativ. Bruk av avrenningskart 1930 - 60, slik NTE har gjort, anses likevel ikke som logisk, ettersom det er 1961-90 som er normalperioden. NTE har valgt å benytte vannføringsdata fra perioden 1981-91 (Navlusfossen) som justering, men for det umålte feltet er det normalperioden som skal benyttes. Ved å bruke normalperioden er midlere årsavrenning 30 % lavere enn tiltakshavers utregning.

NTE har brukt 139.26 Embrethølen til fastsetting av minstevannføringene for både sommer og vinter. Størrelsen på minstevannføring i vintersesongen har basert seg på 95-persentil vintervannføring som er på 0,350 m³/s. For sommersesongen er minstevannføringen beregnet ut fra alminnelig lavvannføring 0,625 m³/s.

I etterkant av konsekvensutredningene foretok søkeren noen endringer av selve kraftverkløsningen og økte maksimal slukeevne for alternativ A fra 19 m³/s til 23,4 m³/s. Begrunnelsen for dette er å få en så optimal utnyttelse av vannressursen som mulig. Minste slukeevne er på 1,9 m³/s. Fagutreder foretok en ny vurdering av hvilken betydning dette fikk for de ulike fagtemaene.

Minstevannslipp

Søker foreslår en minstevannføring i Storåselva alternativ A, på 0,625 m³/s i sommerperioden (01.05-30.09) og 0,350 m³/s i vinterperioden (01.10-30.04). Det er ikke forutsatt minstevannføring fra bekkeinntaket.

Prestbekken vil få svært redusert vannføring fordi den tas inn i Storåselva kraftverk i sammenheng med etablering av svingesjakt. Av det naturlige nedbørsfeltet på 3,9 km² føres 1,9 km² inn på bekkeinntaket, restfeltet er dermed 2,0 km² og dette bidrar til å opprettholde vannføringen i Prestbekken før samløp med Storåselva. Det er ikke planlagt slipp av minstevannføring i Prestbekken og like nedstrøms bekkeinntaket vil bekken være tørr i 275 dager (75%) i et middelår.

Vannføringsendringer nedstrøms inntaket i Storåselva. Tabellene viser blant annet antall dager der vannføringen i elva er mindre enn minste slukeevne og minstevannføring:

Alt. A:

	Dager i drift	Dager med flomtap	Dager med vannføring < minste slukeevne + minstevannføring	
			Før tiltak	Etter tiltak
Tørt år	175 / 48 %	32 / 9 %	190	335
Middelår	275 / 75 %	46 / 13 %	90	328
Vått år	352 / 96 %	87 / 24 %	13	286

Vannføringsendringer nedstrøms inntaksdammen i Storåselva, Alt. B:

	Dager i drift	Dager med flomtap	Dager med vannføring < minste slukeevne + minstevannføring	
			Før tiltak	Etter tiltak
Tørt år	175 / 48 %	42 / 12 %	190	326
Middelår	275 / 75 %	64 / 18 %	90	311
Vått år	352 / 96 %	105 / 29 %	13	269

Vanntemperatur, isforhold og lokalklima

Snåsa Fjellstyre er bekymret for endrede isforhold og unormalt høye vannivåer i dalen. I følge konsekvensutredningen vil vanntemperaturen nedstrøms inntaket øke svakt og elva kan dermed bli islagt noe senere nedstrøms utløpet. Det forventes at isen etter utbygging vil bli mer stabil i inntaksbassenget og at det er mindre fare for oppstuvning av is i vårløsningen enn i dagens situasjon. Tiltaket er vurdert å få liten negativ konsekvens for vanntemperatur, isforhold og lokalklima.

NVE har ingen spesielle merknader til disse temaene.

Grunnvann, flom og erosjon

Avrenningen domineres av flommer i forbindelse med snøsmeltingen, som normalt skjer i mai og juni. Det kan likevel komme flommer hele året, da med relativt raske vannføringsendringer. Mye myr i feltet gir noe fordøyningseffekt i vassdraget. Ovenfor den planlagte inntaksdammen renner Storåselva gjennom dalen og har lite fall samtidig som det er større partier med løsmasser her. I flomsituasjoner skjer det en erosjon i massene og det er dermed massetransport under flommene. Inntaksdammen i Storåselva ligger i delvis flatt og svakt hellende terreng og er lite utsatt for ras. Her er det mye elveavsetninger, men vannstanden i inntaksdammen vil holde seg stabil på HRV. Vannføringen i Storåselva blir redusert i store deler av året, men de største flommene er imidlertid ikke redusert og disse vil bidra til noe erosjon. Samlet sett er tiltaket beregnet å ha liten negativ konsekvens for erosjon.

Det er foretatt flomberegninger for å vurdere en påregnelig 1000-årsflom og hvilken innvirkning inntaksdammen har oppstrøms vannstand, spesielt ved Ålmoseteren og Mollanseteren. Grunnet dårligere vannføringskurver ved flom for Embrethølen brukes Støafoss som grunnlag for beregning av

flomverdier. Mindre like feltparametere i Embrethølen gjør at Støafoss også bedre passer som grunnlag for beregning av flomverdier til nedbørfeltet. Konklusjonen her viser at med bruk av vannmerke 128,5 Støafoss, vil en 1000-årsflom ha en vannføring på ca. 250 m³/s. Dette er vurdert å gi en vannstigning ved damstedet på ca. 2,2 meter, til kote 267,70. Vannstandshevingen grunnet bygging av en inntaksdam til Storåselva kraftverk vil trolig ikke gi ringvirkninger på verken Ålmoseteren eller Mollanseteren.

Snåsa Fjellstyre er opptatt av flom- og isforhold og hvilke påvirkninger dette kan få for vegen langs Storåselva. De ønsker en forbygning eller heving av vegen på utsatte steder. NTE viser i den forbindelse til at vegen også i dag kan oversvømmes og at det i konsekvensutredningen slås fast at det forventes mindre fare for oppstuvning av is i vårløsningen enn det er i dag.

Det står i søknaden at det ikke er registrert viktige grunnvannsreservoir på utbyggingsstrekningen, bortsett fra en løsmassebrønn ved elva i området ved Skromoen, altså nedenfor utløpet av kraftstasjonen. I høringsuttalelsen fra Mattilsynet blir det pekt på at dette bør tas hensyn til spesielt i en anleggsperiode der det kan være fare for lekkasje eller lignende. Mattilsynet sier det bør hentes inn vurderinger fra geolog og utarbeides en beredskapsplan der risiko blir vurdert.

NTE viser til at de vil utarbeide en miljøanleggs- og transportplan som inkluderer beredskapsplan for prosjektet. NVE anser konsesjonssøknaden for ikke å gripe inn i interesser for grunnvann og mener en beredskapsplan sikrer prosjektet til å håndtere uforutsette hendelser. NVE har ingen øvrige merknader til temaet flom.

Naturmiljø og biologisk mangfold

Naturtyper og vegetasjon

Prosjektområdet er i konsekvensutredningen vurdert å ha middels til stor verdi for flora, vegetasjonstyper og naturtyper. Det er kartlagt 11 prioriterte naturtyper i dette området og verdien for rødlistede arter vurderes som middels til stor.

De to prioriterte naturtypene i tiltaksområdet, sørvendt berg og rasmark og bekkekløft, er registrert ved Aunsandfossen. I bekkekløften er det registrert fem rødlistete arter, der Grenbendellav er den eneste av disse som er registrert som sårbar. Svartsonekjuke, huldrelav, gråfiolett kølesopp og duftskinn er vurdert å være nær truet (NT). Artene vil kunne få en middels negativ påvirkning fordi de vokser i et fuktig miljø. Det er imidlertid liten kunnskap av toleransenivå for tørke av disse artene og dette gjør det vanskelig å fastslå virkningen av tiltaket med unntak av at de mest tørketolerante artene vil øke i utbredelse.

Ved vegen som planlegges ned til utløp og deponi er det registrert en naturtypelokalitet med rik sumpskog der noe intermediær til rik myr inngår, klassifisert med viktighet klasse B. Her vil deponiet komme i berøring med lokaliteten og både vegen og deponiet vurderes som middels negativ. Under sluttbefaring viste imidlertid søker til mindre endringer i planene som innebærer å trekke deponiet lengre nord og øst, for å unngå den viktige naturtypelokaliteten.

Fylkesmannen sier i sin uttalelse at de ønsker at bekkeinntaket ved Prestbekken skal tas ut av planen, både på grunn av påvirkning av de botaniske verdiene i seg selv og at de er del av landskapsbildet i området. Fylkesmannen mener bekkeinntaket vil medføre vesentlige negative miljøkonsekvenser på grunn av tørrlegging. Svingesjakta bør legges lengre mot nord og dermed også mot eksisterende veg. Søker skrev i sin kommentar at de vil se etter mulige andre plasseringsalternativ for svingesjakta. Under sluttbefaringen viste de til at det har vært vanskelig å finne alternative plasseringer, og at de beste alternativene ligger nær det som allerede er omsøkt, altså ved Prestbekken. Søker påpeker at svingesjakt medfører bygging av en betongkonstruksjon, og at dette er en nødvendig konstruksjon for kraftverket.

NTE hadde i utgangspunktet 3 bekkeinntak med i meldingen, og ble i utredningsprogrammet bedt om å utrede utbyggingsalternativ uten bekkeinntak. NTE valgte å ta ut to av bekkeinntakene og søker nå bare Prestbekken. NVE ser det i utgangspunktet som en god løsning å kombinere bekkeinntaket med en svingesjakt, ettersom svingesjakten er en nødvendig konstruksjon for kraftverket. Det er ikke funnet rødlistede arter her. Lengre ned mot samløpet er det registrert langnål og rustdoggnål (begge nær truet), men disse blir ikke berørt av bekkeinntaket.

Det er i følge konsekvensutredningen bekkekløften ved Aunsandfossen som har flest fuktighetskrevede moser og lav, og vurderes å kunne få en mindre utbredelse etter utbygging. I konsekvensutredningen kommer det frem at det er vanskelig å fastslå hvilke arter som tåler vannføringsendringene dårligst, og at det derfor er fare for at de tørketålende artene vil øke på bekostning av de fuktkrevede.

NVE mener forholdet til naturtyper og vegetasjon er viktig for konsesjonsspørsmålet og foreslår minstevannføringen som et viktig avbøtende tiltak for fuktkrevede naturtyper i Aunsandfossen. NVE er videre av den oppfatning at naturtyper og vegetasjon har en begrenset betydning i selve Prestbekken og at Prestbekken ikke tas av prosjektet.

Fugl og pattedyr

Influensområdet er i KU vurdert å ha stor verdi for fauna med 12 registrerte viltlokaliteter. Det er stor utbredelse av elg i prosjektområdet, med trekkveger på begge sider av elva, og også rådyr har en solid stamme rundt utbyggingsområdet. Oter (sårbar) bruker Storåselva som leveområde og bever er observert i tilknytning til bekker med innløp oppstrøms planlagt inntak i Storåselva. Gaupe (sårbar) har to kjente trekk over elva i utbyggingsområdet, blant annet ved inntaksdammen, men dammen er ikke vurdert å vanskeliggjøre dette trekket. Andre rovdyr som jerv og bjørn (sterk truet) streifer innom området.

Det lever linerle og strandsnipe i inntaksområdet. Det er i konsekvensutredningen ikke gjort funn av fossefall, men ifølge rapporten egner Storåselva seg for hekking og leveområde og den skal være sett her tidligere. I området ved inntaksdammen skal det være observert tretåspett. I influensområdet skal det også finnes hønsehauk og fjellvåk, og topografien ved utløpet egner seg også som hekkelokalitet for disse artene. Utløpskanalen og vegen til dammen vil endre området i så stor grad at denne delen av elva vil bli uegnet som hekkelokalitet for fugl. Bekkeinntakene legges i et område som er regionalt viktig for hønsefugl og hakkespetter. Flere av fugleartene har i etterkant av konsekvensutredningen endret status i artsdatabankens rødliste fra nær truet (NT) til minst truet (LC), slik som både tretåspett og fjellvåk (jf <http://www.artsportalen.artsdatabanken.no/>).

Fylkesmannen påpeker i sin uttalelse at selv om det ikke er registrert fossefall og vintererle i prosjektområdet under konsekvensutredningen er det påvist fossefall her tidligere. I tillegg er elvestrekningen av en slik karakter og lengde at det må forutsettes at fossefall har hekke- og leveområder i det berørt området. Fylkesmannen er på bakgrunn av dette opptatt av en høy minstevannføring på sommeren.

Konsekvensene for fugl og pattedyr er vurdert å være middels negative og her er det spesielt føre-var hensynet til fugl og kraftledninger som gir den negative konsekvensen. Ser vi bort fra kraftledningen vil kraftverket medføre mindre negative konsekvenser for fugl og pattedyr. NVE mener det er viktig å ta hensyn til eventuell hekkende fossefall og at minstevannføring kan være et avbøtende tiltak. Ut over dette mener ikke NVE at temaet fugl og pattedyr er avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Fisk

Det er ikke kjent andre fiskeslag enn ørret i elva. Storvokst ørret antas å komme fra vannene lengre opp i vassdraget. Det er ikke gjort funn av elvemusling på prosjektstrekningen. Det er tidligere satt ut

elvemusling vel 550 meter nedstrøms planlagt kraftstasjon. Undersøkelser gjort i 2010 påviste ett eksemplar, noe som i følge konsekvensutredningen indikerer at det kan finnes flere muslinger i området. Selve kraftverkets utbyggingsstrekning vurderes ikke å ha verdi for elvemusling.

Elvas produktive områder for ørret vil bli redusert betydelig som følge av redusert vanndekket areal i lengre perioder. Selve gyteområdene begrenses av den naturlig lave vannføringen på vinteren, og disse forholdene endres derfor lite. Samlet sett anses påvirkningen for fisk og ferskvannsfauna med søkers foreslåtte minstevannføring om sommeren å gi en middels til stor negativ konsekvens for fisk og ferskvannsfauna.

Det er ikke fremkommet konkrete kommentarer i forhold til temaet.

NVE mener minstevannføring er et viktig avbøtende tiltak for konsekvensene for fisk og ferskvannsfauna. Utover dette mener NVE at temaet ikke er avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Reindrift

Den største konsekvensen for reindriften er i følge konsekvensutredningen økt forstyrrelse i form av trafikk og menneskelig nærvær i anleggsperioden. Det er hovedsakelig ytterkantene av det som i konsekvensutredningen blir omtalt som "høstwinterbeitet" til Låarte reinbeitedistrikt som vil bli påvirket. Påvirkningen er imidlertid vurdert å være liten til middels negativ og Reindriftsforvaltningen sier i sin høringsuttalelse at de vurderer konsekvensutredningen og beskrivelsene som tilstrekkelige. De minner imidlertid om at utbygger må tilpasse anleggsperioden i forhold til den tida det er rein i området.

NVE registrerer at anleggsperioden kan medføre forstyrrelser på reindriften i området. Konfliktene kan imidlertid reduseres til et akseptabelt nivå ved at anleggsarbeidet legges utenom de periodene som reindriften anser som sårbare.

Jordbruk og skogbruk

I konsekvensutredningen er området som blir direkte berørt av kraftverket vurdert å ha liten verdi for jordbruk og liten verdi for skogbruk. Adkomstveien til kraftverket berører stort sett skog av lav bonitet, mens den vil beslaglegge små arealer med utmarksbeite. Også massedeponiet planlegges i et område med skog av lav og middels bonitet. Konsekvensen for jord- og skogbruk vurderes i sin helhet som liten negativ/ubetydelig. Det er ikke fremkommet kommentarer som dreier seg om arealet til selve søknaden om kraftverk og forhold knyttet til jord- og skogbruk.

NVE vurderer virkningene for jord- og skogbruk til ikke å ha avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet.

Landskap og friluftsliv

Snåsa kommune har store utmarksområder og mange muligheter for tradisjonelt friluftsliv. Både Bergsåsen naturreservat og Blåfjella – Skjækerfjella nasjonalpark er ifølge konsekvensutredningen friluftsområder av nasjonal verdi. Begge ligger like utenfor influensområdet for Storåselva kraftverk. Innenfor prosjekt- og influensområdet er det Andorfjellet med Gressmostien og naturområder ved Agle som er vurdert å ha middels/stor verdi for friluftsliv. Spesielt Agle er godt tilrettelagt for friluftsliv og benyttes også i undervisningssammenheng. Konsekvensene for friluftsliv vil være størst i anleggsperioden, særlig ved den planlagte inntaksdammen som vil bli synlig fra vegen.

Storåselva er i konsekvensutredningen vurdert å være en landskapstype av middels verdi. Området har visuelle og opplevelsesmessige kvaliteter som anses som typiske for regionen. Aunsanfossen er den største og mektigste fossen på berørt elvestrekning, men den er ikke synlig fra veien. Landskapet er

vurdert å være generelt av god kvalitet, men anses ikke som enestående. Inntaksdammen vil være synlig i et avgrenset landskapsrom noen hundre meter oppstrøms og nedstrøms dammen.

Redusert vannføring på en strekning på 4 km, fra inntaket vest for Mollanseteren og ned til utløpet 500 meter nordøst for Skromoen vil være en svært merkbar visuell endring. Middelvannføringen er i dag på ca. 10,6 m³/s. For de som tar seg inn til Aunsanfossen vil landskapsopplevelsen, i følge konsekvensutredningen, bli merkbart redusert etter en eventuell utbygging. Når det er snø i elva om vinteren vil imidlertid landskapsopplevelsen være den samme.

Massedeponiet vil få et relativt stort omfang og en høyde på maksimalt 18 meter. Lokalisering av massedeponi er landskapsmessig imidlertid gunstig plassert i forhold til omkringliggende terrengformasjoner, der det er minimalt med innsyn fra områdene omkring. Konsekvensutredningen vurderer at utbyggingen i driftsfasen vil ha en middels negativ konsekvens for kraftverksområdet.

Utmarksområdene i Snåsa kommune benyttes til jakt, fiske og friluftsliv i større eller mindre grad. Tilgjengeligheten i tiltaksområdet er relativt begrenset, særlig i de nedre delene av Storåselva, og bruksfrekvensen er derfor lav. Området er vurdert å ha liten verdi for friluftsliv. Storåsveien er imidlertid en viktig adkomstzone til nasjonalparken i Blåfjella – Skjækerfjella. Under anleggsperioden vil det være stadige forstyrrelser i form av støy fra anleggsaktivitet og transport. Særlig anleggsarbeid ved inntaksdammen vil bli synlig. Aktiviteter knyttet til friluftsliv vil bli noe påvirket. Etter anleggsfasen er det i all hovedsak sterkt redusert vannføring mellom inntak og utløp det meste av året som vil bli den største påvirkningsfaktoren.

Det er i høringsuttalelsen fra Forum for natur og friluftsliv vist til at Storåselva ligger i inngangen til nasjonalparkområdet og at det derfor er viktig å tilrettelegge prosjektet slik at det blir minst mulig inngrep i naturen. De mener videre det er positivt for friluftslivet at man legger til rette for minst mulig forstyrrelse i de periodene området benyttes mest.

Søker har foreslått minste vannføringer om vinteren som tilsvarer den alminnelige lavvannføringen. Det er et relativt stort område som vil være fraført vann og i KU går det fram at elva trolig vil oppleves som nærmest tørrlagt. Om vinteren vil elveløpet være snødekt den største delen av perioden og vannføringen har slik sett mindre betydning for landskapsopplevelsen. Utreder har vurdert at landskapsopplevelsen vil bli mest påvirket om sommeren. Med foreslått sommervannføring vil større deler av de brede, grunne partiene blir tørrlagte i lengre perioder og i tillegg vil stryk og fosser oppleves som sterkt reduserte. Samlet sett vil den omsøkte utbyggingen føre til at Storåselva oppleves som sterkt regulert sammenlignet med dagens situasjon og utbyggingen er vurdert å ha middels/store negative konsekvenser for deler av området i driftsfasen. NVE mener det er viktig at Storåselva som landskapselement bevares, slik at den oppleves som vannførende. Dette er særlig viktig om sommeren, som er den delen av året man ser mest av elva.

Fylkesmannen mener Prestbekken bør tas ut på grunn av selve bekken som landskapselement. Friluftslivinteressene i Nord-Trøndelag mener man bør sløyfe permanent veg inn til svingesjakt. NVE mener, slik det er sagt under "Naturtyper og vegetasjon", at det er et poeng at søker ønsker å kombinere svingesjakta med bekkeinntaket. NVE mener videre at Prestbekken ikke utgjør et påfallende landskapselement, og mener inntrykket av bekken som en del av det omkringliggende landskapet stort sett vil ivaretas etter en eventuell utbygging. NVE mener derfor det ikke er grunnlag for å ta ut Prestbekken av prosjektet ut fra landskaps hensyn. NVE mener imidlertid at vegen inn til Prestbekken og svingesjakta vil virke skjemmende i dette området og mener derfor at NTE kun bør anlegge en midlertidig veg.

Inngrepsfrie områder (INON)

Tiltaket er planlagt i områder som fra før er preget av menneskelig aktivitet og ulike former for inngrep og det er få områder ved Storåselva som er inngrepsfrie. Det er en nasjonal målsetting å forsøke å bevare INON-områder, og spesielt gjelder dette villmarkspregede naturområder. En eventuell utbygging vil medføre bortfall av 1,9 km² av INON-sone 2, som er areal fra en til tre kilometer fra tyngre tekniske naturinngrep. Utbyggingen vil ikke berøre villmarkspregede naturområder og NVE mener tiltaket ikke vil ha vesentlig betydning for INON.

Kulturminner og kulturmiljø

Det er gjort beskrivelser i KU av områdets historiske utvikling, med en gjennomgang av spor etter bosetning fra tidligere tider og fram til i dag. På Horjemstangen som stikker ut i Snåsavann er det både gjort løsfunn datert til eldre steinalder og gravfelt fra jernalder. Innover mot Storåselva er det registrert flere spor etter jernframstilling. Det er også funn av samiske kulturminner i området, men de fleste er registrert sør for undersøkelsesområdet mellom Søråsfjellet og Tjurrudalsfjella. Det samiske kulturlandskapet har som sørsamisk kjerneområde stor opplevelsesverdi knyttet til identitets- og symbolverdi. Sametinget har undersøkt området uten at det ble påvist samiske kulturminner. De minner om at det er registrert en giedtie-sijjie/reinsamleplass i nærheten av der det er planlagt veg, og ber om at denne blir hensyntatt i arbeidet med utbyggingsplanene.

Fylkeskommunen har på meldingsnivå uttrykt at de ønsker å utføre prøvestikking og sjakting (jf. kulturminneloven § 9) før en konsesjon blir gitt, men har ikke gitt uttalelse i forbindelse med søknaden. NVE mener forholdet til § 9 må være avklart før tiltaket eventuelt igangsettes og det forutsettes at det tas kontakt med kulturminnemyndighetene. Dette er imidlertid forhold som NVE mener kan vurderes nærmere i forbindelse med detaljplanleggingen ved en eventuell konsesjon. Den planlagte utbyggingen vil etter NVEs skjønn ikke medføre negative konsekvenser av betydning for kulturminner og kulturmiljø som ikke lar seg avbøte med tiltak.

Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

I uttalelsen fra Mattilsynet og Øverbygda vassverk vises det til at det ligger et vannverk ved Skromoen. De mener vannverket er sårbart dersom noe uforutsett skulle skje, men vurderer likevel risikoen som lav i forhold til bygging av kraftverk. NTE viser til at de vil utarbeide en miljøanleggs- og transportplan som inkluderer beredskapsplan for prosjektet. NVE mener forholdet til vannverket kan ivaretas i en detaljplan og ser ikke at forholdet til vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser er avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Kvartærgeologi

Det er ifølge KU ikke registrert mineralforekomster i influensområdet til verken kraftverksanlegget eller kraftledningsalternativene. Det er registrert en smal stripe marmor langs sørsiden av Snåsavann og videre østover. Dette er vurdert som en viktig naturstein, men det foregår ikke uttak av marmor. Det finnes løsmasseressurser (grus og pukk) langs Storåselva like nedstrøms Mollansetra og videre oppover i elva, der den viktigste delen av forekomsten finnes ca. 4 km. oppstrøms det planlagte inntaket. Også i området ved Omlia – Skromoen – Ålmo – Gravbrøt finnes en breelvavsetning (grunnlag til grus- og pukkforekomst) som er vurdert som meget viktig. Samlet vurderes verdien å være liten til middels i influensområdet. Konsekvensen av tiltaket vurderes som liten negativ for mineral- og masseforekomster.

Det er ingen av høringspartene som har tatt opp fagtemaet i sine uttalelser og NVE anser ikke dette som avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Næringsliv, sysselsetting og kommunal økonomi

Utbyggingen vil i følge konsekvensutredningen medføre at det blir gjort investeringer for ca. 235 millioner kroner. Det vil være behov for arbeidskraft i både anleggs- og driftsfasen, både spesialister fra ulike fagmiljø og lokal arbeidskraft. Erfaringsmessig anses de mest aktuelle arbeidsoppgavene å være knyttet til grunnarbeid, transport og bygningsarbeid. Lokale entreprenører og transportører vil bli benyttet som underleverandører på deler av prosjektet. Utbygging av Storåselva antas å ha en liten positiv konsekvens for næringslivet i Snåsa kommune. Også for sysselsettingen vurderes utbyggingen å være ubetydelig.

Kraftverket vil medføre noe inntekt for Snåsa kommune i form av skatter og avgifter. Årlige inntekter fra naturressursskatt er beregnet til ca. 700 000 kr. for Snåsa kommune i tillegg til ca. 130 000 kr. til Nord-Trøndelag fylkeskommune.

Kraftverkseier plikter å betale konsesjonsavgift til kommunen. Konsesjonsavgiftene blir beregnet av NVE.

NVE legger til grunn at Storåselva kraftverk trolig vil føre til positiv verdiskaping i anleggsfasen og at kraftverket på sikt vil gi årlige merinntekter til kommune, fylkeskommune og stat.

Forurensing og støy

Influensområdet preges i dag av lite støy og annen forurensning, for det meste med naturområder langs utbyggingsstrekningen og natur- og jordbruksområder langs ledningstraseene. En utbygging vil medføre en del støy, særlig i anleggsperioden med etablering av veger, massetak og sprengningsarbeid. Dette vil være mer kortvarig støy, men være merkbar over et større område enn selve prosjektområdet. Det må eksempelvis etableres både en boligrigg og en kontorrigg og støy dette medfører er i utredningen vurdert som middels negativt.

NVE viser til at anleggstrafikk, avfallshåndtering og støyregulerende tiltak skal avklares nærmere gjennom detaljplanleggingen av prosjektet i henhold til gjeldene regleverk, grenseverdier m.v.

Konsekvenser av kraftledninger

Nærmere omtale og vurderinger av kraftledningen fremgår av vedlagte KN-notat 26/2012.

Samlet belastning

I henhold til naturmangfoldloven § 10 skal konsekvensene for et økosystem vurderes ut i fra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli påvirket av. Dette innebærer at andre tiltak og påvirkninger på økosystemet må vurderes, slik at den samlede belastningen kan identifiseres, jf. også formuleringen i lovens § 8 om effekten av påvirkninger. I vurderingen av samlet belastning skal det både tas hensyn til allerede eksisterende inngrep og forventede framtidige inngrep.

Dersom Storåselva kraftverk bygges ut vil det medføre bortfall av 1,9 km² av INON-sone 2, som er areal som ligger fra en til tre kilometer fra tyngre tekniske naturinngrep. INON-statusen er allerede preget av at det går en bilveg langs Storåselva i dag, og utbyggingen vil ikke berøre villmarkspregede naturområder.

Den berørte elvestrekningen mellom Mollansetra og utløpet og områder som blir berørt av veger og anlegg, er i kommuneplanens arealdel (2006) avsatt som et landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF). Strekningen Gravbrøt – Aunsan er avsatt til LNF-K, altså et område der det tillates spredt ervervsbebyggelse i tilknytning til mikro og minikraftverk. En del av dette LNF-K området berører deler av elvestrekning som inngår i planene for Storåselva kraftverk. Det ligger i dag ett småkraftverk,

Gravbrøtfoss (8,40 GWh), noen kilometer nedenfor dette området. Samtidig er det planlagt prosjekter for tre andre småkraftverk i Snåsa kommune; Mela (13,60 GWh), Bjønnsjø (1,10 GWh) og Kleivfossen (2,50 GWh) kraftverk. Mela kraftverk ligger nærmest dette området og er pr. i dag det eneste av disse småkraftprosjektene som er sendt på høring. Utbyggingsplanene i Mela er vurdert til å ha relativt begrenset virkningsomfang for naturtyper og vegetasjonstyper og konsekvensen for naturtyper er derfor vurdert som lite negativt.

I forbindelse med planene i Storåselva er det forholdet til naturtyper og vegetasjon som anses å ha størst verdi, ut fra de registrerte rødlistede artene i Aunsandfossen. Her legger NVE vekt på minstevannføring som avbøtende tiltak. Utbyggingsplanene i Mela har i følge søknaden begrenset virkningsomfang for dette fagtema. NVE legger videre vekt på at planlagt inngrep i Storåselva utføres på en lite skjemmende måte, slik at de visuelle effektene blir så små som mulig. Vi mener opplevelsesverdien av området ikke vil gå tapt, men en viss forringelse må forventes. Selv om gjennomføring av planene vil medføre inngrep i naturen slik at naturopplevelsen endres og opplevelsen av urørthet reduseres noe, mener vi konsekvensene for landskap og friluftsliv samlet sett er små og den samlede effekten av kraftverksplanene dermed vil være akseptabel.

Andre planlagte energianlegg

NTE Energi AS søkte den 26.04.2010 om konsesjon etter energiloven § 3-1 til å bygge og drive en ny 66 kV kraftledning fra Storåselva kraftverk til Snåsa transformatorstasjon i Snåsa kommune. NTE Energi fremmet tilleggssøknad 27.06.2011 og 21.02.2012. Det planlegges å føre kraften fra Storåselva kraftverk inn på regionalnettet ved å bygge en 66 kV kraftledning fra Storåselva kraftverk til Snåsa transformatorstasjon. Det er omsøkt 4 alternativ og alle alternativene er ca. 18 kilometer lange, og kostnadene for disse er om lag 20 millioner kroner. Det er ingen vesentlig forskjell på lengde eller kostnad mellom de ulike omsøkte traseene

NTE Energi tar sikte på å oppnå frivillige avtaler med berørte grunneiere og rettighetshavere. For de tilfeller at frivillige avtaler med berørte grunneiere og rettighetshavere ikke oppnås, søkes det om tillatelse til ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de elektriske anleggene, herunder rettigheter for all ferdsel/transport. NTE Energi har søkt om ekspropriasjonstillatelse for alle traséalternativene med unntak av ett alternativ.

Nærmere omtale og vurdering av de enkelte trasealternativene og virkninger på naturmangfoldet fremgår i vedlagte KN-notat 26/2012, Utkast til Bakgrunn for vedtak.

Forhold til annet lovverk

Plan- og bygningsloven

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens formål er å ta vare på naturens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser gjennom bærekraftig bruk og vern. Loven skal gi grunnlag for menneskers virksomhet, kultur, helse og trivsel, både nå og i framtiden, også som grunnlag for samisk

kultur. Loven fastsetter alminnelige bestemmelser for bærekraftig bruk, og skal samordne forvaltningen gjennom felles mål og prinsipper.

Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet "føre-var" prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Naturmangfoldloven legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet. I vår vurdering av søknaden om bygging av Storåselva kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i §§ 8-12.

NVEs vurdering av tiltaket opp mot de aktuelle paragrafene i naturmangfoldloven:

Kunnskapsgrunnlaget, § 8

Det følger av § 8 første ledd i naturmangfoldloven at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Naturmangfoldloven § 8 er en konkretisering av og et supplement til forvaltningslovens alminnelige krav om at en sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. I forbindelse med søknaden om bygging av Storåselva kraftverk er det gjennomført en konsekvensutredning i henhold til plan- og bygningslovens forskrift om konsekvensutredninger. Det foreligger en egen fagutredning på biologisk mangfold der kartlegging av viktige naturtyper og prioriterte arter innen influensområdet inngår. Det ble gjort en tilleggsundersøkelse av elvemusling for å kartlegge konsekvensen av dette etter innkomne høringsinnspill. Flere av høringspartene har trukket frem at de er fornøyde med nivået på utredningene. NVE mener på dette grunnlag at kravet til kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldlovens § 8 er tilfredsstillt.

Føre-var- prinsippet, § 9

Bestemmelsen skal sees i sammenheng med vurderingen av kunnskapsgrunnlaget, som er omtalt ovenfor. NVE mener kunnskapsgrunnlaget i saken er tilfredsstillende i forhold til sakens omfang og vurderer det som lite sannsynlig at det finnes uregistrerte verdier av betydning i influensområdet. For at bestemmelsen skal komme til anvendelse er det en forutsetning at det foreligger en reell risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, men det er ikke et krav om sannsynlighetsovervekt for at en skade vil oppstå. NVE kan ikke se at nevnte forutsetning ligger til grunn i denne saken.

Økosystemtinærmning og samlet belastning, § 10

I vurderingen av samlet belastning skal det både tas hensyn til allerede eksisterende inngrep og forventede framtidige inngrep som kan påvirke økosystemet. Samlet belastning på økosystemet knyttet til Storåselva kraftverk og andre nærliggende, omsøkte kraftverk og energiltak er redegjort for tidligere under punktet om Samlet belastning. NVE har i sin anbefaling om valg av utbyggingsløsning lagt særlig lagt vekt på å redusere den samlede belastningen på landskapsopplevelse og på viktige naturtypelokaliteter. Tiltak i forhold til dette er blant annet økt minstevannføring om sommeren og pålegg om at tiltakshaver tilbakefører vegen inn til Prestbekken.

Kostnadsdekning, miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, §§ 11 og 12

Tiltakshaver skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

Kulturminneloven

Undersøkelsesplikten jf. kulturminneloven § 9 er ikke oppfylt. Dersom tiltaket kommer i konflikt med automatisk fredete kulturminner og det vil bli nødvendig å søke om dispensasjon jf. kulturminneloven § 8, er det viktig at undersøkelsesplikten oppfylles snarest mulig etter at en eventuell konsesjon gis og i god tid før tiltaket iverksettes. Undersøkelsesplikten skal oppfylles for hele området, også når det gjelder vegtraseer, midlertidige tippområder, riggområder, anleggsområder og lignende.

Forurensningsloven

Bygging og drift av Storåselva kraftverk forutsetter nødvendig tillatelse etter forurensningsloven. I forbindelse med behandlingen av konsesjonssøknaden blir det vurdert om det kan gis tillatelse for driftsperioden. Ved en eventuell utbygging må fylkesmannen kontaktes angående utslippstillatelse. Det må framlegges en plan for håndtering av forurensing i anleggsperioden. Dette gjelder særlig tilslammet vann fra tunneldriving, anleggsdrift med maskiner og bruk av kjemikalier. For øvrig viser vi til vilkår om forurensing m.v.

Vannforskriften

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene eller ulempene ved tiltaket. Den valgte utbyggingsløsningen er etter vår oppfatning den miljømessig mest skånsomme av de alternativer som har vært vurdert. Det er foreslått konsesjonsvilkår som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten. Vilkårene omfatter slipp av minstevannføring for å opprettholde de biologiske funksjonene i elva, og hjemmel for kunne pålegge ulike miljøtiltak. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av ny energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

NVEs oppsummering og anbefaling

Kunnskap om miljøvirkningene av vannkraftutbygging er generelt god. Det er imidlertid sjelden at man alltid kan forutsi virkningene helt eksakt. En viss grad av usikkerhet vil alltid være tilstede på enkelte områder. Der kunnskapen om miljøvirkningen er usikker er det tatt høyde for å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 9. Det legges derfor stor vekt på avbøtende tiltak som skal gjennomføres basert på standard vilkår fastsatt med hjemmel i vannressursloven.

Med utgangspunkt i hva som er kommet fram av søknad, utredninger og høringsuttalelser kan de viktigste positive og negative virkningene oppsummeres i følgende punkter:

Fordeler:

- Midlere årsproduksjon på inntil 69,3 GWh fornybar kraft i Midt-Norge
- Kommunale inntekter i form av skatter og avgifter knyttet til driften av kraftverket
- Inntekter til grunneiere og kraftselskap
- Lokal sysselsetting og verdiskaping med mulige ringvirkninger for lokalt næringsliv og bosetting i området

Ulemper:

- Landskapsmessige virkninger som følge av redusert vannføring i Storåselva og Aunsandfossen, samt vegbygging og massetipp
- Påvirkning av prioritert naturtype bekkekløft

Vi registrerer at man gjennom å etablere et kraftverk i Storåselva vil bidra til å øke kraftproduksjonen i Midt-Norge, som er et område som i dag har underskudd på kraftproduksjon. De negative effektene av tiltaket er etter NVEs syn den reduserte vannføringen i Storåselva og Aunsandfossen og den landskapsmessige påvirkningen dette gir. Også vegbygginger vil gi landskapsmessige endringer.

Mindre vann i elva vil også gi negative virkninger for prioritert naturtype bekkekløft ved Aunsandfossen. De rødlistede artene som er registrert her er vurdert å kunne få en middels negativ påvirkning fordi de vokser i et fuktig miljø. Den omsøkte vannføringen og slukeevnen er vurdert å ha middels/store negative konsekvenser for delområdet i driftsfasen. Storåselva er størst om sommeren og det er derfor i denne perioden man vil få en redusert opplevelse av elva ettersom større deler av de grunne og brede partiene blir tørrlagte i lengre perioder. Minstevannføring anses som et viktig avbøtende tiltak. Plassering av massetippen som opprinnelig truet rik sumpskog med de nær truede (NT) artene Langnål og rustdoggnål er flyttet lengre nord for dette området.

Fraføring av vann fra Prestbekken vil gi en påvirkning av landskapsopplevelsen, men NVE mener likevel det er vegen inn til bekkeinntaket som vil gi størst påvirkning, både for det visuelle og friluftslivet. Det er viktig at vegen kan tilbakeføres etter anleggsperioden.

En utbygging av Storåselva kraftverk forventes ikke i særlig grad å påvirke vannkvaliteten eller få betydning for fiskebiologiske forhold.

NVE merker seg at samtlige høringsparter er positive til søknaden og at de fleste mener alternativ A er å foretrekke framfor alternativ B. Også organisasjonene for friluftsliv i Nord-Trøndelag står samlet og mener det er positivt at det gis en konsesjon etter alternativ A.

NVE mener en utbygging av Storåselva kraftverk kan gjennomføres med akseptable virkninger sett i forhold til størrelsen på kraftverket. Vi legger da til grunn avbøtende tiltak for å redusere negative virkninger, blant annet på landskap og biologisk mangfold, herunder slipp av minstevannføring og en tilbakeføring av veg til Prestbekken.

Med avbøtende tiltak og vilkår som foreslått, og med gode tekniske og landskapsmessige utforminger, mener NVE at ulempene som følger av utbygging av Storåselva kraftverk er akseptable sett i forhold til økning av produksjon av fornybar energi.

Konklusjon etter vannressursloven

NVE legger i sin samlede vurdering særlig vekt på at utbyggingen av Storåselva kraftverk vil gi en årlig middelproduksjon på inntil 69,3 GWh. Dette tilsvarer strømforbruk til ca. 3500 husstander. De negative konsekvensene av utbyggingen synes å bli relativt begrensende. Vår vurdering forutsetter at anbefalte planløsninger blir valgt og at avbøtende tiltak gjennomføres.

Etter en samlet vurdering av planene for de ulike utbyggingsalternativene og mottatte høringsuttalelser finner NVE at fordelene og nytten ved en utbygging av Storåselva kraftverk er større enn skadene og ulempene for allmenne og private interesser. Vannressurslovens § 25 er dermed oppfylt. Vår vurdering legger til grunn omsøkte alternativ A og forutsetter gjennomføring av avbøtende tiltak. NVE anbefaler derfor at NTE får tillatelse etter § 8 i vannressursloven til

bygging og drift av Storåselva kraftverk. Vi anbefaler at tillatelsen gis på de vilkår som følger vedlagt.

Kraftverket utløser ikke plikt om ervervskonsesjon da innvunnet kraftmengde er mindre enn 4000 naturhestekrefter pr. år, jf. industrikonsesjonsloven § 1 andre ledd. Av vannressursloven § 19 andre ledd fremgår det imidlertid at konsesjonsavgifter skal fastsettes i medhold av industrikonsesjonsloven selv om en utbygging ikke behøver ervervskonsesjon.

Merknader til forslag til konsesjonsvilkår

Forslagene til konsesjonsvilkår er basert på standard konsesjonsvilkår. Standard vilkår som ikke har relevans for det omsøkte prosjektet er ikke tatt med.

NVE har ikke funnet grunn til å kommentere poster i vilkårene der det foreslås brukt standard vilkår uendret og der det ikke har kommet innspill i høringsuttalelsene. For øvrige poster har vi følgende kommentarer:

Post 1. Vannslipping og driftsbegrensninger

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVE's innstilling og forslag til minstevannføring:

Middelvannføring	m ³ /s	10,6
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,625
5-persentil sommer	m ³ /s	1,150
5-persentil vinter	m ³ /s	0,350
Største slukeevne	m ³ /s	23,4
Minste slukeevne	m ³ /s	1,9

Storåselva kraftverk vil totalt utnytte et nedbørsfelt på 265,2 km². Avrenningen domineres av flommer i forbindelse med snøsmeltingen, som normalt skjer i mai og juni. Det kan likevel komme flommer hele året, da med relativt raske vannføringsendringer. Mye myr i feltet gir noe fordøyingseffekt i vassdraget. Alminnelig lavvannføring er beregnet til 0,625 m³/s og 5-persentil sommer- ogintervannføring er henholdsvis 1,150 m³/s og 0,350 m³/s. Kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 23,4 m³/s. Minste slukeevne er satt til 1,9 m³/s.

NTE har i søknaden foreslått et minstevannslipp i Storåselva på 0,625 m³/s om sommeren (1.5-30.9) og 0,350 m³/s om vinteren. De mener minstevannføringen vil være et avbøtende tiltak som reduserer påvirkningen for flere tema.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag anbefaler i sin høringsuttalelse at konsesjonæren pålegges en minstevannføring på sommeren på minimum 1,15 m³/s for å opprettholde det vanntilknyttede biologiske artsmangfoldet i og ved elva, samt av hensyn til landskapsbildet på berørt strekning.

En minstevannføring om vinteren på 0,350 m³/s og sommeren på 0,625 m³/s vil, ifølge NTE sine beregninger, medføre et produksjonstap på 3,7 GWh. En ytterligere økning av minstevannføringen på sommeren til 1,150 m³/s vil gi et ytterligere tap på ca. 1,2 GWh.

NVE mener slipp av minstevannføring må vektlegge hensynet til biologisk mangfold og landskap. Et påslipp på 0,625 m³/s som foreslått i søknad, vil etter vår oppfatning være for lite til å ivareta opprettholdelsen av fuktkrevende arter og elva som landskapselement. Det er i KU vurdert at Storåselva

vil få partier som er tørrlagte i lengre perioder og stryk og fosser vil oppleves som sterkt redusert. Området er et viktig friluftsområde spesielt i sommerperioden. Vi mener vannslippet i denne perioden bør tilsvare 5-persentil vannføring beregnet for sommerperioden, som er på $1,15 \text{ m}^3/\text{s}$. Dette vannslippet vil sammen med tilsig fra restfeltet bidra til at elva fortsatt vil være godt synlig i landskapet. Resterende del av året kan det slippes en lavere minste vannføring som vil være tilstrekkelig for å opprettholde biologiske funksjoner på utbyggingsstrekningen.

Vi anbefaler følgende slipp av minste vannføring fra inntaksdammen: Perioden 1.5-30.9: $1,15 \text{ m}^3/\text{s}$, og perioden 1.10-30.4: $0,35 \text{ m}^3/\text{s}$.

Det anbefalte vilkåret medfører at kraftproduksjonen vil bli redusert fra 70,5 GWh til 69,3 GWh.

Utbyggingsprisen vil øke fra 4,46 til 4,53 kr/kWh. NVE anser ikke vilkåret om slipp av minste vannføring som avgjørende for prosjektets økonomi eller realiserbarhet.

Post 2. Konsesjonsavgifter

NVE foreslår at konsesjonsavgiftene for Storåselva kraftverk settes til kr. 8 pr. nat. hk. til staten, og kr. 24 pr. nat. hk. til kommunen. Dette er på nivå med de satser som NVE har foreslått i senere innstillinger.

Post 3. Byggefrister

De vanlige byggefristene ved tillatelser etter vannressursloven gjelder.

Post 5. Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn, m.v.

Detaljplanene for utbyggingen skal godkjennes av NVE og sendes NVEs regionkontor i Trondheim i god tid før arbeidet settes i gang.

Planene for kraftverket omfatter bygging av inntaksdam på ca. kote 265,5 i Storåselva. Inntaksdammen får en lengde på ca. 55 meter, og inntil 4 meter høy. I damkonstruksjonen er det medtatt bunntappeluken og opplegg for slipp av minste vannføring. I tillegg bygges en inntakskonstruksjon i tilknytning til inntakssjakta, med lukehus og grindrensker.

Vannveien mellom inntaket og kraftstasjon skal gå i en ca. 2800 meter lang tunell. Utløpstunellen blir ca. 820 meter lang. Ved utløp til elva vil det bli en inntil 30 meter lang forskjæring.

Bekkeinntaket kombineres med svingesjakt med en sperredam med overløp på kote 275. Sperredammen kan bli inntil 6 meter bred i tillegg til overbygget over svingesjakta, som får inntaksskjørt i betong. Konstruksjonene vil sikres med varegrind, skilting og gjerde.

Kraftstasjonen plasseres i fjell med utløp til Storåselva ved Skromoen. Adkomsttunellen inn til kraftstasjonen blir ca. 320 meter lang. I stasjonen installeres tre horisontale Francis-turbiner med effekt på 8,5 MW, største slukeevne $7,8 \text{ m}^3/\text{s}$ og minste slukeevne $1,9 \text{ m}^3/\text{s}$.

Tunneldriften i forbindelse med vannveien deponeres i en tipp som er beregnet til 160 000 m^3 stein. Resterende masser brukes til bygging av adkomstveger og lokal arrondering. Kommunen har uttalerett om bruk av overskuddsmasser.

Det vil bygges permanente adkomstveger fram til påhugget for adkomsttunellen inn til kraftverket, til utløpet, bort til tippet og fram til lukehuset ved inntaksdammen. Veg opp til svingesjakta/bekkeinntaket skal bygges slik at den kan tilbakeføres etter anleggsperioden.

Anleggsarbeidet bør av hensyn til tamreindriften foregå over en begrenset periode og skal avtales med reineiere.

NVE forutsetter ellers at alle arbeider med inntak, tunnel, kraftstasjon og veger utføres så skånsomt som mulig i terrenget slik at de fysiske inngrepene ikke blir større enn nødvendig. Eventuelle terrengskader etter transport skal utbedres så raskt som mulig.

Post 6. Naturforvaltning

Standard vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen. Eventuelle pålegg i medhold av vilkårene må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Vilkårene gir blant annet fylkesmannen adgang til å pålegge konsesjonæren avbøtende/kompenserende tiltak for å opprettholde eller kompensere for redusert verdi/tap av lokale badeplasser og fiskeplasser som eventuelt blir direkte berørt av utbyggingen, forutsatt at dette anses som nødvendig.

Post 7. Automatisk fredede kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsendelse av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kml § 8.

Andre merknader

Bruk av deponering av overskuddsmasser

Kommunen har gitt innspill til at NTE skal grovsortere massene etter bergart og fraksjon så langt det er mulig, før de legges i tipp.

Bruk og deponering av overskuddsmasser vil bli nærmere vurdert og avklart i detaljplanfasen, der kommunen har uttalerett til planene.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes spesielt til fylkesmannen om eventuell utslippstillatelse i anleggsperioden. Utbyggingen må skje på en skånsom måte slik at det blir minst mulig tilslamming i vassdraget og naturen for øvrig.

Forholdet til vegloven

NVE minner om at det må søkes om nødvendige tillatelser etter vegloven.

Vann til husholdninger

Vann til husholdninger må erstattes både i anleggs- og driftsfasen dersom utbyggingen påvirker vannforsyningen, herunder brønner og andre vannkilder.

Privatrettslige spørsmål

Privatrettslige spørsmål som angår de enkelte eiendommer som blir berørt av utbyggingen må løses direkte mellom utbygger og de respektive grunneiere.

Videre saksbehandling

Saken oversendes med dette til Olje- og energidepartementet for videre behandling. Til orientering introduserte NVE elektronisk arkiv fra 1.1.2007 og saksdokumenter fra NVE til OED vil dermed tilgjengeliggjøres i Web-løsningen "SeDok". Dersom det er dokumenter i saken som ikke tilgjengeliggjøres elektronisk vil disse kunne oversendes i papirform.

Vedlagt følger forslag til konsesjonsvilkår.

Med hilsen



Per Sanderud
Vassdrags- og energidirektør



Rune Flatby
avdelingsdirektør

Vedlegg:

1. Storåselva kraftverk – Forslag til vilkår
2. Kart over utbyggingsområdet
3. KN-notat 26/2012, Utkast til Bakgrunn for vedtak

Kopi:

NTE Energi AS, Sjøfartsgate 3, 7736 STEINKJER

NIBR, KU-senteret, att. Martin Lund Iversen, Gaustadalleen 21, 0349 OSLO